ZAKON O SREDNjEM OBRAZOVANjU ("Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 29/2025)

ZAKON O SREDNjEM OBRAZOVANjU

("Sl. glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 29/2025)

POGLAVLJE I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

(Predmet)

(1) Srednje obrazovanje učenika dio je jedinstvenog obrazovnog sistema Unsko-sanskog kantona i predstavlja djelatnost od posebnog javnog interesa Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton).

(2) Ovaj zakon uređuje:

a) opće odredbe,

b) obavljanje djelatnosti obrazovanja u srednjoj školi (u daljnjem tekstu: škola) u Kantonu,

c) trajanje srednjeg obrazovanja,

d) osnivanje, rad i prestanak rada srednje škole,

e) organizaciju i finansiranje škole,

f) ulogu i obaveze škole,

g) upravljanje i rukovođenje školom,

h) standarde u obrazovanju,

i) prava i obaveze roditelja,

j) statusna pitanja učenika,

k) statusna pitanja uposlenika škole,

l) stručno usavršavanje i profesionalni razvoj uposlenika škole,

m) nadzor i sigurnosne mjere škole,

n) dokumentaciju, evidenciju i javne isprave,

o) stručne organe škole,

p) organiziranje učenika i roditelja,

r) sindikat,

s) kaznene odredbe i

t) druga pitanja koja su u vezi sa radom škole.

(3) Obrazovanje odraslih lica u školi ostvaruje se u skladu sa propisom koji uređuje oblast obrazovanja odraslih.

Član 2

(Definicija pojmova)

(1) Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) *društveno korisno učenje (u daljnjem tekstu DKU)* - Društveno korisno učenje (DKU) je nastavna metoda koja učenicima omogućava primjenu znanja i vještina stečenih kroz školovanje te obogaćuju proces usvajanja znanja radeći u timu na razvoju projekta kojim se rješava neki konkretan društveni problem,

b) *eksperimentalni program* je program kojim se provjerava vrijednost novih obrazovnih sadržaja, oblika i metoda rada, kao i nove nastavne opreme,

c) *eksterna matura* je standardizovani eksterni ispit. Izvođenjem nastavnog procesa nastavnici pripremaju učenike za ispite, ali ih sami ne ispituju i ne ocjenjuju,

d) *e-škola* je digitalni sistem za prikupljanje, obradu i generisanje podataka i statističkih izvještaja na nivou srednjeg obrazovanja,

e) *ferijalna praksa* je angažman učenika u vrijeme raspusta sa punim ili nepunim radnim vremenom, kratkoročnog karaktera, sa definisanom novčanom naknadom ili bez novčane naknade u skladu sa važećim propisima,

f) *godišnji program rada škole* predstavlja dokument koji, po utvrđenoj jedinstvenoj metodologiji koju propisuje Pedagoški zavod, donosi školski odbor na početku svake školske godine, a njime se utvrđuju obaveze škole i rad u cjelini u tekućoj školskoj godini,

g) *individualno prilagođeni program (u daljnjem tekstu: IPP)* je pisani i razvojni dokument kojim se preciziraju ciljevi koje učenik treba postići tokom postavljenog razdoblja pomoću strategija podučavanja, resursa i podrške neophodnih za ostvarenje tih ciljeva. IPP se priprema i realizuje kroz nivoe podrške prema odgojno-obrazovnim potrebama djeteta te se prilikom izrade vrši metodička i sadržajna prilagodba,

h) *inkluzija* obuhvata proces sistemske reforme koja sadrži promjene i modifikacije u sadržaju, metodama nastave, pristupima, strukturama i strategijama u obrazovanju, prevazilaženje prepreka sa vizijom koja služi da obezbijedi svim učenicima relevantne starosne dobi iskustvo ravnopravnog i participativnog učenja i okruženja koje najbolje odgovara njihovim potrebama. Inkluzija je pristup obrazovanju i društvu temeljen na ljudskim pravima. Inkluzivno obrazovanje podrazumijeva individualni pristup i prilagođavanje obrazovnog sistema potrebama i mogućnostima učenika, a u svrhu postizanja njegovog punog intelektualnog, socijalnog, emocionalnog, fizičkog i akademskog potencijala,

i) *inspekcijski nadzor nad radom škole* podrazumijeva nadzor koji u skladu sa zakonom vrši inspektor nadležan

za obrazovanje u oblasti primjene zakona, podzakonskih propisa i općih akata iz oblasti srednjeg obrazovanja, poduzimanje mjera u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima,

j) *karijerno savjetovanje* uključuje usluge usmjerene pružanju podrške osobama u bilo kojoj dobi i u bilo kojem trenutku života za donošenje odluka u obrazovanju, usavršavanju i odabiru zanimanja te za upravljanje njihovom karijerom,

k) *mreža škola* je planski dokument kojim se reguliše rad više škola na način da zadovoljava zahtjevima dostupnosti i racionalne organizacije te ispunjava uvjete propisane pedagoškim standardima i normativima,

l) *nastavni plan* je dokument kojim se propisuju nastavni predmeti koji se izučavaju u školi, redoslijed izučavanja tih predmeta po razredima, sedmični i godišnji broj nastavnih časova za obavezne (opće obrazovne i stručne predmete), fakultativne i izborne nastavne predmete, a u vezi s tim i struktura školske godine,

m) *nastavni program* je dokument kojim se propisuje obim, dubina i redoslijed nastavnih sadržaja u pojedinom nastavnom predmetu,

n) *nastavničko vijeće* je stručni organ koji čine direktor, pomoćnik direktora / voditelj dijela nastavnog procesa, nastavnici i stručni saradnici škole,

o) *kurikulum* je skladno uređen sistem planiranja, izvedbe, vrednovanja i reguliranja odgojno-obrazovnog rada u užem i širem smislu kao dio preduniverzitetske obrazovne reforme,

p) *odgojno-disciplinska mjera* je mjera koja se izriče učeniku zbog povrede učeničke dužnosti i kršenja odredbi pravila škole i kućnog reda škole,

r) *odjeljensko vijeće* je stručni organ koji čine razrednik, nastavnici koji realiziraju nastavu u tom odjeljenju, asistent u nastavi u tom odjeljenju i koordinator praktične nastave. Odjeljenskim vijećem predsjedava razrednik,

s) *online nastava* podrazumijeva izvođenje obrazovnog procesa uz pomoć informacijsko-komunikacijske tehnologije,

t) *osnivač* je domaće i strano, pravno i fizičko lice, koje u skladu sa ovim propisom može osnovati školu kao ustanovu, kao i Skupština Kantona koja može samostalno ili sa drugim pravnim, odnosno fizičkim licem osnovati školu kao javnu ustanovu u skladu sa ovim propisom,

u) *pedagoška i metodička praksa* predstavljaju oblike pripreme studenata za rad u nastavnom procesu u okviru nastavnog plana i programa visokoškolske ustanove,

v) *pedagoški standardi i normativi* utvrđuju materijalne, kadrovske i druge uvjete prilikom organizacije rada, izgradnje i opremanja školskog prostora, koji osiguravaju jednake uvjete za rad i ravnomjeran razvoj svih škola,

z) *pravila škole* su opći akt škole koji donosi školski odbor uz saglasnost Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu Ministarstvo), a usklađen sa ovim Zakonom i Kolektivnim ugovorom za djelatnost srednjeg obrazovanja,

aa) *prevencija* je proces kojim se osnažuju pojedinci i sistemi kako bi bili spremni odgovoriti životnim izazovima, događajima i tranzicijama, stvarajući i podupirući uslove koji promovišu zaštitu prava, prihvatljiva ponašanja i zdrave životne stilove te omogućavati razvijanje i učvršćivanje prosocijalnih

oblika ponašanja i time posredno preduprijediti ispoljavanje neprihvatljivih oblika ponašanja,

bb) *samovrednovanje* je proces kojim se obavezno vrednuju: kvaliteta školske kulture, kvaliteta školske klime, kvaliteta nastave i vannastavnih aktivnosti, kvaliteta rada stručne službe škole, saradnja škole sa društvenom zajednicom, kao i drugi elementi,

cc) *stručno usavršavanje* provodi se u cilju praćenja razvoja i napretka određenih naučnih dostignuća, unapređivanja pedagoške teorije i prakse. Nastavnici i stručni saradnici dužni su da se kontinuirano stručno usavršavaju i razvijaju kompetencije radi boljeg obavljanja posla te unapređivanja nivoa postignuća učenika,

dd) *stručni aktiv škole* obrazuju nastavnici istog nastavnog predmeta ili dva i više srodnih predmeta, odnosno nastavnici određenih nastavnih oblasti,

ee) *stručni nadzor* obuhvata aktivnosti koje vrši JU Pedagoški zavod Unsko-sanskog kantona u vezi s organizacijom i izvođenjem nastave, nadzor nad radom direktora, pomoćnika direktora, nastavnika, stručnih i drugih saradnika radi unapređenja odgojno-obrazovnog rada,

ff) *školski odbor* je organ upravljanja u školi,

gg) *vannastavne aktivnosti* učenika provode se u vidu vannastavnih i posebnih programa putem sekcija, klubova, grupa, učeničkih zadruga, projekata i drugih oblika,

hh) *vanjsko vrednovanje* je vrednovanje koje se provodi u školama radi unapređenja kvaliteta odgojno-obrazovnog rada,

ii) *vijeće roditelja* je tijelo u školi koje se bira za tekuću školsku godinu, a čine ga po jedan predstavnik roditelja

učenika iz svakog odjeljenja,

jj) *vijeće učenika* u školi čine predstavnici učenika svakog odjeljenja škole,

kk) *zaštita učenika* podrazumijeva postupanje svih subjekata uključenih u odgojno-obrazovni proces u skladu sa principom najboljeg interesa djeteta u procesu pružanja podrške učeniku posebno u skladu sa UN Konvencijom o pravima djeteta.

(2) Ostali pojmovi iz ovog propisa, a koji nisu definisani u stavu (1) ovog člana ili u drugim članovima ovog propisa, definisani su drugim zakonskim i podzakonskim propisima iz oblasti obrazovanja.

Član 3

(Upotreba ženskog ili muškog roda)

Terminološko korištenje ženskog ili muškog roda u ovom zakonu podrazumijeva uključivanje oba roda.

Član 4

(Ciljevi srednjeg obrazovanja)

(1) Ciljevi srednjeg obrazovanja i odgoja su:

a) osiguranje prava svakog učenika na srednje obrazovanje pod jednakim uvjetima, u skladu sa njegovim interesom i mogućnostima,

b) pružanje podrške učeniku srednje škole u izboru odgovarajućeg zanimanja,

c) stvaranje uvjeta za kvalitetno srednje obrazovanje, koje uključuje dostizanje svjetskih standarda u sticanju znanja i usvajanju vještina,

d) usklađivanje srednjeg obrazovanja sa zahtjevima i potrebama, odnosno kretanjima na tržištu rada,

e) razvijanje poduzetničkih kompetencija, kreativno-produktivne kompetencije, komunikacijske kompetencije i tjelesno-zdravstvene kompetencije za što

uspješnije dalje obrazovanje, život i rad u savremenom društvu, kao i ostale ključne kompetencije, a naročito jezičke, matematičke, digitalne, socijalne kompetencije učenja, građanske te kompetencije o podizanju kulturne svijesti i izražavanja,

f) razvijanje psihofizičkih sposobnosti učenika,

g) razvijanje svijesti o nacionalnoj pripadnosti, očuvanje kulturno-historijske baštine, nacionalnog identiteta te razvijanje osjećaja ljubavi prema Bosni i Hercegovini,

h) odgajanje i obrazovanje učenika u skladu sa općim, kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, osposobljavanje učenika za življenje u multikulturalnom svijetu i poštivanje različitosti te razvijanje tolerancije,

i) osiguranje uvjeta za razvoj i promociju tradicionalnih zanata,

j) usklađivanje srednjeg obrazovanja sa srednjim obrazovanjem u zemljama Evropske unije,

k) sticanje srednjeg obrazovanja koje omogućava vertikalnu i horizontalnu prohodnost u sistemu obrazovno-odgojnog procesa u Bosni i Hercegovini,

l) podsticanje na cjeloživotno učenje,

m) osposobiti učenike da razumiju savremene naučne spoznaje i dostignuća,

n) razvijati svijest o potrebi očuvanja i unapređenja psihofizičkog zdravlja učenika te podsticanja dobrobiti učenika,

o) podržavati učenike kroz programe izvrsnosti i liderstva,

p) osigurati mogućnost djeci iz dijaspore i iseljeništva da kroz programe razmjene i druge aktivnosti razvijaju osjećaj pripadnosti domovini,

r) upoznati učenike sa historijskim činjenicama o zločinima i genocidu počinjenom u Bosni i Hercegovini

(u daljnjem tekstu: BiH) prilagođeno i primjereno razvojnoj dobi učenika te njegovati kulturu sjećanja i kulturu pamćenja,

s) odgajati i obrazovati učenike u skladu sa univerzalnim civilizacijskim vrijednostima, razvijati empatiju,

t) afirmirati poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, prava djeteta i pripremati svakog učenika za život u društvu zasnovanom na vladavini prava i vrijednostima demokratskog društva, socijalne pravde, inkluzije i uzajamnog uvažavanja u skladu sa međunarodnim konvencijama koje su sastavni dio Ustava Bosne i Hercegovine i pozitivno pravnih propisa i

u) podsticati učenike da odgovorno učestvuju u aktivnostima zajednice i u aktivnostima na očuvanju prirode i održivog razvoja te s ciljem razvoja građanske svijesti.

Član 5

(Načela srednjeg obrazovanja)

Načela srednjeg obrazovanja su:

a) obrazovanje u školi se temelji na javnosti rada škole,

b) obrazovanje u školi se temelji na jednakom pravu na kvalitetno obrazovanje, bez obzira na nacionalne, etničke, kulturne, socijalne, ekonomske, regionalne, lokalne i druge specifičnosti okruženja u kojem se ono organizira i provodi,

c) obrazovanje u školi se temelji na afirmaciji vrijednosti demokratskog društva i patriotizmu,

d) obrazovanje u školi omogućava horizontalnu i vertikalnu prohodnost unutar bosanskohercegovačkog obrazovnog sistema i fleksibilnost u okvirima međunarodnih obrazovnih sistema,

e) implementacijom akreditovanih međunarodnih programa i projekata međunarodne saradnje, u škole se uvode međunarodni

obrazovni i pedagoški standardi i prakse,

f) obrazovanje u školi se temelji na inkluziji kao temeljnom ljudskom pravu svih učenika, uvažavajući individualne razlike i sposobnosti učenika,

g) obrazovanje u školi se temelji na odgovornosti i autonomiji u planiranju i organizaciji te slobodi pedagoškog i metodičkog rada prema smjernicama obrazovnog standarda, kurikulumima, nastavnim planovima i programima, pedagoškim standardima i normativima za školu (u daljnjem tekstu: standardi i normativi) koje donosi Vlada Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada) i godišnjem programu rada,

h) obrazovanje u školi se temelji na prevenciji neprihvatljivih oblika ponašanja i zaštiti učenika od svih oblika nasilja/zlostavljanja u školi i oko škole,

i) obrazovanje u školi se temelji na visokoj kvaliteti obrazovanja, naučnoj i etičkoj utemeljenosti, kako bi se svim učenicima osiguralo sticanje temeljnih općeobrazovnih i stručnih kompetencija, osposobilo ih se za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu, vodeći računa o zahtjevima tržišta rada, savremenih informacijsko - komunikacijskih tehnologija i naučnih spoznaja i dostignuća te potrebi holističkog, pravednog i humanog odnosa prema pojedincu i zajednici,

j) obrazovanje u školi se temelji na kontinuiranom stručnom usavršavanju i profesionalnom razvoju svih uposlenika škole u skladu sa standardima profesije,

k) obrazovanje u školi se temelji na samovrednovanju i vrednovanju rada u skladu sa visokim standardima kvalitete obrazovanja.

Član 6

(Zabrana diskriminacije, političkog djelovanja i sprečavanje zloupotrebe informacijsko-komunikacijskih tehnologija)

(1) Djelatnost srednjeg obrazovanja je usmjerena ka punom razvoju ljudske ličnosti, poštivanju ljudskih prava, građanskih i drugih demokratskih, profesionalnih, zakonskih i drugih načela.

(2) U srednjim školama zabranjena je svaka vrsta diskriminacije zasnovane na spolu, rasi, seksualnoj orijentaciji, fizičkom ili drugom nedostatku, bračnom stanju, boji kože, jeziku, religiji ili vjerovanju, uvjetima upošljavanja, napredovanju, političkim ili drugim uvjerenjima, nacionalnom, etničkom ili socijalnom porijeklu, vezi s nekom nacionalnom zajednicom, imovini, rođenju ili na nekom drugom statusu.

(3) U srednjim školama nije dopušteno korištenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija (u daljnjem tekstu: IKT) u cilju omalovažavanja i vrijeđanja ličnosti učenika, uposlenika škole, roditelja i drugih.

(4) Srednje škole su u obavezi donijeti pravilnik kojim se reguliše upotreba informacijsko-komunikacijskih tehnologija - IKT kojim će se regulisati prava i obaveze učenika i svih uposlenika škola, a koja se odnose na korištenje i upotrebu IKT za vrijeme trajanja nastave uz saglasnost nadležnog Ministarstva.

(5) Učenicima, nastavnicima, osoblju škole i drugim licima je zabranjeno koristiti školske digitalne resurse u svrhe koje uključuju:

a) nasilje, govor mržnje, prijetnje, širenje dezinformacija,

b) neovlašteno snimanje, distribuciju sadržaja (foto, audio, video),

c) pristup neprimjerenim sadržajima ili njihovo dijeljenje,

d) elektronsko nasilje, ucjenjivanje i digitalno zlostavljanje,

e) narušavanje privatnosti.

(6) Pravilnik iz stava (4) ovog člana omogućit će sigurnu i odgovornu upotrebu IKT te je dio sigurnosne politike škole. Svrha ovog pravilnika je unapređenje sigurnosti školske informatičke opreme i mreže, jasno i nedvosmisleno definisanje prihvatljivog i dopušteno korištenja IKT resursa škole, učenika i nastavnika, zaštite informacijskog sadržaja i opreme, zaštite korisnika od različitih vrsta

internetskog zlostavljanja, promoviranje aktivnog učešća djece u radu sa IKT koje predstavlja sigurno, odgovorno i učinkovito korištenje digitalnih tehnologija te propisivanje sankcija u slučaju kršenja odredbi pravilnika.

(7) Zabranjena je diskriminacija zasnovana na upotrebi zvaničnih jezika Bosne i Hercegovine u usmenom i pisanom izražavanju učenika.

(8) U srednjim školama zabranjeno je fizičko kažnjavanje, omalovažavanje, vrijeđanje i ponižavanja učenika i uposlenika.

(9) U srednjim školama zabranjeno je političko organiziranje i djelovanje pojedinaca i političkih partija.

Član 7

(Zaštita vjerskih sloboda, tolerancije i kulture dijaloga)

(1) Srednja škola će unapređivati i štititi vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloga.

(2) Imajući na umu različitost uvjerenja / vjerovanja učenici će pohađati sate vjeronauke samo ako su u skladu s njihovim uvjerenjima i uvjerenjima njihovih roditelja.

(3) Škola ne može poduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi ograničila izražavanje vlastitih i upoznavanje drugačijih vjerskih uvjerenja.

(4) Učenici koji ne žele pohađati vjeronauku neće ni na koji način biti dovedeni u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike.

(5) Učenici uče o drugim vjerovanjima i vjerama, posebno o onima koje postoje u Bosni i Hercegovini.

(6) Za učenike koji ne pohađaju vjeronauku, škola će osigurati alternativni predmet kultura religija, ukoliko se za to ukaže potreba.

Član 8

(Zabrana nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja)

(1) U školi je zabranjeno: fizičko, psihičko i socijalno nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje učenika, fizičko kažnjavanje i

vrijeđanje ličnosti, odnosno seksualna zloupotreba učenika ili zaposlenih.

(2) Pod nasiljem i zlostavljanjem podrazumijeva se svaki oblik jedanput učinjenog ili ponavljanog verbalnog ili neverbalnog ponašanja koje ima za posljedicu stvarno ili potencijalno ugrožavanje zdravlja, razvoja i dostojanstva ličnosti djeteta i učenika ili uposlenog.

(3) Zanemarivanje i nemarno postupanje predstavlja propuštanje škole ili zaposlenog da osigurava uvjete za pravilan razvoj učenika.

(4) Škola je dužna odmah podnijeti prijavu nadležnom organu, ako se kod učenika primijete znaci nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja.

(5) Pod fizičkim nasiljem, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se: fizičko kažnjavanje učenika od strane uposlenih i drugih odraslih osoba, svako ponašanje koje dovodi do stvarnog ili potencijalnog tjelesnog povređivanja učenika ili zaposlenog, nasilno ponašanje zaposlenog prema djeci, učenicima ili drugim zaposlenim, kao i učenika prema drugim učenicima ili uposlenim.

(6) Pod psihičkim nasiljem, u smislu stava (1) ovog člana smatra se ponašanje koje dovodi do trenutnog ili trajnog ugrožavanja psihičkog i emocionalnog zdravlja i dostojanstva učenika ili zaposlenog.

(7) Pod socijalnim nasiljem, u smislu stava (1) ovog člana smatra se isključivanje učenika iz grupe vršnjaka i različitih oblika socijalnih aktivnosti ustanove.

(8) U ustanovi je zabranjen svaki oblik nasilja i zlostavljanja iz stava (2) ovog člana od strane učenika, njegovog roditelja, odnosno staratelja ili odraslog, nad nastavnikom, vaspitačem, stručnim saradnikom i drugim uposlenim.

(9) Zbog povrede zabrane iz stava (8) ovog člana protiv roditelja, odnosno staratelja učenika pokreće se prekršajni, odnosno krivični postupak.

(10) Protokol postupanja u srednjim školama u odgovoru na nasilje i zlostavljanje, sadržaj i načine provođenja preventivnih i interventnih

aktivnosti, uvjete i načine za procjenu rizika, načine zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, propisuje ministar.

Član 9

(Zabrana pušenja u školi)

U srednjim školama zabranjuje se pušenje u svim unutrašnjim i vanjskim prostorima.

Član 10

(Troškovi srednjeg obrazovanja)

Redovno obrazovanje učenika u srednjim školama, kao javnim ustanovama je besplatno.

Član 11

(Autonomija i sloboda)

(1) Škola uživa odgovarajući stepen autonomije, u skladu s važećim propisima, a naročito u pogledu zapošljavanja nastavnog, stručnog i drugog kadra te slobode rada nastavnika.

(2) Škola poštuje odgovarajući stepen slobode nastavnika da izvodi nastavu na način koji smatra odgovarajućim u skladu sa standardima profesije, dobrim praksama i društveno i tehnički prihvatljivim oblicima i metodama podučavanja, pri čemu škola mora voditi računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda u nastavnom procesu.

(3) Škola pruža nastavnicima optimalnu podršku pri ostvarivanju profesionalnih standarda u izvođenju nastave.

Član 12

(Sigurnosne mjere i zaštita školskog prostora)

(1) Ministarstvo će uspostaviti program sigurnosnih mjera i putem škola provoditi sigurnosne mjere fizičkog osiguranja, provođenjem edukacija, provođenjem preventivnih programa zaštite od nasilja, osiguranja psihološke podrške, kako bi se postigla sveobuhvatna sigurnost učenika, zaposlenika i drugih lica u školskom okruženju.

(2) U saradnji sa Ministarstvom škola je dužna provoditi sigurnosne mjere u skladu sa zakonom kojim se reguliše zaštita ličnih podataka,

videonadzor, fizičko osiguranje školskog objekta, sistem kontrole pristupa, sve s ciljem zaštite sigurnosti učenika, zaposlenika u školi i zaštite imovine škole.

Član 13

(Upotreba jezika i pisma u nastavi)

(1) Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavat će se u srednjim školama u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Ustavom Unsko-sanskog kantona.

(2) Nastava i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada u školi izvode se na zvaničnim jezicima konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.

(3) Svi učenici u školama izučavat će pisma koja su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

(4) Nastava ili dio nastave se može izvoditi i na stranom jeziku uz saglasnost ministra Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta (u daljnjem tekstu: ministar).

(5) Svi nastavnici će biti osposobljeni da u nastavnom procesu podučavaju o razlikama između tri službena jezika Bosne i Hercegovine, koliko je to relevantno za predmete koje predaju.

Član 14

(Nastavak obrazovanja u Kantonu, državljana BiH koji su dio obrazovanja stekli u inostranstvu i stranih državljana)

(1) Državljani BiH koji su dio obrazovanja stekli u inostranstvu te strani državljani i lica bez državljanstva, mogu podnijeti zahtjev školi za upis u školu uz obavezu provođenja postupka priznavanja svjedodžbi, odnosno javnih isprava, na osnovu kojih se upisuju, u skladu sa Zakonom o priznavanju inostranih obrazovnih kvalifikacija ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 4/21).

(2) Ako se u postupku priznavanja svjedodžbi utvrdi da se program u inostranstvu razlikuje od nastavnih planova i programa škole u kojoj učenik namjerava nastaviti školovanje, nastavničko vijeće donosi odluku o utvrđivanju razlike predmeta koje učenik polaže u tekućoj školskoj godini.

(3) Učenici škole u Kantonu koji su dio obrazovanja stekli u inostranstvu po programu međunarodne razmjene učenika i imaju certifikat/uvjerenje, diplomu i/ili drugi dokument o priznanju o uspješno završenom završetku međunarodnog programa razmjene, nemaju obavezu polaganja razlike predmeta.

(4) Strani državljani, lica bez državljanstva i lica kojima je priznata međunarodna zaštita u BiH imaju pravo na sticanje obrazovanja u skladu sa ovim propisom i važećim propisima, u skladu sa konvencijama i sporazumima koje je BiH zaključila sa drugim zemljama ili međunarodnim organizacijama, onda kada se može osnovano zaključiti da će takva lica u BiH boraviti duže od tri mjeseca.

(5) Na zahtjev lica iz stava (1) ovog člana škola je obavezna donijeti pozitivnu odluku kojom se zahtjev prihvata, ukoliko realizira obrazovanje za isto ili srodno zanimanje.

(6) Ukoliko nastavničko vijeće škole donese negativnu odluku sa obrazloženjem kojom se zahtjev lica iz stava (1) ovog člana odbija, obavezno je istu dostaviti podnosiocu zahtjeva, Ministarstvu i inspektoru nadležnom za obrazovanje.

(7) Na odluku nastavničkog vijeća iz stava (6) ovog člana, može se izjaviti žalba Ministarstvu. Odluka Ministarstva je konačna i protiv iste nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Član 15

(Nastava na jeziku i pismu nacionalne manjine)

(1) U školi u kojoj učenici, pripadnici jedne nacionalne manjine čine najmanje jednu trećinu od ukupnog broja učenika, organizira se obrazovanje učenika nacionalne manjine na jeziku te nacionalne manjine, a ako čine jednu petinu, organizira se dodatna nastava o jeziku, književnosti, historiji i kulturi nacionalne manjine kojoj pripadaju, ako to zahtijeva većina njihovih roditelja.

(2) Ministarstvo donosi nastavni plan i program/kurikulum za nastavu iz maternjeg jezika pripadnika nacionalnih manjina uz

konsultaciju sa Vijećem nacionalnih manjina Kantona i osigurava nastavni materijal za takvo obrazovanje. Nastavni materijal odgovara potrebama manjine i uključuje sadržaje iz književnosti, historije, geografije i kulture te manjine.

Član 16

(Trajanje srednjeg obrazovanja)

(1) Školovanje redovnih učenika u srednjoj školi traje tri ili četiri godine, nakon čega se stiče srednja stručna sprema III (trećeg) ili IV (četvrtog) stepena.

(2) U srednjoj školi, osim realiziranja programa općeobrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, mogu se realizirati i programi obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja, kao i stručno osposobljavanje i obuka za odrasle putem kurseva te programi prekvalifikacije i programi permanentnog obrazovanja - cjeloživotno učenje u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 21/15).

(3) U srednjoj školi mogu se realizirati i odgovarajući programi stručnog obrazovanja II (drugog) stepena stručne spreme.

(4) Sticanjem obrazovanja iz stava (3) ovog člana stiče se stručna kvalifikacija, zvanje za pomoćno zanimanje.

(5) Troškove realiziranja programa iz stava (2) ovog člana snose polaznici ovog vida obrazovanja.

Član 17

(Koordinacija sa tržištem rada)

(1) Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) će potrebe osnivanja i organiziranja ustanova za srednje obrazovanje usaglašavati sa zahtjevima i potrebama tržišta rada.

(2) Da bi se osigurale veze između srednjeg stručnog obrazovanja i obuke i tržišta rada, na nivou Kantona formira se tripartitno vijeće koje čine predstavnici poslodavaca, predstavnici učenika, sindikata i Vlade Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada).

(3) Bliže uvjete za formiranje, nadležnosti i način rada vijeća iz stava (2) ovog člana propisuje ministar pravilnikom.

(4) Ministarstvo koordinira zajedničke sastanke predstavnika tripartitnog vijeća koje se sastaje najmanje dvaput godišnje.

POGLAVLJE II. OPĆI AKTI SREDNJE ŠKOLE

Član 18

(Pravila srednje škole)

(1) Pitanja funkcija i aktivnosti škole, njene organizacije, načina rada i kućnog reda u školi bliže se uređuju Pravilima škole. Ministarstvo u skladu sa važećim propisima utvrđuje nacrt teksta pravila škole koji se dalje usaglašava na nivou škole uz konsultacije s učenicima, roditeljima / starateljima / usvojiteljima i nastavnicima te se prijedlog Pravila škole dostavlja Školskom odboru na usvajanje.

(2) Odluka o usvajanju Pravila škole se dostavlja Ministarstvu na znanje u roku od 8 dana od dana usvajanja.

(3) Pravila škole sadrže sljedeće:

a) naziv, osnivač i sjedište škole, organ upravljanja, organ rukovođenja,

b) djelatnost škole, način i uvjeti obavljanja djelatnosti,

c) etički principi nastavnika, učenika i drugih lica škole,

d) pravila ponašanja učenika u školi, na izletima, online nastavi,

e) kodeks ponašanja, kodeks oblačenja,

f) prava i obaveze roditelja/staratelja,

g) odnos prema korisnicima usluga,

h) sredstva za rad (vlastiti prihod),

i) normiranje određenih specifičnosti škole,

j) lica ovlaštena da pored direktora zastupaju školu i njihovim ovlaštenjima i odgovornostima,

k) način ostvarivanja javnosti rada i

l) druga pitanja koja nisu riješena zakonom i podzakonskim aktima.

Član 19

(Kućni red i etički kodeks)

(1) Školski odbor na prijedlog nastavničkog vijeća škole donosi kućni red.

(2) Kućnim redom obavezno se utvrđuju:

a) pravila i obaveze ponašanja u srednjoj školi, unutrašnjem i vanjskom prostoru,

b) pravila međusobnih odnosa učenika,

c) pravila međusobnih odnosa učenika i uposlenika škole,

d) pravila međusobnih odnosa uposlenika škole,

e) zabrana svih oblika reklamiranja i prodaje proizvoda koji nisu u skladu sa etikom, načelima i ciljevima obrazovno-odgojnog rada,

f) pravila sigurnosti i zaštite od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja, diskriminacije, neprijateljstva i nasilja,

g) način postupanja prema imovini,

h) kodeks oblačenja učenika i uposlenika i

i) druga pitanja bitna za kućni red škole.

(3) Škole koje u svom sastavu imaju dom učenika, sportske objekte i bazene dužne su donijeti kućni red u vezi sa korištenjem navedenih prostorija, sa posebnim akcentom na sigurnosne, sanitarne mjere i mjere nadzora.

(4) Škole iz stava (3) mogu planirati uposlenike čiji će opis poslova biti po svojim specifičnostima opisan u standardima srednjeg obrazovanja.

(5) U postupku donošenja kućnog reda obavezno je da isti bude usaglašen sa etičkim kodeksom za uposlenike škole koji donosi ministar.

Član 20

(Druga opća akta srednje škole)

(1) Srednja škola, pored akata iz ovog propisa ima i druga opća akta kojima se reguliraju pitanja bitna za rad srednje škole.

(2) Srednja škola ima pečat, logo i memorandum.

(3) Opća akta iz stava (1) ovog člana donose se u skladu sa propisima relevantnim za oblast koju reguliraju.

(4) Svi opći akti škole uključujući i budžet škole su javni i uposlenici imaju nesporno pravo uvida.

(5) Srednja škola primjenjuje propis koji reguliše oblast kancelarijskog poslovanja, pozitivne propise koji normiraju arhivsku djelatnost, a koji se primjenjuju u radu Ministarstva.

POGLAVLJE III. POSTUPAK OSNIVANJA, STATUSNE PROMJENE, TRANSFORMACIJA, REORGANIZACIJA I UKIDANJE SREDNJIH ŠKOLA

Član 21

(Osnivanje i obavljanje djelatnosti)

Srednje škole osnivaju se u skladu sa dugoročnim programom razvoja i koncepcijom srednjeg obrazovanja i odgoja, koji donosi Kanton i obavljaju djelatnost u skladu sa zakonom, provedbenim aktima, pedagoškim standardima i normativima i nastavnim planovima i programima/kurikulumima.

Član 22

(Oblici svojine kod osnivanja srednje škole)

(1) Srednja škola može biti osnovana u svim oblicima svojine predviđenim ovim zakonom.

(2) Srednja škola može biti osnovana kao javna ustanova kojoj je osnivač Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: javna ustanova) ili ustanova kojoj osnivač nije Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: privatne ustanove).

(3) Javne i privatne ustanove osnivaju se pod jednakim uvjetima.

Član 23

(Osnivač srednje škole)

(1) Srednja škola kao javna ustanova osniva se u skladu sa odredbama ovog propisa i Uredbom sa zakonskom snagom o ustanovama ("Službeni list RBiH", broj: 6/92).

(2) Srednja škola kao privatna ustanova osniva se u skladu sa odredbama ovog propisa i Uredbom sa zakonskom snagom o ustanovama ("Službeni list RBiH", broj: 6/92), a istu može osnovati domaće i strano pravno i fizičko lice u svim oblicima svojine (u daljnjem tekstu: osnivač) uz odobrenje ministra i uz prethodnu saglasnost Vlade i Skupštine Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština).

(3) Ako srednju školu osniva više pravnih, odnosno fizičkih lica, međusobne odnose reguliraju ugovorom.

(4) Osnivač srednje škole ne može biti fizičko ili pravno lice pravosnažno osuđivano za učinjeno krivično djelo.

Član 24

(Podnošenje zahtjeva za osnivanje i dostavljanje garancije)

(1) Osnivač srednje škole Ministarstvu podnosi zahtjev za osnivanje škole.

(2) Uz zahtjev za osnivanje srednje škole osnivač prilaže dokaz o uplati sredstava u iznosu utvrđenom Odlukom Vlade, na račun Budžeta Kantona, a za potrebe troškova vođenja postupka osnivanja škole od faze podnošenja zahtjeva do okončanja postupka po zahtjevu.

(3) Uz zahtjev iz stava (1) ovog člana osnivač je obavezan dostaviti prijedlog elaborata o opravdanosti osnivanja srednje škole i garancije za osnivanje u pogledu unaprijed osiguranih i planiranih finansijskih sredstava za osiguranje uvjeta za početak rada i dalji rad.

(4) Garancije iz stava (3) ovog člana osnivač srednje škole dostavlja za period od najmanje tri godine.

(5) Ministarstvo obavještava osnivača srednje škole o urednosti i usklađenosti sa zakonom dostavljenog zahtjeva i određuje rok za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.

(6) Rok za otklanjanje nedostataka iz stava (5) ovog člana ne može biti duži od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti.

(7) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stava (5) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

Član 25

(Sadržaj elaborata o osnivanju srednje škole)

Elaborat o opravdanosti osnivanja srednje škole obavezno sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, dužinu trajanja obrazovanja, nastavni plan i program/kurikulum, potrebe društva za obrazovanjem za određeno zanimanje, profil i stepen stručne spreme koji se stiče po završetku obrazovanja, opće i posebne uvjete utvrđene pedagoškim standardima i normativima, finansijska sredstva potrebna za ispunjenje tih uvjeta, način osiguranja finansijskih sredstava za rad srednje škole.

Član 26

(Ekspertna komisija)

(1) Nakon dostavljanja urednog zahtjeva iz člana 24. ovog propisa, Ministarstvo donosi poseban akt kojim obrazuje ekspertnu komisiju radi razmatranja zahtjeva i elaborata te davanja stručnog mišljenja o društvenoj opravdanosti osnivanja srednje škole.

(2) Akt o obrazovanju ekspertne komisije iz stava (1) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka te visinu naknade za rad članovima komisije.

(3) Ekspertnu komisiju iz stava (1) ovog člana, koja broji najmanje pet članova, obrazuje Ministarstvo iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće vrste srednjih škola, predstavnika osnivača srednje škole u osnivanju, Pedagoškog zavoda USK-a i predstavnika Ministarstva.

Član 27

(Prijedlog odluke Vlade o elaboratu)

(1) Ako je ocjena elaborata od strane ekspertne komisije pozitivna, uredan zahtjev osnivača sa stručnim mišljenjem ekspertne komisije Ministarstvo dostavlja Vladi, koja u slučaju prihvatanja, prijedlog upućuje Skupštini na razmatranje i usvajanje.

(2) Odluka Vlade o elaboratu iz stava (1) ovog člana mora biti donesena najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvještaja ekspertne komisije Ministarstvu.

(3) U slučaju da je Vlada odbila dati saglasnost na elaborat, zbog negativnog izvještaja i stručnog mišljenja ekspertne komisije, osnivač može tražiti da se osnuje posebna ekspertna komisija koja će ponovo razmotriti elaborat i razloge odbijanja davanja pozitivnog stručnog mišljenja i saglasnosti te još jednom utvrditi da li postoji opravdanost osnivanja. Nalaz i mišljenje posebne ekspertne komisije putem Ministarstva dostavit će se Vladi na razmatranje.

(4) Komisiju iz stava (3) ovog člana obrazuje Ministarstvo iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka za odgovarajuće vrste srednjih škola, predstavnika Ministarstva, koji nisu bili imenovani u ekspertnoj komisiji, s tim da se jedna trećina članova imenuje po prijedlogu osnivača srednje škole u osnivanju.

(5) Akt o obrazovanju posebne ekspertne komisije iz stava (3) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok od najduže 60 dana za izvršenje povjerenih poslova i zadataka, te visinu naknade za rad članovima komisije.

(6) Ako je ocjena posebne ekspertne komisije pozitivna, uredan zahtjev osnivača sa stručnim mišljenjem posebne ekspertne komisije i stručnim mišljenjem komisije iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo dostavlja Vladi na razmatranje i usvajanje u roku od 15 dana od dana dostavljanja izvještaja posebne ekspertne komisije.

(7) Vlada će donijeti odluku o odbijanju zahtjeva iz člana 24. ovog propisa ukoliko je izvještaj ekspertne i posebne ekspertne komisije negativan.

(8) Protiv odluka Vlade iz stava (6) i (7) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 28

(Odluka Skupštine)

(1) Odluka Skupštine o zahtjevu osnivača, mora biti donesena najkasnije u roku od šest mjeseci od dana podnošenja Ministarstvu urednog zahtjeva iz člana 24. stav (5) ovog propisa.

(2) Odluka Skupštine iz stava (1) ovog člana je konačna i putem Ministarstva dostavlja se osnivaču.

(3) Nakon što Skupština donese odluku kojom se daje saglasnost na osnivanje srednje škole, Ministarstvo odluku Skupštine sa zahtjevom dostavlja Vladi, odnosno osnivaču radi nastavka procedure osnivanja škole.

(4) Isti osnivač ili suosnivač može podnijeti ponovo zahtjev iz člana 24. ovog propisa nakon isteka roka od najmanje tri godine od donošenja odluke Skupštine iz stava (2) ovog člana, ukoliko je ona bila negativna.

Član 29

(Osnivački akt)

(1) Prije osnivanja srednje škole, srednjoškolskog, odnosno školskog centra (u daljnjem tekstu: škola), osnivač imenuje komisiju koja obavlja pripremne radnje za osnivanje škole.

(2) Komisija iz stava (1) ovog člana utvrđuje prijedlog akta o osnivanju (osnivački akt).

(3) Osnivačkim aktom se obavezno utvrđuju:

a) naziv/ime i sjedište osnivača,

b) naziv i sjedište škole,

c) vrsta ili vrste škola u školi koja se osniva,

d) nastavni planovi i programi koji će se realizirati u školi,

e) način izbora prvih nastavnika i drugog osoblja u skladu sa pedagoškim standardima i normativima,

f) prijedlog pravila škole,

g) izbor lica koja će biti privremeni članovi školskog odbora,

h) lice koje će do imenovanja direktora predstavljati i zastupati školu, vršioca dužnosti direktora i njegova ovlaštenja i odgovornosti,

i) rok za imenovanje školskog odbora i direktora,

j) podaci o prostoru i opremi te način njihovog osiguranja,

k) ograničenja u pogledu sticanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge imovine škole,

l) vremenski plan ustanovljenja škole,

m) međusobna prava i obaveze osnivača i škole,

n) druga pitanja značajna za rad škole.

(4) Komisija iz stava (1) ovog člana prati proces ispunjavanja ostalih uvjeta neophodnih za početak rada i dalji rad škole koja se osniva te dostavlja osnivaču i Ministarstvu izvještaj o ispunjenosti uvjeta potrebnih za početak rada i dalji rad škole koja se osniva.

(5) Akt o imenovanju komisije iz stava (1) ovog člana sadrži i rok za podnošenje izvještaja komisije o ispunjavanju uvjeta za rad, sa predloženim i obrazloženim kalendarom aktivnosti za donošenje akta o osnivanju srednje škole od strane Skupštine, rok za provjeru uvjeta i datum početka rada škole.

(6) Ukoliko komisija dostavi izvještaj da su ispunjeni uvjeti neophodni za početak rada i dalji rad škole, Ministarstvo daje mišljenje o izvještaju komisije i ukoliko je mišljenje pozitivno, dostavlja ga Vladi, odnosno osnivaču koji donosi akt o osnivanju srednje škole.

Član 30

(Uvjeti za osnivanje srednje škole)

(1) Uvjeti za osnivanje srednje škole su:

a) da postoji potreba za kadrovima koji će se u toj školi obrazovati,

b) da se te potrebe ne mogu zadovoljiti u postojećim školama,

c) da su osigurana sredstva za osnivanje i rad škole i da škola može raspolagati tim sredstvima,

d) garancija da će biti osigurana sredstva za nastavak školovanja učenika ako dođe do ukidanja škole,

e) da je osiguran prostor, oprema, nastavni kadar i nastavna sredstva za rad škole u skladu sa pedagoškim standardima i normativima,

f) da ima dvoranu za sport i tjelesni odgoj i najmanje jedno igralište na otvorenom prostoru,

g) posebno osiguranje uvjeta za srednje stručne škole u cilju realizacije praktične obuke i rada koji se može odvijati u školskim radionicama za praktičnu obuku i u radnim prostorijama drugih pravnih lica na osnovu ugovora ili sporazuma o saradnji.

(2) Osnivač srednje škole na području Kantona osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad srednje škole u skladu s Pedagoškim standardima i normativima za srednje obrazovanje.

(3) Pedagoške standarde i normative donosi Vlada.

Član 31

(Provjera ispunjenosti uvjeta za rad)

(1) Zahtjev za donošenje rješenja o ispunjenosti uvjeta za rad osnivač podnosi Ministarstvu, nakon ispunjenja uvjeta iz člana 30. ovog propisa.

(2) Po zahtjevu iz stava (1) ovog člana Ministarstvo obrazuje stručnu komisiju za provjeru ispunjenosti uvjeta za početak rada srednje škole kao ustanove.

(3) Akt o obrazovanju stručne komisije iz stava (2) ovog člana obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje

povjerenih poslova i zadataka te visinu naknade za rad članovima komisije.

(4) Rješenje o ispunjenosti uvjeta za početak rada škole donosi ministar.

(5) Ako se utvrdi da srednja škola u osnivanju ne ispunjava uvjete navedene u zakonu, pedagoškim standardima i normativima te drugim aktima, ministar će rješenjem odrediti primjeren rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka i o tome obavijestiti osnivača.

(6) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja iz stava (5) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

(7) Komisija iz stava (2) ovog člana će u roku kraćem od 15 dana razmotriti dostavljene dokaze o otklanjanju utvrđenih nedostataka i utvrditi da li su ispunjeni uvjeti za početak rada i dalji rad srednje škole u osnivanju i o tome obavijestiti ministra, koji će na osnovu dostavljenog izvještaja donijeti rješenje u skladu sa zakonom.

(8) Protiv rješenja ministra iz stava (1), (2) i (4) ovog člana nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

Član 32

(Upis u registre)

(1) Nakon što stručna komisija iz člana 31. ovog propisa utvrdi da su ispunjeni uvjeti za početak rada i dalji rad, novoosnovana srednja škola na osnovu rješenja ministra o ispunjavanju svih uvjeta za početak rada i dalji rad, upisuje se u registar srednjih škola koji vodi Ministarstvo (u daljnjem tekstu: Registar).

(2) Na osnovu upisa u Registar iz stava (1) ovog člana, srednja škola upisuje se i u sudski registar i danom upisa stiče svojstvo pravnog lica.

(3) Propis kojim se preciznije uređuje postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta, postupak upisa, sadržaj i način vođenja Registra iz stava (1) ovog člana, donosi ministar.

Član 33

(Početak rada srednje škole)

(1) Novoosnovana srednja škola može početi sa radom na osnovu rješenja ministra o ispunjavanju uvjeta za početak rada.

(2) Nastava u novoosnovanoj srednjoj školi realizira se u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima za srednje obrazovanje i nastavnim planom i programom/kurikulumom.

(3) Novoosnovana srednja škola počinje sa radom na početku školske godine, u skladu sa članom 60. ovog propisa.

(4) Srednja škola upisana u registre iz člana 32. ovog propisa izdaje svjedodžbe i druge javne isprave u skladu sa ovim propisom.

(5) Srednja škola ima pečat koji se koristi kao dokaz autentičnosti svakog dokumenta koji škola izdaje.

Član 34

(Kontrola ispunjenosti uvjeta rada srednje škole)

(1) Srednja škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete i ne izvršava zadatke radi kojih je osnovana ili ako prestane potreba za njenim radom.

(2) Ministarstvo vrši provjeru ispunjenosti uvjeta rada škole po potrebi, a u skladu sa propisom iz člana 30. ovog propisa.

(3) Ako se prilikom kontrole ustanovi da srednja škola ne obavlja djelatnost na način utvrđen zakonom ili ne ispunjava uvjete propisane zakonom, Ministarstvo će utvrditi rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti duži od šest mjeseci.

(4) Dok traje rok za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti iz stava (3) ovog člana i dok ne dobije rješenje kojim se potvrđuje da su utvrđene nepravilnosti otklonjene, srednja škola ne može vršiti prijem i upis učenika niti obavljati druge aktivnosti koje su uvjetovane otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

(5) Ako srednja škola u roku iz stava (3) ovog člana ne otkloni nepravilnosti, Ministarstvo obavezno donosi odluku o zabrani rada i nalaže brisanje srednje škole iz registra Ministarstva.

(6) Ministar može predložiti osnivaču prestanak rada srednje škole, kao javne ustanove, zbog neispunjavanja uvjeta za rad predviđenih ovim zakonom.

(7) Srednja škola kao privatna ustanova može prestati sa radom na prijedlog osnivača.

(8) Osnivač donosi odluku o ukidanju srednje škole kao javne ustanove i imenuje lice koje će provesti postupak ukidanja škole.

(9) Ukoliko srednja škola kao privatna ustanova ne ispunjava uvjete predviđene zakonom, ministar donosi odluku o imenovanju tijela koje će provesti postupak ukidanja te škole.

(10) Aktom o prestanku rada srednje škole odredit će se prestanak rada srednje škole sa završetkom tekuće školske godine.

(11) Donošenjem akta iz stava (10) ovog člana, nakon završetka tekuće školske godine, briše se škola iz registra koji vodi Ministarstvo i sudskog registra.

(12) Ukidanje i brisanje škole iz registra Ministarstva objavljuje se u "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".

Član 35

(Obaveze osnivača kod prestanka rada srednje škole)

(1) U slučaju prestanka rada srednje škole osnivač je obavezan zatečenim učenicima te škole omogućiti nastavak i završavanje započetog obrazovanja.

(2) Uposlenici škole iz stava (1) ovog člana stiču prava u skladu sa odredbama ovog propisa koje definišu način zbrinjavanja tehnološkog viška.

Član 36

(Statusne promjene)

(1) Odluke o statusnim promjenama srednje škole kao javne ustanove čiji je osnivač ili suosnivač Kanton, donosi Skupština na prijedlog Vlade.

(2) Odluke o statusnim promjenama srednje škole čiji osnivač nije Kanton donosi osnivač uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

(3) Odluka o statusnoj promjeni srednje škole može se donositi najkasnije tri mjeseca prije početka primjene, a primjenjuje se od početka naredne školske godine.

Član 37

(Organiziranje rada odjeljenja izvan Kantona)

(1) Osnivač srednje škole može organizirati obrazovno-odgojni rad po odgovarajućem programu srednje škole i izvan Kantona, ukoliko u tom mjestu nema srednje škole takve vrste, a postoje društvene potrebe za obrazovanjem kadrova za određeno zanimanje.

(2) Obrazovno-odgojni rad iz stava (1) ovog člana može se organizirati kada ima dovoljan broj učenika za najmanje jedno odjeljenje.

(3) Za organiziranje obrazovno-odgojnog rada iz stava (1) ovog člana osnivač srednje škole je dužan da prethodno pribavi saglasnost organa društveno-političke zajednice nadležnog za obrazovanje na čijem se području to obrazovanje obavlja.

(4) Obrazovno-odgojni rad iz stava (1) ovog člana može početi nakon što Ministarstvo posebnim rješenjem utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad u skladu sa ovim propisom.

Član 38

(Odjeljenja drugih država)

(1) Druga država ili asocijacija država mogu organizirati rad odjeljenja srednjeg obrazovanja i odgoja na teritoriji Kantona u skladu sa ovim propisom i raditi po nastavnim planovima i programima / kurikulumima koje su donijeli organi druge države u skladu sa vlastitim propisima.

(2) Odjeljenje iz stava (1) ovog člana upisuje se u poseban registar koji vodi Ministarstvo.

(3) Odjeljenje iz stava (1) ovog člana obavezno je organizirati nastavu iz nacionalne grupe predmeta za državljane Bosne i Hercegovine.

(4) Državljani Bosne i Hercegovine koji pohađaju odjeljenja iz stava (1) ovog člana obavezni su pohađati nastavu iz nacionalne grupe

predmeta po važećem nastavnom planu i programu/kurikulumu u Kantonu.

(5) Prethodnu saglasnost na nastavne planove i programe/kurikulume iz stava (1) ovog člana daje ministar.

(6) Odjeljenja iz stava (1) ovog člana mogu početi s radom tek kada ministar posebnim rješenjem utvrdi da su ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom.

Član 39

(Obrazovno-odgojni programi drugih država)

(1) U srednjim školama koje ispunjavaju uvjete predviđene relevantnim propisima mogu se realizirati nastavni planovi i programi / kurikulumi drugih država, asocijacija država ili međunarodni programi, isključivo uz saglasnost Ministarstva.

(2) Diploma o završenoj srednjoj školi stečena po nastavnom planu i programu / kurikulumima iz stava (1) ovog člana ekvivalentna je diplomi o završenoj srednjoj školi po nastavnom planu i programu / kurikulumu odgovarajuće srednje škole u Kantonu. Diplome koje nisu izdate na jednom od jezika konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini za ostvarivanje pripadajućih prava obavezno se prevode i ovjeravaju od strane ovlaštenog sudskog tumača.

Član 40

(Supsidijarna primjena Zakona o ustanovama)

Na osnivanje, rad, statusne promjene, promjenu naziva škole i prestanak rada srednje škole primjenjuju se odredbe Uredbe sa zakonskom snagom o ustanovama ("Službeni list RBiH", broj: 6/92), ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

POGLAVLJE IV. VRSTE, TRAJANJE, MREŽA I ZAJEDNICA SREDNJIH ŠKOLA

Član 41

(Vrste srednjih škola)

(1) Srednja škola može biti:

a) gimnazija u kojoj se, pored općeobrazovnog programa, ostvaruju i posebni programi prema tipu gimnazije;

b) umjetnička škola u kojoj se pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i program iz oblasti muzičke, baletske ili likovne umjetnosti;

c) srednja škola za stručno obrazovanje i obuku i to:

1) tehnička škola u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruju i stručni programi za sticanje odgovarajućih zvanja IV stepena stručne spreme;

2) stručna škola u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje stručni program III stepena stručne spreme te stiču zanimanja odgovarajuće struke;

3) stručna škola u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje stručni program II stepena stručne spreme te stiču pomoćna zanimanja odgovarajuće struke;

d) škola za učenike sa posebnim obrazovnim potrebama, u kojoj se ostvaruju stručni programi prilagođeni za obrazovanje učenika sa posebnim obrazovnim potrebama;

e) vjerska škola u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i poseban program za srednje vjerske škole;

f) škola posebne namjene (policijska i druga škola) je škola u kojoj se obrazuju učenici za stručno zvanje ili zanimanje, koje je od posebnog interesa za Kanton;

g) policijska škola od posebne namjene je škola u kojoj se obrazuju učenici za stručno zvanje ili zanimanje, koje je od posebnog interesa za Kanton. Policijska škola se može osnovati isključivo u statusu javne ustanove;

h) prilikom osnivanja policijske škole obavezna je uspostava (partnerskih odnosa) institucionalne saradnje između Ministarstva unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona;

i) policijska škola će kroz partnerske odnose osiguravati stratešku usklađenost sa sigurnosnim potrebama te će školski program / kurikulum uskladiti sa važećim propisima iz oblasti unutrašnjih poslova i važećim policijskim standardima. Partnerski odnos između Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta definirat će se ugovorom o partnerstvu. Ministarstvo unutrašnjih poslova dužno je za potrebe izvođenja nastave osigurati pristup prostoru/poligonu, opremi, pružiti pomoć pri stvaranju sistema licenciranja, specijalizacije, kao i volonterskom i pripravničkom radu.

(2) Mješovita škola u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, mogu ostvarivati programi gimnazije, srednje tehničke škole, srednje umjetničke škole i srednje stručne škole.

Član 42

(Izborna područja u gimnaziji)

(1) U gimnaziji se obrazuju učenici u četverogodišnjem trajanju.

(2) Nastavni plan i program/kurikulum za gimnazije može biti opći, usmjeren od prvog razreda i usmjeren po izbornim područjima od trećeg razreda.

(3) Nastavnim planom i programom/kurikulumom za gimnaziju utvrđuju se izborna područja za koja se učenici mogu opredijeliti u okviru onih područja za koja je gimnazija verificirana, za kojima

postoji interesovanje učenika i u skladu sa uvjetima i standardima i normativima.

(4) Izborna područja u gimnaziji su:

a) društveno,

b) administrativno,

c) jezičko,

d) prirodno,

e) matematičko-informatičko,

f) sportsko,

g) pedagoško-psihološko područje,

h) područje informacionih tehnologija i

i) druga područja za koja se ukaže interes i potreba, a za koja postoji utvrđen nastavni plan i program/kurikulum u skladu sa ovim propisom i standardima i normativima.

(5) Učenik bira izborno područje nakon evaluacije i savjetovanja, a prije završetka drugog razreda, a najkasnije do 30. aprila tekuće školske godine u kojoj učenik pohađa drugi razred, a sve u skladu sa st. (2) i (3) ovog člana.

Član 43

(Zanimanja i izborna područja u srednjim školama za stručno obrazovanje i obuku)

(1) Nastavnim planom i programom / kurikulumom za srednje škole za stručno obrazovanje i obuku utvrđuju se zanimanja i izborna područja za koja se učenici mogu opredijeliti u okviru onih zanimanja i područja za koje je škola verificirana.

(2) Za zanimanja u srednjim školama iz člana 41. ovog zakona učenici se mogu opredijeliti prilikom upisa u prvi razred u skladu sa planom upisa kojeg donosi ministar.

Član 44

(Zajednica srednjih škola)

(1) Srednje škole mogu se udružiti u jednu ili više zajednica srednjih škola radi međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći razvoju oblika obrazovnog rada, s tim da svaka srednja škola zadržava svojstvo pravnog lica.

(2) Skupštinu zajednice srednjih škola čine direktor ili od njega ovlašteno lice i najmanje jedan nastavnik iz svake škole članice zajednice kojeg bira nastavničko vijeće.

(3) Prava, obaveze i međusobni odnosi srednjih škola udruženih u zajednicu srednjih škola utvrđuju se ugovorom.

(4) Zajednica srednjih škola ima pravila kojima se reguliraju poslovi, zadaci i rad zajednice. Pravila zajednice srednjih škola donosi skupština zajednice uz saglasnost ministra.

POGLAVLJE V. NASTAVNI PLAN I PROGRAM / KURIKULUM, GODIŠNJI PROGRAM I OSTALI OBLICI RADA

Član 45

(Nastavni plan i program/kurikulum)

(1) Odgojno-obrazovni rad u školi ostvaruje se na osnovu nastavnog plana i programa/kurikuluma.

(2) Pedagoški zavod u saradnji sa školama izrađuje, inovira i predlaže nastavni plan i program/kurikulum te daje stručna mišljenja o nastavnom planu i programu/kurikulumu srednjoškolskog obrazovanja, prati provedbu, vrednuje kvalitetu i revidira nastavni plan i program/kurikulum, predlaže i razvija nastavni plan i program/kurikulum za pojedina područja i predmete te obavlja i druge poslove u vezi sa nastavnim planom i programom/kurikulumom u skladu sa zakonom.

(3) Na prijedlog škole ili drugih relevantnih aktera uz prethodno pozitivno mišljenje Pedagoškog zavoda, Ministarstvo utvrđuje i donosi nastavni plan i program/kurikulum koji će se jednoobrazno koristiti u svim školama koje su verificirane za izvođenje istog.

(4) Ministarstvo i Pedagoški zavod vode jedinstvenu štampanu i elektronsku bazu nastavnih planova i programa/kurikuluma iz stava (3) ovog člana.

(5) Za stručnu procjenu nastavnog plana i programa/kurikuluma ministar imenuje komisiju koja ima 5 članova.

(6) Komisiju iz stava (5) ovog člana čine tri stručnjaka iz oblasti za koju se donosi nastavni plan i program/kurikulum, jedan zaposlenik Pedagoškog zavoda i jedan zaposlenik Ministarstva.

(7) Komisija o svom radu sačinjava zapisnik i dostavlja izvještaj o radu ministru sa prijedlogom donošenja nastavnog plana i programa/kurikuluma.

(8) Revizija nastavnih planova i programa/kurikuluma radi se svako četiri godine, a po potrebi i češće.

(9) U srednjim školama za stručno obrazovanje i obuku realiziraju se nastavni planovi i programi/kurikulumi zasnovani na obrazovnim ishodima i razvijeni po modularnoj metodologiji.

(10) Ministarstvo će osigurati da nastavni sadržaji, odnosno tematske jedinice koje su posvećene izučavanju zločina genocida počinjenog u Bosni i Hercegovini u vremenskom periodu 1992-1995. godina, a koje su utvrđene presudama nadležnih sudova, budu sastavni obavezujući dio nastavnih planova i programa, kao i kurikuluma u širem smislu.

(11) Nastavni sadržaji iz stava (10) ovog člana bit će dijelom realizovani kroz posjete muzejima, predstavama ili drugim kulturno-historijskim sadržajima i mjestima vezanim za historijske događaje u Bosni i Hercegovini i Unsko-sanskom kantonu.

(12) Nastavne planove i programe/kurikulume za vjerske škole donosi osnivač, a odobrava ministar rješenjem.

Član 46

(Sadržaji nastavnih planova i programa/kurikuluma)

(1) Nastavni planovi i programi/kurikulumi iz člana 45. ovog propisa obavezno sadrže zajedničku jezgru nastavnih planova i programa, na način propisan od Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine.

(2) U nastavnim planovima i programima/kurikulumima u školi, kao javnoj ustanovi, specifični sadržaji određenog nastavnog predmeta se

ne mogu razlikovati više od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program/kurikulum iz stava (1) ovog člana.

(3) U nastavnim planovima i programima/kurikulumima u školi kao privatnoj ustanovi, specifični sadržaji određenog nastavnog predmeta se ne mogu razlikovati više od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program/kurikulum iz stava (1) ovog člana.

(4) Škola može izvan utvrđenog nastavnog plana i programa/kurikuluma uvesti i nove sadržaje u vidu kursne nastave, fakultativne nastave, izborne nastave, novog nastavnog predmeta ili drugog oblika nastave, koji po ukupnom fondu časova sedmično ne može biti veći od 10% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program/kurikulum.

(5) Novo izborno područje i novi nastavni predmet iz stava (4) ovog člana škola može uvesti samo uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

(6) U školi se realiziraju programi namijenjeni nadarenim i talentiranim učenicima, učenicima sa teškoćama u razvoju i učenicima s invaliditetom koji su po principima inkluzije uključeni u redovne škole i učenicima povratnicima iz inostranstva.

(7) Programe iz stava (6) ovog člana donosi nastavničko vijeće uz konsultacije sa roditeljima učenika u skladu sa pravilnikom o inkluzivnoj nastavi kojeg donosi ministar.

Član 47

(Uvođenje novih obrazovnih programa)

(1) Škola može u okviru svoje djelatnosti i vrste škole uvoditi nove obrazovne programe.

(2) Za uvođenje novih obrazovnih programa iz stava (1) ovog člana škola podnosi zahtjev Ministarstvu do 31. decembra tekuće godine za narednu školsku godinu.

(3) Uz zahtjev iz stava (2) ovog člana škola dostavlja elaborat koji sadrži: podatke o osnivaču, podatke o školi, razloge za uvođenja novih obrazovnih programa i nastavni plan i program/kurikulum.

(4) Nastavni plan i program/kurikulum iz stava (3) ovog člana škola preuzima iz jednistvene baze nastavnih planova i programa /

kurikuluma koje vodi Ministarstvo.

(5) Na osnovu zahtjeva iz stava (2) ovog člana ministar imenuje komisiju od tri člana.

(6) Zadatak komisije iz stava (5) ovog člana je utvrditi ispunjenost uvjeta u skladu sa ovim propisom, pedagoškim standardima i nastavnim planom i programom / kurikulumom i sačiniti izvještaj.

(7) Na osnovu izvještaja iz stava (6) ovog člana ministar donosi rješenje.

(8) Rješenje iz stava (7) ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti spor pred nadležnim sudom.

Član 48

(Udžbenici i nastavna sredstva)

(1) U nastavnom procesu koriste se udžbenici, radne sveske i priručnici koje odobrava Ministarstvo.

(2) U školama čiji je osnivač Skupština Kantona koristi se udžbenik/radni udžbenik u skladu sa odlukom Ministarstva koja se donosi najkasnije 60 dana prije početka školske godine.

(3) U realizaciji redovne nastave i nastave u online okruženju mogu se koristiti digitalni i drugi sadržaji koji se pripremaju u skladu sa okvirnim kriterijima za evaluaciju digitalnih i drugih obrazovnih sadržaja koje donosi ministar.

Član 49

(Programi razmjene učenika, ugošćavanja učenika i programi za djecu i učenike iz dijaspore i iseljeništva)

(1) U školi se mogu realizirati programi razmjene učenika, ugošćavanja učenika i programi za djecu i učenike iz dijaspore i iseljeništva.

(2) Bliže propise o programima iz stava (1) ovog člana donosi Ministarstvo, a izrađuje ih, prati i provodi Pedagoški zavod i srednje škole.

Član 50

(Godišnji program rada i razvojni plan)

(1) Rad u srednjoj školi u toku školske godine realizira se na osnovu godišnjeg programa rada srednje škole (u daljnjem tekstu: godišnji program), za koji metodologiju izrađuje Pedagoški zavod.

(2) Godišnji program sadrži obavezne i druge oblike i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj, kao i izvještaj o realiziranju godišnjeg programa za prethodnu školsku godinu.

(3) Nastavničko vijeće utvrđuje prijedlog godišnjeg programa na osnovu nacrta kojeg priprema direktor, a donosi ga školski odbor.

(4) Srednja škola usvaja i elektronskim putem dostavlja godišnji program rada najkasnije do 30. septembra za tekuću školsku godinu, predstavniku osnivača, odnosno Ministarstvu i Pedagoškom zavodu.

(5) Pored obaveze iz stava (4) ovog člana škole godišnji program rada dostavljaju i nadležnom organu općine u elektronskom obliku.

(6) Škola je dužna imati razvojni plan za period od najmanje 5 godina.

(7) Metodologiju razvojnog plana izrađuje Pedagoški zavod.

Član 51

(Podnošenje izvještaja)

(1) Srednja škola podnosi izvještaj o rezultatima u učenju i vladanju učenika na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine u pisanom i elektronskom obliku Pedagoškom zavodu.

(2) Pedagoški zavod izrađuje izvještaj koji sadrži generalni pregled i analizu podataka iz stava (1) ovog člana i prijedlog mjera za poboljšanje uspjeha, koji dostavlja ministru.

Član 52

(Akcioni planovi za suzbijanje maloljetničke delinkvencije)

(1) Vlada preko resornih ministarstava u saradnji sa školama, roditeljima, učenicima i organima lokalne samouprave promovira i provodi akcione planove za suzbijanje maloljetničke delinkvencije s ciljem zajedničkog i organiziranog djelovanja i saradnje u borbi protiv zlostavljanja, zloupotrebe djece i mladih, zloupotrebe droge, alkohola i drugih opijata, maloljetničke delinkvencije te svih drugih

pojava koje ugrožavaju zdravlje, život i dobrobit učenika i očuvanje mentalnog zdravlja učenika.

(2) Realiziranjem planova iz stava (1) ovog člana škola u godišnjim programima planira aktivnosti s ciljem promoviranja i razvijanja partnerstva škole, roditelja i lokalne sredine, u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje odgojno-obrazovne funkcije škole te interesa i potreba škole.

Član 53

(Eksperimentalni program)

(1) Škola ima autonomiju u okviru zakonskih i podzakonskih akata da osmišljava, predlaže i realizira eksperimentalne programe vodeći računa o standardima i normativima održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda rada u odgojno-obrazovnom radu.

(2) Ministarstvo daje saglasnost na izvođenje eksperimentalnog programa u školi.

Član 54

(Vannastavne aktivnosti)

(1) U cilju razvijanja posebnih interesovanja učenika i njihovih sklonosti i sposobnosti, u školi se organiziraju i provode vannastavne aktivnosti.

(2) Vannastavne aktivnosti provode se u vidu vannastavnih i posebnih programa putem sekcija, klubova, grupa, učeničkih zadruga, projekata i drugih oblika (posjeta muzejima, galerijama, pozorištima).

(3) Rad učeničke zadruge iz stava (2) ovog člana preciznije se uređuje internim aktima škole u skladu sa zakonom.

(4) Ministar donosi pravilnik o realizaciji škole u prirodi, izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kampovanja / logorovanja, društveno-korisnog učenja i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, koji se obavezno planiraju godišnjim programom rada.

(5) Srednja škola je dužna da najmanje jednom tokom trajanja trogodišnjeg, odnosno četvorogodišnjeg obrazovnog ciklusa organizuje studijsku posjetu Memorijalnom centru Srebrenica kao

obaveznu vannastavnu aktivnost, u cilju obrazovanja učenika o historijskim događajima, njegovanju kulture sjećanja i razvijanja društvene odgovornosti. Pored ove posjete, škole u skladu sa godišnjim programom rada mogu planirati i druge studijske posjete kulturnim, historijskim, stručnim i obrazovnim znamenitostima u Bosni i Hercegovini u cilju osiguranja cjelovitog razvoja kompetencija učenika.

(6) Ministarstvo na prijedlog Pedagoškog zavoda donosi katalog vannastavnih i posebnih programa i uputstvo o realizaciji.

Član 55

(Praktična nastava/rad i laboratorijski rad/vježbe u školi)

(1) Praktična nastava / rad i laboratorijski rad / vježbe u školi izvode se u skladu sa nastavnim planom i programom / kurikulumom i propisom koji reguliše elemente dualnog obrazovanja, u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima te drugim objektima, opremljenim u skladu sa odgovarajućim normativima.

(2) Praktična nastava/rad se, pod stručnim nadzorom škole, može izvoditi u preduzećima, ustanovama i kod samostalnih privrednika/obrtnika koji imaju odgovarajuću opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete u skladu sa nastavnim planom i programom/kurikulumom, propisom koji reguliraju praktičnu nastavu u realnom sektoru, standardom zanimanja i standardom kvalifikacija.

(3) Uvjeti, oblici, metode, postupci i nadzor nad izvođenjem praktične nastave/rad izvan školskog prostora škola sa preduzećima, ustanovom ili samostalnim privrednikom / obrtnikom reguliraju se ugovorom koji obavezno sadrži odredbe kojima se potpisnici obavezuju obezbijediti sigurnost učenika tokom obavljanja praktične nastave, propisom koji reguliše dualno obrazovanje, standardom zanimanja i standardom kvalifikacija.

(4) Pravilnik o izvođenju praktične nastave/rad i laboratorijskog rada/vježbi donosi ministar.

Član 56

(Ferijalna praksa)

(1) Godišnjim programom rada i nastavnim planom i programom/kurikulumom u srednjim školama utvrđuje se mogućnost organiziranja, program, vrijeme i trajanje ferijalne prakse učenika.

(2) Ferijalna praksa se, pod nadzorom srednje škole, izvodi u privrednim društvima, ustanovama i kod samostalnih privrednika / obrtnika koji imaju odgovarajuću opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete u skladu sa nastavnim planom i programom/kurikulumom.

(3) Bliži uvjeti izvođenja ferijalne prakse utvrđuju se ugovorom srednje škole i privrednog društva, ustanove ili samostalnog privrednika/obrtnika u skladu sa pravilnikom kojeg donosi ministar.

(4) Ugovor iz stava (3) ovog člana obavezno sadrži odredbe kojima se potpisnici obavezuju obezbijediti sigurnost učenika tokom obavljanja ferijalne prakse.

(5) Ugovor o obavljanju ferijalne prakse potpisuje roditelj učenika i privredno društvo, ustanova ili samostalni privrednik / obrtnik.

Član 57

(Društveno-korisno učenje)

(1) U srednjoj školi se realizuje obavezno društveno-korisno učenje (u daljnjem tekstu: DKU).

(2) U toku srednjoškolskog obrazovanja učenici su obavezni imati 40 sati DKU (učenici IV stepena), odnosno 30 sati (učenici III stepena).

(3) Način realizacije DKU reguliše se aktom Ministarstva.

Član 58

(Pedagoška i metodička praksa studenata)

(1) Na prijedlog visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih organizacionih jedinica, ministar određuje srednje škole za obavljanje pedagoško-metodičke prakse i polaganje praktičnog dijela ispita, za studente koji se obrazuju na tim ustanovama.

(2) Uvjeti obavljanja pedagoško-metodičke prakse iz stava (1) ovog člana utvrđuju se odlukom koju donosi ministar.

(3) Ustanove iz stava (1) ovog člana sklapaju ugovore sa srednjim školama kojima reguliraju međusobne odnose.

Član 59

(Nastava u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi i drugim specijaliziranim ustanovama)

(1) Za učenike koji se nalaze na dužem liječenju zbog većih motoričkih teškoća, hroničnih i drugih bolesti i koji ne mogu pohađati nastavu u školi, uz obavezno mišljenje ljekara specijaliste ili drugog lica iz nadležne institucije, a uz odobrenje Ministarstva, organizira se nastava u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi, kao i drugim specijaliziranim ustanovama te im se omogućava polaganje predmetnog ili razrednog ispita.

(2) Za učenike iz stava (1) ovog člana za koje se organizira nastava u kući, odnosno zdravstvenoj ustanovi, drugim specijaliziranim ustanovama, odluku o organizaciji online nastave, odnosno polaganje predmetnog ili razrednog ispita donosi nastavničko vijeće.

POGLAVLJE VI. ORGANIZACIJA RADA ŠKOLE

Član 60

(Početak, trajanje školske godine i prekid nastave)

(1) Ministarstvo utvrđuje školski kalendar za svaku školsku godinu i objavljuje ga najkasnije 15 dana prije početka školske godine.

(2) Školski kalendar iz stava (1) ovog člana može se mijenjati u toku školske godine.

(3) Za škole kojima je osnivač vjerska zajednica, školski kalendar za svaku školsku godinu donosi osnivač uz saglasnost Ministarstva.

(4) Školska godina počinje 1. septembra tekuće godine, a završava se 31. augusta naredne godine.

(5) Nastavna godina počinje prvog radnog dana u septembru tekuće, a završava se najkasnije do 30. juna naredne godine, osim ako Ministarstvo drugačije ne propiše školskim kalendarom.

(6) Nastavna godina počinje intoniranjem državne himne i isticanjem državnih simbola Bosne i Hercegovine.

(7) Nastava u školi se realizira po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se nastavni plan i program / kurikulum planira i realizira u okviru 35 nastavnih sedmica.

(8) Nastava u završnom razredu srednje škole ostvaruje se u okviru 32 radne sedmice s tim da se programski sadržaji realizuju u okviru 30 nastavnih sedmica.

(9) Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica iz stava (7) i (8) ovog člana koristi se za realiziranje posebnih programskih sadržaja, drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih i sportskih aktivnosti planiranih godišnjim programom rada i kalendarom u odjeljenskoj knjizi.

(10) Nastava u prvom polugodištu počinje prvog radnog dana u septembru i u pravilu se završava 31. decembra tekuće kalendarske godine.

(11) Zimski odmor u pravilu za učenike traje tri sedmice i koristi se nakon završetka nastave u prvom polugodištu.

(12) Nastava u drugom polugodištu počinje poslije zimskog odmora i završava se nakon ispunjenja uvjeta iz stava (7) i (8) ovog člana.

(13) Proljetni odmor za učenike počinje prvog ponedjeljka u aprilu i traje jednu radnu sedmicu.

(14) Ljetni odmor za učenike traje od završetka nastave u drugom polugodištu do početka naredne školske godine.

(15) Ministar izuzetno može donijeti odluku da realizacija nastave traje i kraće od vremena propisanog u stavu (7) i (8) ovog člana i da se prekine u toku školske godine ili da se realizira online i to u slučajevima proglašenja prirodne katastrofe, elementarne nepogode, stanja neposredne ugroženosti, ratnog stanja i klimatskih ili drugih uvjeta, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati.

(16) Ministar može odobriti prekid nastave u trajanju do tri radna dana u izuzetnim slučajevima koje procijeni opravdanim uz obaveznu nadoknadu fonda nastavnih sati.

Član 61

(Dan nastavnika Kantona)

(1) Svjetski dan nastavnika - 5. oktobar ustanovljen je kao Dan nastavnika u Kantonu i planira se školskim kalendarom.

(2) Dan nastavnika Kantona obilježava se kao radni i nenastavni dan uz prigodan program sa ciljem promocije njegovog značaja i uloge nastavnika u društvu.

(3) U okviru programa iz stava (2) ovog člana promoviraju se nastavnici koji su dali najveći doprinos u obrazovanju u skladu sa kriterijima.

Član 62

(Organiziranje odgojno-obrazovnog rada)

(1) Broj učenika u odjeljenju određuje se standardima i normativima za srednje obrazovanje.

(2) U školama čiji osnivač nije Kanton broj učenika u odjeljenju utvrđuje školski odbor, s tim što broj učenika ne može biti veći od maksimalnog broja predviđenog standardima i normativima.

(3) Nastava se može organizirati u kombiniranim razredima / odjeljenjima / grupama / klasama u skladu sa standardima i normativima.

(4) Odgojno-obrazovni rad se realizira u jednoj smjeni, osim ako nisu ispunjeni prostorni, kadrovski i drugi uvjeti.

(5) Redovna nastava ne može početi prije 7:30 sati niti završiti poslije 19:30 sati.

(6) Raniji ili kasniji početak i završetak redovne nastave od onog definisanog u stavu (7) ovog člana odobrava Ministarstvo.

(7) Izuzetno, direktor može u slučajevima većeg kvara na sistemu grijanja, poplave, požara i sličnih slučajeva više sile u školi donijeti odluku o realizaciji online nastave na period do uspostavljanja uslova za redovan rad o čemu odmah obavještava Ministarstvo.

(8) Ministarstvo donosi bliži propis o realizaciji online nastave, posebno vodeći računa o dostupnosti sadržaja online nastave svim učenicima.

(9) Propisom iz stava (8) ovog člana potrebno je definisati obavezno usavršavanje nastavnika o realizaciji online nastave.

Član 63

(Organizacija nastave)

(1) Škola organizira odgojno-obrazovni rad u petodnevnoj radnoj sedmici.

(2) Nastavni čas u školi traje 45 minuta, a praktična nastava u preduzećima i drugim institucijama traje 60 minuta, osim ako drukčije nije propisano nastavnim planom i programom/kurikulumom ili individualno prilagođenim programom (u daljnjem tekstu: IPP).

(3) Odgojno-obrazovni rad za učenike s teškoćama i učenike sa invaliditetom obuhvata i časove individualnog rada stručnjaka, a sve u skladu sa IPP-om.

(4) Direktor može, u izuzetnim slučajevima, produžiti ili skratiti trajanje časova o čemu obavještava Ministarstvo.

(5) U toku sedmice učenici srednje škole mogu imati najviše do 37 časova nastave, što uključuje i čas odjeljenske zajednice, s tim da u toku dana ne mogu imati više od osam časova redovne nastave.

POGLAVLJE VII. DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA

Član 64

(Dokumentacija i evidencija)

(1) Škola vodi dokumentaciju i evidenciju o obrazovnom radu škole i to:

a) matičnu knjigu,

b) registar uz matičnu knjigu,

c) ljetopis,

d) knjigu evidencije o odgojno-obrazovnom radu,

e) evidenciju o ispitima,

f) evidenciju o uspjehu učenika na kraju školske godine,

g) evidenciju o izdanim svjedodžbama i diplomama i

h) evidenciju o podjeli predmeta na nastavnike.

(2) Škola trajno čuva matičnu knjigu, registar i ljetopis.

(3) Na osnovi dokumentacije i evidencije škola izdaje javne isprave.

(4) Javne isprave u smislu ovog propisa su:

a) ispisnica,

b) uvjerenje,

c) svjedodžba i

d) diploma.

(5) Obrazac javne isprave propisuje ministar pravilnikom.

Član 65

(Vođenje dokumentacije i evidencije)

(1) U školi se u elektronskom i/ili materijalnom obliku vodi dokumentacija i evidencija u skladu sa propisom koji donosi Ministarstvo.

(2) Direktor, pomoćnik direktora, nastavnici, saradnici i stručni saradnici obavezni su uredno i blagovremeno voditi dokumentaciju i evidenciju i odgovorni su za ažurnost njihovog vođenja.

(3) Podaci u matičnoj knjizi trajne su vrijednosti.

(4) Škola učeniku izdaje javnu ispravu.

Član 66

(Vrsta i način vođenja evidencije)

(1) Škola vodi evidenciju o:

a) učeniku,

b) uspjehu učenika u učenju, vladanju i izostancima,

c) odgojno-obrazovnom radu,

d) uposlenicima,

e) školskom inventaru,

f) školskom prostoru i drugo.

(2) Evidencija iz stava (1) ovog člana vodi se u elektronskom i/ili pisanom obliku.

Član 67

(Informacioni sistem upravljanja u obrazovanju i obrazovni identifikator)

(1) U odgojno-obrazovnim ustanovama vode se evidencije kroz sistem E-škola kojim upravlja Ministarstvo.

(2) E-škola je sistem za prikupljanje, obradu, generisanje podataka i izvještaja, a sastoji se od dva nivoa baza podataka:

a) školska baza, za čiji rad je zaduženo odgovorno lice u školi koje brine o njegovom funkcioniranju i

b) baza ministarstva za čiji rad je zaduženo odgovorno lice u Ministarstvu.

(3) Bazu ministarstva čine podaci objedinjenih školskih baza svih škola koje se vode kao pojedinačne baze podataka.

(4) Obrada ličnih podataka u E-škola sistemu vrši se uz korištenje obaveznih mjera tehničke zaštite, koje uključuju pohranu u bazu podataka i pristup serveru, preko zaštićene mreže. Podaci o prenosu od udaljenih korisničkih računara do servera i obratno zaštićeni su od prisluškivanja i izmjene. Zaštita se provodi upotrebom kriptografije, upotrebom HTTPS protokola i alternativno upotrebom VPN mreža.

(5) Za potrebe vođenja informacionog sistema upravljanja u obrazovanju (E-škola sistem) iz ovog člana i propisa koji reguliše zaštitu ličnih podataka dodjeljuje se obrazovni identifikator (u daljnjem tekstu: oID) učeniku i zaposlenom, koji učenike prati kroz sve nivoe obrazovanja.

(6) Obrazovni identifikator predstavlja individualnu i neponovljivu oznaku koja se dodjeljuje učeniku i zaposlenom u automatiziranom postupku preko E-škola sistema, pri prvom upisu u obrazovnu ustanovu.

(7) Obrazovni identifikator se dodjeljuje i učeniku stranom državljaninu, licu bez državljanstva, prognanom i raseljenom licu.

(8) Prilikom automatskog dodjeljivanja oID-a obrazovna ustanova unosi podatke u E-škola sistemu o identitetu učenika: ime, prezime, ime roditelja, jedinstveni matični broj građanina, drugi identifikacioni broj za lice koje nije upisano u matičnu knjigu rođenih Bosne i Hercegovine.

Član 68

(Evidencija o učeniku)

(1) Evidenciju o učeniku čine podaci o njegovom identitetu (lični podaci o identitetu roditelja, obrazovnom, socijalnom i zdravstvenom statusu i/ili invaliditetu), uspjehu učenika te podaci o preporučenoj i pruženoj dodatnoj obrazovnoj, zdravstvenoj i socijalnoj podršci.

(2) Lični podaci o učeniku iz stava (1) ovog člana su: ime i prezime učenika, jedinstveni matični broj, spol, datum rođenja, mjesto, općina i država rođenja, obrazovni identifikator, podaci o prebivalištu, podaci o boravku, kontakt podaci, matični broj učenika, nacionalna pripadnost i državljanstvo.

(3) Lični podaci o roditelju učenika iz stava (1) ovog člana su: ime i prezime roditelja, adresa, mjesto, općina stanovanja, kontakt telefon, odnosno adresa elektronske pošte na koje je moguće prenijeti hitne poruke roditelju u vrijeme kada učenik boravi u školi.

(4) Podaci o obrazovnom statusu učenika iz stava (1) ovog člana su podaci o vrsti škole i trajanju obrazovanja i odgoja, organizaciji odgojno-obrazovnog rada, obaveznim i izbornim predmetima, fakultativnim predmetima, stranim jezicima, podaci IPP-u, dopunskoj i dodatnoj nastavi, slobodnim aktivnostima za koje se opredijelio i drugim oblastima školskog programa u kojima učestvuje, učešću na takmičenjima, nagradama, izostancima, izrečenim odgojno-disciplinskim mjerama.

(5) Podaci o zdravstvenom statusu učenika iz stava (1) ovog člana, na osnovu dostavljenog izvoda iz medicinske dokumentacije, obrađuju se radi osiguranja posebnih odgojno-obrazovnih potreba učenika i opće dobrobiti učenika, a to su sljedeći podaci: o zdravstvenom statusu učenika (zdrav/bolestan), vrsti oboljenja, dijagnozi, terapiji, mjerama podrške i slično.

(6) Podacima iz stava (5) ovog člana može raspolagati isključivo odjeljensko vijeće za razred u kojem se učenik nalazi.

(7) Podaci kojima se određuje socijalni status učenika, roditelja su: podaci o uvjetima stanovanja (stanovanje u stanu, kući, porodičnoj kući, podstanarstvu, domu, da li učenik ima svoju sobu i drugim oblicima stanovanja), udaljenosti domaćinstva od škole, stanju porodice (broj članova porodičnog domaćinstva, da li su roditelji živi, bračni status roditelja, samohrani roditelj, njihov obrazovni nivo i zaposlenje, penzioner roditelj), kao i podatak o primanju novčane socijalne pomoći i da li porodica može obezbijediti užinu, knjige i pribor za učenje.

Član 69

(Evidencija o uspjehu učenika)

(1) Evidenciju o uspjehu učenika čine podaci o:

a) ocjenama,

b) zaključnim ocjenama iz nastavnih predmeta na kraju prvog i drugog polugodišta,

c) izostancima,

d) pohvalama i nagradama,

e) odgojno-disciplinskim mjerama i ocjenama iz vladanja,

f) izdatim javnim ispravama,

g) predmetnim, razrednim i drugim ispitima,

h) rezultatima mature i drugim ispitima i oblicima provjere znanja, koji se obrađuju u skladu sa ovim propisom i

i) drugim statusima/okolnostima u skladu sa potrebama Ministarstva i/ili Pedagoškog zavoda.

(2) Evidencija iz stava (1) ovog člana vodi se u pisanom obliku i/ili putem elektronskog dnevnika koji je sastavni dio E-škole sistema.

Član 70

(Evidencija o uposlenicima)

(1) Evidenciju o uposlenicima čine sljedeći podaci:

a) ime i prezime,

b) jedinstveni matični broj,

c) jedinstveni matični broj uposlenika,

d) spol,

e) datum, mjesto, općina/grad i država rođenja,

f) obrazovni identifikator,

g) adresa, mjesto, općina/grad i država stanovanja,

h) kontakt telefon,

i) adresa elektronske pošte,

j) nivo i vrsta obrazovanja,

k) o stručnom usavršavanju i stečenom zvanju,

l) o državljanstvu, o vrsti radnog odnosa,

m) o načinu i dužini radnog angažovanja,

n) o stručnom ispitu,

o) o zaduženjima i fondu časova/sati,

p) o plaćama,

r) o radnom stažu,

s) o učešću u radu organa i tijela škole, a u svrhu ostvarivanja odgojno-obrazovnog rada, u skladu sa ovim propisom i

t) drugim statusima/okolnostima u skladu sa zakonom.

(2) Lični podaci iz stava (1) ovog člana obrađuju se za potrebe stručnog usavršavanja, potrebe škole, Pedagoškog zavoda i Ministarstva.

Član 71

(Način prikupljanja podataka za evidenciju)

(1) Lične podatke, koji se prikupljaju i obrađuju u pisanom i/ili elektronskom obliku u E-školi sistemu, a potiču iz javnih isprava, dostavljaju školi roditelji/staratelji, odnosno uposlenici lično. Izuzetno, Ministarstvo podatke koji potiču iz javnih isprava, može pribaviti po službenoj dužnosti.

(2) Izuzetno, lični podaci koji se obrađuju u pisanom obliku i/ili u E-školi sistemu zavisno od prirode tih podataka mogu biti pribavljeni na propisanom obrascu, kao izjave i izjašnjenja roditelja.

(3) Na osnovu podataka unesenih u školske evidencije i/ili u E-školu sistem, škola izdaje javne isprave.

Član 72

(Obrada i kontrola podataka)

(1) Obradu i kontrolu podataka iz E-škole sistema za svaku školu vrši ovlašteno lice te škole, koje ovlasti direktor.

(2) Obradu i kontrolu svih podataka iz E-škole sistema za sve škole vrše ovlaštena lica, koje ovlasti ministar.

(3) Vrste, naziv, sadržaj obrazaca i način vođenja dokumentacije i evidencije u materijalnom i/ili elektronskom obliku se definišu u skladu sa pravilnikom kojeg donosi ministar.

Član 73

(Vođenje evidencije i dokumentacije)

(1) Evidencija se vodi na bosanskom ili hrvatskom ili srpskom jeziku, u skladu sa ovim propisom.

(2) Podaci u pisanim evidencijama i dokumentaciji i/ili E-školi ažuriraju se na dan nastanka promjene, a najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

(3) Škola je dužna voditi evidenciju i dokumentaciju u skladu sa pravilnikom o primjeni informacionog sistema E-škola u odgojno-obrazovnim ustanovama i pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije i evidencije u srednjoj školi i domu učenika.

(4) Pravilnike iz stava (3) ovog člana donosi ministar.

Član 74

(Rokovi čuvanja podataka)

(1) Matična knjiga, registar i ljetopis te elektronska dokumentacija sa ličnim podacima učenika i njihovom uspjehu čuvaju se trajno.

(2) Podaci iz drugih evidencija čuvaju se pet godina.

Član 75

(Svrha obrade i zaštite podataka)

(1) Svrha obrade podataka je obezbjeđivanje indikatora u obrazovanju, radi praćenja efikasnog i kvalitetnog funkcioniranja odgojno-obrazovnog sistema, planiranja obrazovne politike praćenja, proučavanje i unapređivanje odgojno-obrazovnog nivoa učenika, profesionalnog statusa i usavršavanja nastavnika, rada obrazovnih ustanova, efikasnog finansiranja sistema obrazovanja i stvaranje osnova za provođenje istraživanja u oblasti obrazovanja, izvještavanje o obrazovnim indikatorima po preuzetim međunarodnim obavezama i učešću u programima Europske unije za saradnju u oblasti obrazovanja, kao i obavljanje drugih poslova iz nadležnosti Ministarstva.

(2) Sva lica koja dolaze u kontakt s podacima u informacionom sistemu upravljanja u obrazovanju, odnosno podacima koji su u bazu uskladišteni moraju biti upoznati da dolaze u kontakt s podacima koji predstavljaju službenu tajnu te da se moraju pridržavati propisa o zaštiti ličnih podataka BiH i da svaka zloupotreba podataka iz baze podataka za sobom povlači odgovornost kao i sankcije u skladu sa zakonom.

(3) Za potrebe naučno-istraživačkog rada i prilikom izrade obrazovno-statističkih analiza, lični podaci koriste se i objavljuju na način kojim se obezbjeđuje zaštita identiteta učesnika odgojno-obrazovnog rada.

(4) Podaci iz dokumentacije i evidencije moraju biti zaštićeni od zloupotrebe, uništenja, gubitka, neovlaštenih promjena ili pristupa, u skladu s odredbama zakona i pravilnikom o primjeni informacionog sistema E-škola.

(5) Detaljnije upute o načinu prikupljanja podataka, osoblju koje je ovlašteno da koristi informacije sadržane u pojedinačnim datotekama, način snimanja i prijenosa ličnih podataka, način njihovog uništavanja nakon isteka roka čuvanja i druge postupke i mjere zaštite propisuju se pravilnikom o primjeni informacionog sistema.

(6) Ovlaštenje za pristup i nivoe pristupa podacima iz E-škola sistema odobrava Ministarstvo kao kontrolor podataka na nivou Kantona.

POGLAVLJE VIII. SAMOVREDNOVANJE, VANJSKO VREDNOVANJE, EKSTERNA PROCJENA ZNANJA, MATURA I EKSTERNA MATURA

Član 76

(Samovrednovanje)

(1) Ministarstvo donosi pravilnik na osnovu kojeg se u školi najmanje jednom u toku dvije školske godine provodi postupak samovrednovanja rada direktora i uposlenika, odnosno uspješnosti realiziranja nastavnih planova i programa / kurikuluma.

(2) Samovrednovanjem se obavezno vrednuju: kvaliteta školske kulture, kvaliteta školske klime, kvaliteta nastave i vannastavnih aktivnosti, kvaliteta rada stručne službe škole, saradnja škole sa društvenom zajednicom, kao i drugi elementi utvrđeni propisom iz stava (1) ovog člana i standardima kvaliteta rada u srednjim školama kojeg donosi ministar.

(3) Rezultati provedenog samovrednovanja dostavljaju se školskom odboru i Pedagoškom zavodu.

(4) Pedagoški zavod na osnovu dostavljenih pokazatelja daje opće i posebne preporuke za unapređenje odgojno-obrazovnog rada koje se dostavljaju školi i ministarstvu. Škola upoznaje Nastavničko vijeće škole sa općim preporukama.

Član 77

(Vanjsko vrednovanje)

(1) Ministarstvo donosi pravilnik, na osnovu kojeg se u školi najmanje jednom u toku četiri školske godine provodi postupak vanjskog vrednovanja rada direktora i uposlenika, odnosno uspješnosti realiziranja nastavnih planova i programa/kurikuluma.

(2) Škole su obavezne koristiti sve pokazatelje uspješnosti odgojno-obrazovnog rada za analizu i samovrednovanje, radi trajnog unapređivanja kvalitete rada škole.

(3) Rezultate vanjskog vrednovanja, škola i Pedagoški zavod su obavezni analizirati i na osnovu istih unaprijediti odgojno-obrazovni rad.

(4) Rezultati analize iz stava (3) ovog člana Pedagoški zavod dostavlja ministarstvu i isti se koriste se za izradu strateških dokumenata, preporuka, smjernica, za donošenje odluka, unapređenje propisa, a sve kako bi se postigli ciljevi i načela iz ovog propisa.

Član 78

(Eksterna procjena znanja, matura/završni ispit, eksterna matura)

(1) Eksterna procjena znanja, koja neće utjecati na zaključnu ocjenu učenika, provodi se u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar, kako bi se izvršilo vrednovanje stečenih znanja i vještina učenika.

(2) Na kraju završnog razreda škole (treći, odnosno četvrti razred srednje škole) utvrđuje se obaveza polaganja mature/završnog ispita u skladu sa pravilnicima koje donosi ministar.

(3) Ministarstvo u suradnji sa Pedagoškim zavodom organizuje polaganje eksterne mature za učenike koji su uspješno okončali četvrti razred srednje škole.

(4) Pravilnik i program polaganja eksterne mature donosi ministar.

POGLAVLJE IX. UČENICI

Član 79

(Pravo upisa u srednju školu)

(1) Odgoj i obrazovanje u srednjoj školi počinje upisom u prvi razred srednje škole i obavezno je za sve učenike od završetka osnovnog odgoja i obrazovanja do sticanja srednje stručne spreme, a najkasnije

do 22. godine života, osim učenika sa teškoćama i učenika sa invaliditetom koji imaju pravo na nastavak redovnog školovanja do 26. godine života.

(2) Pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju kandidati koji pored ostalih uvjeta iz ovog propisa ispunjavaju uvjet da do kraja tekuće godine ne navršavaju 18 godina života, odnosno učenici s teškoćama u razvoju i učenici s invaliditetom uz uvjet da do kraja tekuće godine ne navršavaju 22 godine života.

(3) Izuzetno, pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju i kandidati koji navršavaju ili imaju navršenih 18 godina života do kraja tekuće godine, uz preporuku nadležne službe socijalne zaštite ili ljekara specijaliste.

Član 80

(Uvjeti za upis učenika u srednju školu)

(1) Učenici se upisuju u prvi razred srednje škole na osnovu javnog konkursa koji se objavljuje najkasnije dva mjeseca prije početka školske godine na web stranici Ministarstva/škole i dnevnim ili sedmičnim novinama.

(2) Javni konkurs za upis učenika u prvi razred srednje škole sadrži:

a) plan upisa u prvi razred srednje škole (broj kandidata po školama i zanimanjima) i

b) kriterije za upis učenika u prvi razred.

(3) Elemente iz stava (2) ovog člana utvrđuje Ministarstvo pravilnikom, pri čemu se uzima u obzir mišljenje udruženja poslodavaca i stanje na tržištu rada.

(4) Pravo upisa u prvi razred srednje škole u statusu redovnog učenika imaju kandidati koji pored ostalih uvjeta iz ovog propisa ispunjavaju uvjet da do kraja tekuće godine ne navršavaju 18 godina života.

(5) Pravo upisa u prvi razred srednje škole za učenike sa teškoćama u razvoju imaju kandidati koji pored ostalih uvjeta iz ovog propisa

ispunjavaju uvjet da do kraja tekuće godine ne navršavaju 22 godine života.

(6) Nakon upisa učenika u srednju školu, osnovna škola iz koje učenik s invaliditetom ili teškoćama prelazi obavezna je na zahtjev srednje škole dostaviti pedagoški karton, izvještaj o implementaciji individualno prilagođenog programa i individualno tranzicijski plan srednjoj školi u koju je učenik upisan.

(7) Ministar donosi pravilnik za upis učenika u srednju školu.

Član 81

(Upis učenika u prvi razred srednje škole)

(1) Pravo upisa u prvi razred srednje škole imaju učenici koji se nalaze na rang-listi primljenih učenika škole.

(2) Status učenika srednje škole stiče se upisom u srednju školu.

(3) Ministarstvo će učenicima koji su bili obavezni da se upišu putem javnog konkursa, a isti nisu konkurisali za upis u prvi razred srednje škole, omogućiti upis u srednju školu u kojoj je ostalo upražnjeno mjesto u skladu sa planom upisa u prvi razred srednje škole i kriterijima.

(4) Učenik može paralelno pohađati i srednju umjetničku školu pored redovne škole te steći drugo zanimanje na način da dio ili ukupnu nastavu pohađa u srednjoj umjetničkoj školi, odnosno da položi razliku predmeta u odnosu na nastavni plan i program/kurikulum po kojem se obrazuje u redovnoj školi, ukoliko umjetnička škola omogućava takav oblik rada.

(5) Učenik može steći i specijalan status u skladu sa članom 88. ovog propisa.

(6) Srednja škola, kao javna ustanova je obavezna dostaviti izvještaj o izvršenom upisu redovnih učenika ministru, prosvjetnoj inspekciji, Pedagoškom zavodu i općini.

Član 82

(Upis učenika u prvi razred srednje škole koji su osnovno obrazovanje završili izvan Kantona)

(1) Učenici državljani BiH koji su završili osnovnu školu u BiH izvan Kantona upisuju se pod istim uvjetima kao i učenici s područja Kantona.

(2) Izuzetno, djeca raseljeničke populacije iz entiteta Republika Srpska i djeca porodica koje se vraćaju iz dijaspore mogu biti upisana pod povoljnijim uslovima na osnovu odluke ministra.

(3) Djeca, strani državljani mogu biti upisana pod povoljnijim uslovima na osnovu odluke i posebne instrukcije ministra.

Član 83

(Prelazak učenika)

(1) Prelazak učenika koji nije posljedica odgojno-disciplinske mjere iz jedne škole u drugu koja ostvaruje isti obrazovni program, vrši se na osnovu pisanog akta - prevodnice, uz obavezu škole iz koje učenik prelazi da u roku od dva dana od dana prijema zahtjeva za izdavanje prevodnice, elektronskim ili putem pošte dostavi prevodnicu školi u koju učenik prelazi.

(2) Škola u koju učenik prelazi obavezna je da školu iz stava (1) ovog člana u roku od dva dana od dana upisa učenika obavijesti o statusu učenika.

(3) Škola iz koje učenik odlazi ispisuje učenika u roku od sedam dana od dana prijema obavijesti o upisu učenika u drugu školu.

(4) Ukoliko učenik iz neopravdanih razloga ne pohađa nastavu ili ne nastavi školovanje u narednom razredu u školi u kojoj je završio školovanje ili škola nema informacija o njegovom statusu, dužna je u roku od 15 dana pismenim putem obavijestiti službu za socijalni rad nadležne općine.

(5) Dok se ne riješi pitanje statusa učenika iz stava (4) ovog člana škola je dužna voditi evidenciju o odsustvovanju učenika.

(6) Prelazak učenika iz odjeljenja u odjeljenje iste škole, koji nije posljedica odgojno-disciplinske mjere, vrši se na obrazložen zahtjev roditelja/staratelja učenika nastavničkom vijeću kao prvostepenom organu.

(7) Roditelj ima pravo žalbe na odluku iz stava (6) ovog člana školskom odboru u roku od 15 dana od dana prijema iste.

(8) Školski odbor dužan je u roku od 8 dana riješiti žalbu iz stava (7) ovog člana.

(9) Odluka školskog odbora po žalbi iz stava (7) je konačna.

Član 84

(Preusmjeravanje učenika u srednjoj školi)

(1) Redovan učenik srednje škole u četverogodišnjem trajanju, koji je tokom ukupnog dotadašnjeg srednjeg obrazovanja u učenju postigao najmanje prosječnu ocjenu općeg uspjeha "vrlo dobar" na kraju školske godine i ima primjerno vladanje može podnijeti zahtjev za preusmjeravanje u istoj ili drugoj srednjoj školi.

(2) Redovan učenik, na zanimanju III stepena, koji je tokom ukupnog dotadašnjeg srednjeg obrazovanja u učenju postigao najmanje prosječnu ocjenu općeg uspjeha "vrlo dobar" i ima primjerno vladanje može podnijeti zahtjev po završetku II razreda za preusmjeravanje na obrazovanje za zanimanje IV stepena u istoj ili drugoj srednjoj školi.

(3) Izuzetno, iz razloga koje cijeni nastavničko vijeće škole u kojoj učenik traži preusmjeravanje na zanimanju III ili IV stepena, na zahtjev učenika / roditelja / staratelja, učenik se može preusmjeriti na zanimanje istog stepena, nižeg stepena ili višeg stepena, i sa manjim prosjekom općeg uspjeha, ali s primjernim vladanjem kako je definisano u stavu (1) i (2) ovog člana.

(4) Ukoliko u toku obrazovanja učenik zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred može se, uz njegov i pristanak roditelja / staratelja, preusmjeriti na obrazovanje za zanimanje sa jednostavnijim programom.

(5) Odluku za učenike iz stava (1), (2), (3) i (4) ovog člana donosi nastavničko vijeće srednje škole.

(6) Na odluku nastavničkog vijeća može se izjaviti žalba školskom odboru. Odluka školskog odbora je konačna i protiv iste nije

dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(7) Preusmjeravanje iz stava (1), (2), (3) i (4) ovog člana podrazumijeva obavezu učenika da polaže dopunske ispite kao razliku predmeta, koju utvrđuje nastavničko vijeće srednje škole.

(8) Troškove polaganja dopunskih ispita, koji su posljedica promjene zanimanja u toku redovnog školovanja, snosi roditelj/staratelj učenika.

(9) Izuzetno, školski odbor može osloboditi od plaćanja roditelja/staratelja učenika iz stava (8) ovog člana, ukoliko se radi o roditelju sa lošim socijalnim statusom.

Član 85

(Ispisivanje učenika iz škole)

(1) Učenik se može ispisati iz škole:

a) kada prelazi u drugu srednju školu i

b) u drugim opravdanim slučajevima u skladu sa aktom koji donosi Ministarstvo.

(2) Učenik iz stava (1) ovog člana može se ispisati iz škole najkasnije dva mjeseca prije završetka nastave u drugom polugodištu.

(3) Maloljetnog učenika ispisuju roditelji, a punoljetni učenik ispisuje se sam, uz obavezu škole da pismeno obavijesti roditelja o ispisu učenika.

(4) Škola ispisanom učeniku izdaje uvjerenje o uspjehu postignutom u toku školske godine do dana ispisa.

(5) Obrazac uvjerenja iz stava (4) ovog člana propisan je pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije i evidencije, koji donosi ministar.

Član 86

(Nadareni/talentovani učenici i učenici povratnici iz inostranstva)

(1) U školi se realiziraju programi namijenjeni nadarenim i talentiranim učenicima i učenicima povratnicima iz inostranstva.

(2) Izuzetno, učeniku koji u prethodnom razredu ostvari odličan opći uspjeh i primjerno vladanje i ostvaruje izuzetne rezultate propisane programom za nadarene učenike, može se odobriti da završi dva razreda u toku jedne školske godine.

(3) Odluku iz stava (2) ovog člana donosi nastavničko vijeće.

(4) Za nadarene i talentirane učenike kao i učenike povratnike iz inostranstva programe iz stava (1) ovog člana donosi nastavničko vijeće uz prethodnu saglasnost roditelja/staratelja za uključivanje učenika u program.

(5) Smjernice za izradu programa iz stava (1) ovog člana donosi Ministarstvo.

Član 87

(Polaganje predmetnog i razrednog ispita)

(1) Učenik koji iz opravdanih razloga (bolest u dužem trajanju, status perspektivnog sportiste i u drugim opravdanim slučajevima) nije mogao redovno pohađati nastavu, tj. koji je izostao više od jedne četvrtine od fonda nastavnih sati predviđenih nastavnim planom i programom/kurikulumom za određeni predmet ili je izostao više od jedne četvrtine ukupnog fonda sati za razred te kao posljedicu toga nije mogao biti ocijenjen dovoljnim brojem ocjena u skladu sa zakonom, upućuje se na polaganje predmetnog odnosno razrednog ispita iz jednog ili više predmeta u toku školske godine, kako bi u redovnom roku završio odgovarajući razred škole.

(2) Ako učenik zbog bolesti ili drugog opravdanog razloga ne pristupi popravnom ili predmetnom, odnosno razrednom ispitu u propisanim rokovima, škola mu je dužna do kraja školske godine omogućiti polaganje ispita nakon prestanka razloga zbog kojeg nije pristupio ispitu.

(3) Nakon uspješno položenih ispita iz stava (2) ovog člana učenik može nastaviti obrazovanje u višem razredu.

(4) Nastavničko vijeće, u svakom konkretnom slučaju, cijeni opravdanost razloga nepohađanja nastave, donosi odluku o potrebi

polaganja ispita i procjenjuje opravdanost razloga iz stava (2) ovog člana i istu dostavlja roditelju/staratelju učenika.

(5) Na odluku nastavničkog vijeća učenik, odnosno njegov roditelj/staratelj ima pravo žalbe školskom odboru. Odluka školskog odbora je konačna i protiv iste nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(6) Bliži propis o polaganju razrednih i predmetnih ispita, donosi Ministarstvo.

Član 88

(Učenici sa specijalnim statusom)

(1) Redovni učenici u srednjoj školi mogu imati specijalni status.

(2) Specijalni status iz stava (1) mogu ostvariti učenici koji su proglašeni perspektivnim i vrhunskim sportistima, izuzetnim umjetničkim talentima i nadarenim učenicima s vrhunskim rezultatima na kantonalnom, federalnom, državnom ili međunarodnom takmičenju te učenici koji predstavljaju učeničke asocijacije / udruženja na federalnom, državnom ili učestvuju u međunarodnim aktivnostima.

(3) Škola dodjeljuje specijalni status na osnovu odluke Ministarstva o proglašenju učenika perspektivnim ili vrhunskim sportistom, odnosno odluke Ministarstva o proglašenju učenika izuzetnim talentom i nadarenim učenikom, u skladu sa ostvarenim rezultatima te na osnovu statusa predstavnika učeničkih asocijacija / udruženja.

(4) Specijalni status se potvrđuje odlukom škole na početku svake školske godine.

(5) Na osnovu odluke iz stava (4) ovog člana, srednja škola će učenicima sa specijalnim statusom odobriti dugoročno ili kratkoročno odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima, sastancima, a u skladu s pravilima škole.

(6) Srednja škola će učenicima sa specijalnim statusom dati mogućnost da, putem praćenja nastave i ocjenjivanja, odnosno

organiziranjem instruktivno-konsultativne nastave i polaganja predmetnih ispita u toku školske godine, završe odgovarajući razred.

Član 89

(Prestanak statusa redovnog učenika)

(1) Status redovnog učenika prestaje završetkom srednje škole.

(2) Učenik gubi status redovnog učenika u svim srednjim školama kada sa uspjehom ne završi razred nakon što je iskoristio prava iz člana 87. ovog propisa.

(3) Status redovnog učenika u srednjoj školi u koju je učenik upisan za tekuću školsku godinu prestaje:

a) ispisivanjem iz srednje škole,

b) isključenjem iz srednje škole i

c) napuštanjem srednje škole.

Član 90

(Ponavljanje razreda)

Redovan učenik u toku ukupnog srednjoškolskog obrazovanja ima pravo dva puta ponavljati razred.

Član 91

(Nastavak obrazovanja započetog u inostranstvu)

(1) Učenik koji je dio obrazovanja stekao izvan Bosne i Hercegovine može podnijeti zahtjev za upis u srednju školu Kantona.

(2) Nastavničko vijeće škole kojoj je učenik iz stava (1) ovog člana podnio zahtjev za upis, u svakom konkretnom slučaju cijeni osnovanost zahtjeva i mogućnost upisa, o čemu donosi odgovarajuću odluku.

(3) Ukoliko nastavničko vijeće srednje škole donese negativnu odluku kojom se zahtjev iz stava (1) ovog člana odbija, obavezno je istu dostaviti podnosiocu zahtjeva.

(4) Učenik ima pravo žalbe na odluku iz stava (3) ovog člana školskom odboru u roku od tri dana od zaprimanja obavijesti.

(5) Školski odbor žalbu sa relevantnom dokumentacijom dostavlja Ministarstvu.

(6) Ministarstvo uz prethodno pribavljeno mišljenje Pedagoškog zavoda donosi odluku koju dostavlja školi i podnosiocu žalbe.

(7) Odluka ministra je konačna.

Član 92

(Isključenje učenika)

(1) Učenik se isključuje iz srednje škole kada:

a) neopravdano izostane s nastave duže od 45 nastavnih sati u toku školske godine,

b) neopravdano izostane 35 nastavnih sati i učini teži disciplinski prekršaj u toku školske godine,

c) učini disciplinski prekršaj za koji je pravilima srednje škole predviđena mjera isključenja.

(2) Učenik koji je isključen iz srednje škole, a nije okončao minimalno dvije godine obrazovanja, dužan je nastaviti školovanje u drugoj srednjoj školi do sticanja stručne spreme za pomoćno zanimanje u trajanju od dvije godine.

(3) Škola iz koje je učenik isključen, u saradnji s roditeljem/starateljem i pedagoško-psihološkom službom, predlaže školu u kojoj će učenik nastaviti obrazovanje, a prijem potvrđuje direktor škole kojoj je učenik upućen.

Član 93

(Napuštanje srednje škole)

(1) Smatra se da je učenik napustio srednju školu ukoliko u kontinuitetu izostane duže od dvije radne sedmice, a o razlogu izostanka škola ne bude obaviještena.

(2) Škola je obavezna pismenim putem obavijestiti roditelje ili staratelje učenika iz stava (1) ovog člana o kontinuiranom izostajanju učenika nakon izostajanja u trajanju od jedne radne sedmice i nadležni centar za socijalni rad.

(3) Odluku o napuštanju škole donosi nastavničko vijeće.

(4) Na odluku iz stava (3) ovog člana dopuštena je žalba u roku od tri (3) dana od dana dostavljanja odluke. Školski odbor je obavezan donijeti rješenje po žalbi u roku od sedam (7) dana od dana prijema žalbe.

(5) Ukoliko učenik koji je napustio srednju školu nije uspješno završio dva razreda srednje škole u školi koju je napustio, roditelj/staratelj učenika dužan je upisati učenika u drugu srednju školu kako bi učenik okončao srednje obrazovanje i stekao minimalno pomoćno zanimanje drugog stepena obrazovanja.

Član 94

(Praćenje razvoja učenika)

(1) Srednja škola je obavezna da u toku obrazovanja sistematično prati razvoj učenika, njegove sklonosti i sposobnosti i vrednuje rezultate njegovog rada.

(2) Učenik koji iz zdravstvenih razloga ne može učestvovati u nekoj fizičkoj aktivnosti ili vježbi ili ako bi takva vježba mogla ugroziti njegovo zdravlje, bit će privremeno ili trajno izuzet iz takvih aktivnosti.

(3) Odluku o izuzimanju učenika iz određenih aktivnosti na period duži od dvije sedmice donijet će nastavničko vijeće škole na preporuku nadležne zdravstvene ustanove.

Član 95

(Izdavanje svjedodžbi i diploma)

(1) Na osnovu podataka iz dokumentacije i evidencije srednje škole, škola izdaje javne isprave.

(2) O završenom razredu, odnosno obrazovanju, škola izdaje svjedodžbu.

(3) Učeniku koji sa uspjehom položi maturski, odnosno završni ispit, izdaje se diploma o završenoj školi.

(4) Sadržaj i oblik svjedodžbe i diplome propisuje ministar pravilnikom.

(5) Škola izdaje duplikat svjedodžbe, odnosno diplome na osnovu podataka iz matične knjige.

(6) Vjerodostojnost javne isprave potvrđuje se potpisom ovlaštenog lica i ovjerava pečatom.

Član 96

(Upoznavanje sa pravima i dužnostima učenika)

(1) Srednja škola je obavezna upoznati učenike s njihovim pravima, odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim propisom i pravilima srednje škole.

(2) Izvodi iz relevantnih propisa, u vezi sa stavom (1) ovog člana, obavezni su dio sadržaja oglasne ploče u srednjoj školi.

Član 97

(Sigurnost i zaštita učenika)

(1) U školi se kontinuirano realiziraju sadržaji sa učenicima svih razreda usmjereni na prevenciju različitih oblika nasilja/neprihvatljivih oblika ponašanja, potiče dobrobit učenika i njihova zaštita u skladu sa propisom kojeg donosi Ministarstvo.

(2) Nastavnici/stručni saradnici u toku realizacije odgojno-obrazovnog rada prepoznaju faktore rizika koji mogu narušiti najbolji interes djeteta i osiguravaju pravovremenu stručnu podršku i tretman.

(3) Škola u saradnji sa roditeljem učenika i uz podršku drugih institucija u zajednici (nadležni centar za socijalni rad, centar za mentalno zdravlje, nadležna policijska uprava) prati psihosocijalno stanje učenika i preduzima mjere da svaki učenik dobije pomoć i podršku potrebnu za prevazilaženje takvih problema.

(4) Škole su obavezne:

a) stvarati uvjete za zdrav mentalni i fizički razvoj te dobrobit učenika,

b) pružati savjetodavni rad učenicima,

c) pravovremeno uočiti određene faktore rizika koji mogu ugroziti psihofizičku dobrobit učenika,

d) sprečavati neprihvatljive oblike ponašanja,

e) brinuti se o sigurnosti učenika,

f) osigurati uvjete za uspješnost svakog učenika u učenju i vladanju,

g) pratiti zdravstveno stanje učenika dok boravi u školi i o tome obavještavati roditelje i

h) voditi evidenciju o neprihvatljivim oblicima ponašanja i/ili drugim faktorima koji mogu ugroziti najbolji interes učenika i zaštitu učenika te provoditi mjere odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana učenika u skladu sa pravilnikom kojeg donosi Ministarstvo.

Član 98

(Prava i obaveza zaštite prava učenika)

(1) Škola je obavezna na početku školske godine upoznati učenike, roditelje/staratelje učenika i nastavnike, s njihovim pravima, dužnostima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim propisom i pravilima, kao i o nadležnostima određenih institucija za rješavanje problema.

(2) Svi učesnici odgojno-obrazovnog rada i svi uposlenici škole dužni su poduzimati mjere zaštite prava učenika, te o svakom kršenju tih prava, posebno o oblicima tjelesnog ili duševnog nasilja, cyber nasilja, seksualnog nasilja, zanemarivanja ili nemarnog postupanja, zlostavljanja ili izrabljivanja učenika, odmah obavijestiti direktora koji je dužan postupiti u skladu sa zakonom.

(3) U školi se ne dozvoljava bilo koji oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja, degradiranja ili bilo kojeg oblika ponašanja koji narušava psihofizičko zdravlje učenika.

(4) U slučaju sukoba prava, prednost se daje onom pravu, tumačenju ili djelovanju koje će najviše koristiti interesu djeteta.

(5) Škola je obavezna postupati u skladu sa Smjernicama za postupanje u slučajevima nasilja nad djecom u BiH donesenih od strane Vijeća ministara BiH i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

(6) Škola je obavezna odmah po saznanju da postoji mogućnost da je ugrožen najbolji interes djeteta (npr. nasilje nad ili među djecom, zanemarivanje, i sl.) organizirati multisektorski sastanak kojem u isto vrijeme prisustvuju: roditelji svih uključenih učenika, stručna služba škole, direktor škole, razrednik, predstavnik nadležne službe za socijalni rad, predstavnik nadležne policijske uprave, predstavnik nadležnog centra za mentalno zdravlje i predstavnici drugih službi u zajednici, u cilju izrade individualnog plana podrške i individualnog plana brige.

(7) Izrada individualnog plana podrške i individualnog plana brige iz stava (6) ovog člana u cilju zaštite učenika i pružanja odgojne podrške i stručnog tretmana bliže se propisuju propisom koji donosi Ministarstvo.

(8) Zapisnik sa održanog multisektorskog sastanka iz stava (6) ovog člana škola je u obavezi dostaviti Ministarstvu i Pedagoškom zavodu.

(9) Ministarstvo donosi bliži propis o načinu postupanja lica iz stava (2) ovog člana u preduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave kršenja tih prava nadležnim tijelima.

Član 99

(Obrazovanje odraslih i cjeloživotno učenje)

(1) U srednjoj školi, osim realiziranja programa općeobrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, mogu se realizirati i programi obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja, u skladu sa zakonom koji reguliše obrazovanje odraslih na području Kantona.

(2) Programi obrazovanja odraslih i stručnog usavršavanja iz st. (1) ovog člana, donose se u skladu sa zakonom koji reguliše obrazovanje odraslih u Kantonu.

(3) Prihodi koje škola ostvari od obrazovanja odraslih vlastiti su prihodi škole.

POGLAVLJE X. UČENICI SA TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I UČENICI SA INVALIDITETOM

Član 100

(Odgoj i obrazovanje učenika sa teškoćama u razvoju i učenika sa invaliditetom)

(1) Podrška učenicima sa teškoćama u razvoju i učenicima sa invaliditetom podrazumijeva podršku učenicima sa:

a) oštećenjem vida,

b) oštećenjem sluha,

c) poremećajima govorno - jezičke komunikacije,

d) motoričkim teškoćama,

e) intelektualnim teškoćama,

f) poremećajima u ponašanju,

g) poremećajima iz spektra autizma,

h) specifičnim teškoćama u učenju (disleksija, disgrafija, diskalkulija),

i) poremećajem pažnje i hiperaktivnosti,

j) emocionalnim poremećajima,

k) kombiniranim razvojnim teškoćama i

l) ostalim teškoćama.

(2) Učenik iz stava (1) ovog člana ostvaruje pravo na odgovarajući program školovanja prema mogućnostima, potrebama i interesima učenika.

(3) Učenici s teškoćama pohađaju redovno srednju školu i centre kao javne ustanove ravnopravno sa drugim učenicima, u skladu sa njihovim najboljim interesom.

Član 101

(Centri kao javne ustanove)

(1) Centri su javne ustanove za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju učenika s različitim teškoćama u razvoju i učenika sa invaliditetom.

(2) Centar ima status pravnog lica u čijoj se djelatnosti mogu realizovati programi više nivoa odgoja i obrazovanja (predškolsko i/ili osnovno i/ili srednje) i drugi različiti programi za dobrobit učenika centra (internatski smještaj, poludnevni i dnevni smještaj, produženi boravak, edukacijsko-rehabilitacijski tretmani i dr.) sve uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

(3) U centru se može organizavati i program radnog osposobljavanja učenika s teškoćama i učenika sa invaliditetom koji u ovaj program mogu biti uključeni do navršene 26. godine života.

(4) Uz saglasnost Ministarstva, centri mogu biti uključeni u pružanje podrške učenicima sa teškoćama u redovnim srednjim školama, a što će se bliže definirati pravilnikom o inkluzivnom obrazovanju kojeg donosi ministar.

(5) Centri imaju pravo na posebna budžetska sredstva za realizaciju neophodnih programskih aktivnosti kao i prilagođavanje okruženja potrebama učenika, ali i za obezbjeđenje dodatne podrške učenicima sa teškoćama u redovnim školama, a sve u skladu sa okvirnim planom unapređenja odgoja, obrazovanja i rehabilitacije djece sa teškoćama kojeg donosi Ministarstvo.

(6) Podrška iz stava (4) ovog člana ogleda se kroz posebne edukacijsko-rehabilitacijske tretmane (individualni defektološki rad, logopedski tretman, psihomotorna reedukacija, audiorehabilitacija, vježbe orijentacije i kretanja, programirane vježbe vida, aktivnosti svakodnevnog života, rehabilitacija senzorne integracije, fizioterapeutski tretman i dr.).

(7) Ministarstvo, na prijedlog Pedagoškog zavoda, donosi nastavne planove i programe/kurikulume za centre.

(8) Ministarstvo, na prijedlog Pedagoškog zavoda, donosi program radnog osposobljavanja iz stava (3) ovog člana.

Član 102

(Odgoj, obrazovanje i rehabilitacija učenika sa teškoćama i učenika sa invaliditetom u centrima)

(1) U centru se realizira nastavni plan i program za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju učenika sa teškoćama i učenika sa invaliditetom, u skladu sa odgojno-obrazovnim potrebama učenika centra.

(2) U centru se predlaže, usvaja i realizira individualno-prilagođeni program (IPP) za svakog učenika centra, u skladu sa pravilnikom kojeg donosi ministar.

(3) U centru se realiziraju programi podrške učenicima centra kojima se obezbjeđuje odgojno-obrazovno napredovanje učenika, a s ciljem njihovog uključivanja u redovne škole.

(4) Putem centara moguće je realizirati programe profesionalnog razvoja i stručnog usavršavanja direktora, nastavnika, saradnika, stručnih saradnika, asistenata u nastavi i roditelja učenika, u skladu sa pravilnikom o inkluzivnom obrazovanju kojeg donosi ministar i planom i programom stručnog usavršavanja kojeg donosi Ministarstvo, na prijedlog Pedagoškog zavoda.

Član 103

(Upis učenika sa teškoćama u centar)

(1) Upis u centre vrši se tokom cijele školske godine u skladu sa planom upisa kojeg prije početka školske godine donosi Ministarstvo.

(2) Komisija za upis donosi svoje mišljenje o primjerenom obliku i programu školovanja u roku od najkraće deset dana, a najduže tri mjeseca koliko može trajati proces opservacije učenika.

(3) Učenik za vrijeme opservacije mora biti upisan u centar.

(4) U toku procesa opservacije učenika centar je u obavezi redovno informisati roditelje učenika i redovno ih konsultovati.

Član 104

(Odgojno-obrazovni i rehabilitacioni rad sa učenicima s teškoćama i učenicima sa invaliditetom u redovnim školama)

(1) Odgojno-obrazovni rad sa učenicima sa teškoćama i učenicima sa invaliditetom realizira se u redovnim školama na osnovu principa

inkluzivnog odgoja, obrazovanja i rehabilitacije i u skladu sa pravilnikom o inkluzivnom obrazovanju koji donosi ministar.

(2) Upis učenika iz stava (1) ovog člana vrši se u skladu sa čl. 79., 80., 81., 82. i 83. ovog propisa.

(3) Odgojno-obrazovni rad učenika iz stava (1) ovog člana, u skladu sa standardima i normativima, realizira se uz stručnu podršku stručnjaka odgovarajućeg profila, asistenata i drugih stručnjaka po potrebi.

(4) Ministarstvo donosi odluku o formiranju mobilnog stručnog tima za pružanje podrške inkluzivnom odgoju, obrazovanju i rehabilitaciji.

(5) Način formiranja mobilnog stručnog tima, broj članova, stručni profil stručnjaka koji čine tim, način formiranja i funkcionisanja tima iz stava (4) ovog člana bliže se određuje pravilnikom iz stava (1) ovog člana.

(6) Škola je obavezna da na posebnim obrascima vodi evidenciju o učenicima sa teškoćama u skladu sa pravilnikom iz stava (1) ovog člana.

(7) Škole imaju pravo na posebna budžetska sredstva u cilju realizacije inkluzivnog odgoja, obrazovanja i rehabilitacije učenika s teškoćama u razvoju, obezbjeđenja razumnog prilagođavanja školskog sadržaja i školskog okruženja potrebama učenika i obezbjeđenja pristupačnosti.

(8) Škola koristi i primjenjuje razumljive jezike i tekstove za učenike s teškoćama: znakovni jezik, Brajevo pismo, augmentativne i alternativne oblike komunikacije, taktilnu komunikaciju, krupnu štampu, pristupačne multimedijske sadržaje, zvučne zapise, jednostavan jezik, ličnog čitača, uključujući pristupačne informaciono-komunikacione tehnologije.

Član 105

(Individualno prilagođeni program (IPP), Individualno edukacijski program (IEP) i Individualno tranzicijski program (ITP) u redovnim školama)

(1) U odgojno-obrazovnom radu sa učenicima sa teškoćama i učenicima sa invaliditetom izrađuje se i realizira individualno prilagođeni program (IPP). IPP je pisani i razvojni dokument kojim se preciziraju ciljevi koje učenik treba postići tokom postavljenog razdoblja pomoću strategija podučavanja, resursa i podrške neophodnih za ostvarenje tih ciljeva. IPP se priprema i realizuje kroz nivoe podrške prema odgojno-obrazovnim potrebama djeteta te se prilikom izrade vrši metodička i sadržajna prilagodba.

(2) U odgojno-obrazovnom radu sa učenicima sa teškoćama i učenicima sa invaliditetom izrađuje se individualno edukacijski program (IEP). IEP je pisani i razvojni dokument, odnosno mapa koja sadrži programe edukacije i odgojne podrške koji će pomoći učeniku u odgojno-obrazovnom procesu i ostvarivanju obrazovnih ciljeva. IEP je dokument koji se na osnovu procjene i opservacije znanja, vještina i sposobnosti djeteta izrađuje za određenog učenika i ima za cilj da zadovolji odgojno-obrazovne potrebe učenika, suština je u metodičkoj, ali ne i u sadržajnoj prilagodbi. IEP se može izraditi samo za neke nastavne predmete ili aktivnosti ili za sve nastavne predmete i aktivnosti.

(3) U odgojno-obrazovnom radu sa učenicima sa teškoćama izrađuje se individualno tranzicijski program (ITP). ITP je pisani i razvojni dokument, što znači da je promjenjiv i vremenski osjetljiv. Planiranjem tranzicije skupljaju se podaci od pojedinaca i iz različitih raspoloživih okruženja unutar škole i izvan razine škole, sa ciljem koherentnog planiranja učenikovog prijelaza iz jednog okruženja u drugo okruženje, kao i prijelaz mladog lica u život odraslog čovjeka.

(4) Bliže odredbe izrade i realizacije IPP, IEP i ITP uređuju se pravilnikom kojeg donosi ministar, a koji se odnosi na sve redovne škole.

POGLAVLJE XI. PRAĆENJE, VREDNOVANJE I OCJENJIVANJE UČENIKA

Član 106

(Ocjenjivanje znanja učenika)

(1) Ocjenjivanje učenika se vrši javno i kontinuirano.

(2) U srednjoj školi i paralelnoj školi učenici se ocjenjuju brojčanim ocjenama: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

(3) Ministar donosi pravilnik o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika.

Član 107

(Ocjene iz vladanja)

(1) U srednjoj školi i paralelnoj školi ocjenjuje se vladanje učenika tokom cjelokupnog školovanja.

(2) Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

(3) Ocjenu iz vladanja utvrđuje: odjeljensko vijeće na prijedlog razrednika, direktor na prijedlog odjeljenskog vijeća i nastavničko vijeće na prijedlog direktora ili odjeljenskog vijeća.

(4) U javne isprave u koje se upisuje opći uspjeh učenika, upisuje se i ocjena iz vladanja. Ocjena vladanje učenika je neovisna od ocjene općeg uspjeha učenika.

Član 108

(Zaključivanje ocjena)

(1) Prilikom zaključivanja ocjena iz nastavnih predmeta, pored numeričkih ocjena koje je učenik imao tokom godine, uzima se u obzir i nastavnikova pedagoška procjena napredovanja, rada i zalaganja učenika.

(2) Opći uspjeh učenika redovne i paralelne škole i rezultati postignuća učenika iz nastavnih predmeta utvrđuju se na kraju svakog polugodišta i nakon popravnih ispita.

(3) Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena iz svih nastavnih predmeta koji se ocjenjuju brojčano.

(4) Ocjenu iz nastavnih predmeta na kraju svakog polugodišta obavezno zaključuje i učenicima javno u odjeljenju saopćava predmetni nastavnik, a u slučaju njegove spriječenosti nastavnik kojeg ovlasti direktor.

(5) Odjeljensko vijeće škole sredinom oba polugodišta i na kraju svakog polugodišta vrši analizu realizacije nastavnog plana i programa, s osvrtom na postignuća učenika i kontinuitet u ocjenjivanju.

(6) Nastavničko vijeće razmatra analizu i usvaja odgovarajuće zaključke.

(7) Učenik je ostvario pozitivan opći uspjeh na kraju polugodišta, odnosno na kraju školske godine, ukoliko iz pojedinačnih predmeta nema ocjenu nedovoljan (1) ili neocijenjen.

(8) Učenik je, nakon zaključivanja ocjena iz svih nastavnih predmeta, završio razred:

a) odličnim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 4,50,

b) vrlo dobrim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 3,50,

c) dobrim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 2,50 i

d) dovoljnim uspjehom ako je postigao srednju ocjenu najmanje 2,00.

(9) U javne isprave u koje se upisuje opći uspjeh učenika, pored ocjene odličan, vrlo dobar, dobar i dovoljan, upisuje se i prosječna ocjena općeg uspjeha zaokružena na dvije decimale.

Član 109

(Popravni ispit)

(1) Učenik koji je na kraju nastave ocijenjen iz najviše dva predmeta ocjenom nedovoljan polaže popravni ispit pred komisijom za polaganje popravnog ispita.

(2) Komisija iz stava (1) ima tri člana, od kojih je jedan nastavnik predmeta iz kojeg učenik polaže popravni ispit, jedan razrednik, a treći član nastavnik iz srodne oblasti.

(3) Komisiju iz stava (2) ovog člana imenuje nastavničko vijeće.

(4) Ako je učenik iz jednog predmeta dobio pozitivnu ocjenu, a iz drugog predmeta ocjenu nedovoljan, omogućava mu se u roku od sedam dana, od dana saopćenja rezultata, ponovno polaganje predmeta iz kojeg je dobio ocjenu nedovoljan.

(5) Učenik ima pravo žalbe nastavničkom vijeću na ocjenu popravnog ispita u roku od tri dana od dana saopćenja ocjene.

(6) Nastavničko vijeće putem škole dostavlja žalbu Ministarstvu.

(7) Ministarstvo u roku od tri dana od zaprimanja žalbu dostavlja Pedagoškom zavodu na postupanje.

(8) Pedagoški zavod je dužan u roku od tri dana od dana zaprimanja žalbe izvršiti stručno-pedagoški nadzor i dostaviti nalaz Ministarstvu.

(9) Ministarstvo nakon zaprimljenog nalaza o stručno-pedagoškom nadzoru donosi mišljenje i dostavlja školi na dalje postupanje.

(10) Nastavničko vijeće donosi odluku nakon prethodno pribavljenog mišljenja Ministarstva koje je obavezujuće.

(11) Odluka nastavničkog vijeća nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva iz stava (10) ovog člana je konačna.

Član 110

(Ponavljanje razreda)

(1) Učenik kojem je uspjeh utvrđen ocjenom nedovoljan (1) ponavlja razred.

(2) Učenik ponavlja razred ako je na kraju nastave ocijenjen iz tri ili više predmeta ocjenom nedovoljan.

(3) Učenik ponavlja razred ukoliko na popravnom ispitu ne ostvari prolaznu ocjenu iz jednog ili oba predmeta.

(4) Učenik koji je dva puta ponavljao isti razred, može se uputiti u niži stepen obrazovanja u istoj ili drugoj školi.

(5) Učeniku koji drugi put ponavlja isti razred škola je dužna osigurati sve vrste nastave i vidove pomoći u savladavanju gradiva.

(6) Razrednik je dužan sačiniti pismeni plan pomoći učeniku koji ponavlja razred i redovno izvještavati odjeljensko vijeće i roditelja/staratelja o napretku učenika, minimalno jednom mjesečno.

Član 111

(Ulaganje prigovora na zaključnu ocjenu)

(1) Roditelj učenika ima pravo prigovora na zaključnu pojedinačnu ocjenu na kraju prvog polugodišta i na kraju nastavne godine, odnosno na kraju provedenog popravnog ispita.

(2) Prigovor se podnosi odjeljenskom vijeću, u roku od 48 sati od dana saznanja zaključne ocjene, odnosno od dana polaganja popravnog/predmetnog ili razrednog ispita. Prigovorom se može tražiti i izuzeće predmetnog nastavnika u vezi sa stavom (7) ovog člana.

(3) Odjeljensko vijeće obavezno je svaki prigovor razmotriti najkasnije dva dana od prijema prigovora i o istom sačiniti mišljenje.

(4) Odjeljensko vijeće obavezno je izvršiti analizu zaključenih ocjena predmetnog nastavnika i u slučaju nepravilnosti o tome sačiniti mišljenje.

(5) Odjeljensko vijeće odmah dostavlja prigovor i mišljenje iz stava (3) i stava (4) ovog člana nastavničkom vijeću na odlučivanje.

(6) Nastavničko vijeće obavezno je u roku od tri dana od dana dostavljanja prigovora i mišljenja iz stava (5) ovog člana donijeti odgovarajuću odluku.

(7) Ako nastavničko vijeće donese odluku o usvajanju prigovora, koja podrazumijeva potrebu provjere znanja učenika, obavezno je imenovati komisiju za provjeru znanja.

(8) Komisija iz stava (7) ovog člana obavezna je izvršiti provjeru znanja učenika u roku od dva dana od dana donošenja odluke.

(9) Način polaganja ispita pred komisijom iz stava (7) ovog člana i druga pitanja bitna za rad komisije uređuju se pravilima škole.

(10) Ocjena komisije je konačna.

(11) Ako nastavničko vijeće donese odluku o odbijanju prigovora, roditelj može izjaviti žalbu ministru u roku od 48 sati od dana zaprimanja obavijesti.

(12) Ministarstvo će zatražiti stručno mišljenje Pedagoškog zavoda po žalbi.

(13) Nakon stručnog mišljenja Pedagoškog zavoda, odluka ministra po žalbi je konačna.

Član 112

(Individualiziranje nastavnih sadržaja)

(1) Učenik koji iz zdravstvenih razloga ne može učestvovati u realizaciji nastavnih sadržaja iz predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj bit će privremeno ili trajno izuzet iz tih aktivnosti.

(2) Na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove, učenik ne učestvuje u realizaciji sadržaja iz stava (1) ovog člana.

(3) Ako se stav (1) ovog člana primjenjuje na nastavni predmet, učenik će iz tog predmeta dobiti ocjenu na osnovu drugih sadržaja predmeta iz kojih učenik nije izuzet.

(4) Odluku o izuzimanju učenika iz određenih aktivnosti na period do dvije sedmice donosi odjeljensko vijeće, a preko tog perioda nastavničko vijeće, na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove.

(5) Ukoliko u toku školske godine dođe do promjene zdravstvenih okolnosti učenika, na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove, pristupa se individualiziranom procesu nastave iz predmeta Tjelesni i zdravstveni odgoj.

POGLAVLJE XII. STIMULATIVNE I ODGOJNO-DISCIPLINSKE MJERE

Član 113

(Priznanja, pohvale i nagrade)

(1) Na kraju srednjoškolskog obrazovanja, škola proglašava učenika generacije.

(2) Učenicima koji su u toku srednjoškolskog obrazovanja i odgoja postigli odličan uspjeh i imaju primjerno vladanje, izdaje se u znak priznanja i posebna diploma o postignutim rezultatima.

(3) Pravilnik o izboru učenika generacije i izdavanju diploma o postignutim rezultatima donosi ministar.

(4) Učenicima koji su naročito uspješni u odgojno-obrazovnom procesu i koji postižu izuzetne rezultate u vannastavnim aktivnostima, škola može dodijeliti pohvalu i predložiti učenika za novčanu nagradu prema kriterijima utvrđenim pravilima škole.

(5) Pedagoški zavod dodijelit će posebnu novčanu nagradu učenicima iz stava (4) ovog člana u skladu sa pravilnikom o nagrađivanju.

(6) Pravilnik iz stava (5) ovog člana donosi Pedagoški zavod.

Član 114

(Izricanje odgojno-disciplinskih mjera za povrede učeničkih dužnosti)

(1) U toku školske godine učeniku se izriču odgojno-disciplinske mjere za učinjene teže povrede učeničkih dužnosti kao što su:

a) neopravdano izostajanje sa nastave u obimu koji je propisan pravilima škole,

b) prepravka podataka u svjedočanstvu, diplomi, đačkoj knjižici i drugim javnim ispravama koje izdaje srednja škola,

c) dopisivanje podataka u evidenciji srednje škole,

d) krađa imovine škole, preduzeća, ustanove, učenika ili nastavnika, odnosno uposlenika škole,

e) konzumiranje, podstrekavanje na konzumiranje, odnosno pomaganje učeniku u upotrebi alkohola ili narkotika,

f) izazivanje, odnosno učestvovanje u tuči u prostorijama i dvorištu škole, na praktičnoj nastavi, na ekskurziji ili izletu te tokom realizacije drugih nastavnih i vannastavnih aktivnosti,

g) posjedovanje oružja ili hladnog oruđa u prostorijama i dvorištu škole, na praktičnoj nastavi, na ekskurziji ili izletu te tokom realizacije drugih nastavnih i vannastavnih aktivnosti,

h) izazivanje nacionalne, etničke ili vjerske netrpeljivosti,

i) nemaran odnos prema radu, učenju i aktivnostima u srednjoj školi,

j) neprimjeren odnos prema drugim učenicima, uposlenicima i školskoj imovini,

k) zloupotreba mobilnog telefona ili drugih elektronskih uređaja u toku nastavnog procesa,

l) lažne dojave o podmetnutim eksplozivnim sredstvima i

m) drugi slučajevi utvrđeni pravilima škole.

(2) Odgojno-disciplinske mjere radi povreda učeničkih dužnosti, neispunjavanja obaveza i neprimjerenog ponašanja za teže povrede iz stava (1) ovog člana i lakše povrede propisane pravilima škole su:

a) ukor razrednika, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na "vrlo dobro",

b) ukor odjeljenjskog vijeća, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na "dobro",

c) ukor direktora, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na "zadovoljava",

d) ukor nastavničkog vijeća, koji sa sobom povlači smanjenje ocjene iz vladanja na "loše",

e) mjera "premještaj u drugo odjeljenje iste škole" ako postoji mogućnost,

f) mjera "premještaj u drugu najbližu srednju školu na području općine, odnosno Kantona" i

g) mjera "isključenje iz srednje škole".

(3) Odgojno-disciplinske mjere izriču se postepeno, osim u slučajevima teže povrede učeničkih dužnosti iz stava (1) pod tačkom b), c), d), e), f) i g) ovog člana i drugim slučajevima koji su pravilima

škole izuzeti od obaveze postepenog izricanja odgojno-disciplinske mjere.

(4) Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu u kojoj je izrečena, osim mjere premještaja u drugu školu, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti ukoliko učenik svojim ponašanjem pokaže da je došlo do prestanka razloga za izricanje mjere.

(5) Odgojno-obrazovne mjere izriču se uz primjenu dobrih praksi i zaštite dobrobiti učenika.

(6) Premještaj učenika zbog odgojno-disciplinske mjere iz stava (2) tačka f) ovog člana izvršit će škola iz koje se učenik premješta, a u suradnji sa roditeljima/starateljima, uz prethodno mišljenje pedagoško-psihološke službe.

(7) Premješaj učenika iz stava (6) ovog člana vrši se u prvu najbližu srednju školu, a radi sticanja srednje stručne spreme.

(8) Prijem učenika u drugu srednju školu potvrđuje direktor škole u koju se učenik premješta.

(9) Bliže odredbe o odgojno-disciplinskim mjerama utvrđena su pravilima škole.

Član 115

(Ulaganje žalbe na izrečene odgojno-disciplinske mjere)

(1) Odgojno-disciplinske mjere iz člana 114. stav (2) tačke d), e), f) i g) ovog propisa izriče nastavničko vijeće posebnim rješenjem.

(2) Na rješenje o izricanju odgojno-disciplinskih mjera iz stava (1) ovog člana, učenik, odnosno njegov roditelj može izjaviti žalbu školskom odboru u roku od tri dana od dana dostavljanja rješenja.

(3) U odlučivanju po žalbi iz stava (2) ovog člana, školski odbor može donijeti odluku kojom:

a) odbacuje žalbu kao nedopuštenu, neurednu ili neblagovremenu i potvrđuje odluku nastavničkog vijeća,

b) odbija žalbu kao neosnovanu i potvrđuje odluku nastavničkog vijeća,

c) prihvata žalbu kao osnovanu i vraća istu na ponovni postupak nastavničkom vijeću i

d) prihvata žalbu i preinačuje odluku nastavničkog vijeća i primjenjuje drugu disciplinsku mjeru koju smatra primjerenom.

(4) Školski odbor je obavezan donijeti odluku u roku od osam dana od dana prijema žalbe iz stava (2) ovog člana.

(5) Odluka školskog odbora je konačna i na istu nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

(6) Po konačnosti odluke iz stava (5) ovog člana škola je obavezna obavijestiti Ministarstvo i Pedagoški zavod i dostaviti pedagoški karton učenika. Pedagoški zavod će pratiti nastavak obrazovanja učenika kojem je izrečena mjera "isključenje iz srednje škole".

(7) Učeniku kojem je izrečena disciplinska mjera "isključenje iz srednje škole", a koji svojim ponašanjem ne ugrožava lica ni imovinu škole, škola je obavezna omogućiti pohađanje nastave i nakon izricanja mjere sve dok odluka ne postane konačna.

(8) Učenik kojem je izrečena mjera "isključenje iz srednje škole" može nastaviti obrazovanje u drugoj srednjoj školi u kojem će za učenika uz pomoć Pedagoškog zavoda biti izrađen individualni plan podrške i individualni plan brige u skladu sa propisom kojeg donosi Ministarstvo.

(9) Ministar može poništiti odluku školskog odbora ukoliko se utvrde propusti u postupanju prilikom izricanja odgojno-disciplinske mjere učeniku.

(10) Odluka ministra je konačna.

POGLAVLJE XIII. UPOSLENICI ŠKOLE

Član 116

(Uposlenici škole)

(1) Uposlenici škole su osobe koje imaju zasnovan radni odnos u školi i sudjeluju u odgojno-obrazovnom radu s učenicima, kao i

druge osobe potrebne za rad i funkcioniranje škole.

(2) Odgojno-obrazovni rad u školi i đačkom domu, obavljaju nastavnici, stručni saradnici i saradnici.

(3) Nastavnici u srednjoj školi su nastavnici predmetne nastave (općeobrazovna, stručno-teorijska), nastavnici praktične nastave, koordinatori praktične nastave, stručni saradnici u nastavi i odgajatelji.

(4) Nastavnici predmetne nastave izvode nastavu i druge oblike neposrednog odgojno-obrazovnog rada sa učenicima te obavljaju poslove koji proizilaze iz obima i prirode odgojno-obrazovnog rada i nastavnog plana i programa.

(5) Nastavnici praktične nastave izvode praktičnu nastavu te obavljaju poslove koji proizilaze iz obima i prirode odgojno-obrazovnog rada i nastavnog plana i programa.

(6) Koordinatori praktične nastave su nastavnici koji su u radnom odnosu u školi i koordiniraju praktičnu nastavu kod poslovnih subjekata.

(7) Stručni saradnici u nastavi u školi su: pedagog, psiholog, pedagog-psiholog, socijalni radnik, bibliotekar i stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila koji obavlja neposredno odgojno-obrazovni rad sa učenicima te stručno-razvojne i koordinacijske poslove.

(8) Saradnici u nastavi su asistenti/pomoćnici u nastavi za pomoć djeci sa teškoćama, koji pod neposrednim vodstvom nastavnika i stručnih saradnika pomažu djeci s teškoćama i obavljaju i druge poslove koji proizilaze iz obima i prirode odgojno-obrazovnog rada.

(9) Odgajatelji rade s odgojno-obrazovnom grupom u učeničkom domu te obavljaju poslove koji proizilaze iz obima i prirode odgojno-obrazovnog rada.

(10) Administrativno-tehničke, pomoćne i ostale poslove obavljaju uposlenici: sekretar, računovođa, uposlenici na održavanju higijene, domari, noćni čuvari, kuhari i ostali uposlenici u skladu sa Pedagoškim standardima za srednje obrazovanje.

(11) Ukupne obaveze uposlenika iz stava (1) ovog člana utvrđuju se pedagoškim standardima, na osnovu čega se izdaje rješenje o sedmičnom i godišnjem zaduženju.

(12) Normu za pojedini nastavni predmet propisuju pedagoški standardi.

Član 117

(Profil i stručna sprema nastavnika)

(1) Odgovarajući profil i stručnu spremu nastavnika u odgojno-obrazovnim procesu utvrđuje Ministarstvo pravilnikom.

(2) Broj stručnih saradnika, saradnika i ostalih uposlenika, kao i poslovi koje obavljaju u školi utvrđuju se pedagoškim standardima i normativima koje donosi Vlada na prijedlog Ministarstva.

(3) Nastavnik u srednjoj školi je lice koje realizira nastavni plan i program/kurikulum i kojem je prvenstveni zadatak obrazovanje i odgoj učenika.

(4) Općeobrazovnu, stručno - teorijsku, praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada, u skladu sa stavom (2) ovog člana, u srednjoj školi izvode lica:

a) sa završenim najmanje VII stepenom stručne spreme, sa zvanjem profesora ili završenim drugim fakultetom i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko - didaktičkom grupom predmeta,

b) sa završenim I ili II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa na nastavničkom fakultetu ili drugom fakultetu i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta.

(5) Praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada u srednjim školama izvode i nastavnici sa završenim I ili II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa, VII, odnosno VI stepenom stručne spreme, u skladu sa nastavnim planom i programom, majstori, poslovođe, specijalisti instruktori sa završenim

najmanje V stepenom stručne spreme i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta.

(6) Ako se praktična i nastava u okviru laboratorijskog rada realizira u privrednim ili drugim organizacijama, ugovorom srednje škole sa tom organizacijom se određuju lica zadužena za praćenje, realizaciju i ocjenjivanje učenika iz predmeta praktične nastave.

(7) Lice iz stava (5) ovog člana je koordinator i/ili profesor praktične nastave.

(8) Na profil i stručnu spremu lica koja su ugovorom iz stava (5) ovog člana određena za ocjenjivanje učenika analogno se primjenjuju stavovi (3), (4) i (5) ovog člana.

(9) Za učestvovanje u obrazovno-odgojnom radu i obavljanju poslova pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, srednja škola može imati stručnog saradnika u nastavi, asistenta za učenike s poteškoćama, a u skladu sa pedagoškim standardima i nastavnim planom i programom.

Član 118

(Priprema i stručno usavršavanje)

(1) Nastavnik u srednjoj školi ima slobodu u pedagoškom radu i poučavanju u okvirima utvrđenim nastavnim planom i programom/kurikulumom i drugim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima.

(2) Nastavnik ima obavezu da se uredno priprema za organizaciju i obavljanje neposrednog obrazovno-odgojnog rada, za sat, odnosno nastavnu jedinicu.

(3) Nastavnici, stručni i drugi saradnici obavezni su da se stručno usavršavaju i kontinuirano educiraju u toku cijelog radnog vijeka, s ciljem kvalitetnog praćenja, podsticanja i pomaganja u obrazovanju i razvoju učenika i obavljanja drugih poslova utvrđenih relevantnim propisima.

(4) Pravilnik i listu o stručnom usavršavanju donosi ministar na prijedlog Pedagoškog zavoda.

(5) Nastavnici i stručni saradnici srednje škole mogu se udruživati u stručne aktive i udruženja na nivou škole i višim nivoima, s ciljem unapređenja rada, edukacije i saradnje na domaćem i međunarodnom planu.

Član 119

(Licenca i registar nastavnika)

(1) Licenca je javna isprava.

(2) Ministarstvo izdaje licencu i vodi registar nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika kojima je izdata licenca.

(3) U registar se unose podaci o identitetu, obrazovnom statusu nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika i podaci o suspenziji i oduzimanju licence.

(4) Sadržaj i način vođenja registra, kao i obrazac licence, propisuje ministar pravilnikom.

Član 120

(Izdavanje licence)

(1) Licenca je javna isprava koja važi 5 godina.

(2) Postupak za dodjelu i ukidanje licence, njen izgled i sadržaj propisuje ministar pravilnikom.

Član 121

(Suspenzija licence)

U toku važenja licenca može biti suspendirana pod uvjetima propisanim u pravilniku iz člana 120. stav (2) ovog propisa.

Član 122

(Oduzimanje licence)

(1) Licenca se oduzima nastavniku, vaspitaču i stručnom saradniku:

a) koji je pravnosnažnom presudom osuđen za krivično djelo: nasilja u porodici, oduzimanje maloljetnog lica, zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica ili rodoskrnavljenje, primanja ili davanja mita, protiv spolne slobode, čovječnosti i drugih dobara zaštićenih

međunarodnim pravom, bez obzira na izrečenu krivičnu sankciju,

b) kome je prestao radni odnos uslijed težih povreda iz radnog odnosa utvrđenih ovim propisom.

(2) Rješenje ministra o oduzimanju licence je konačno.

Član 123

(Ostali uposlenici)

(1) Ostali uposlenici u srednjoj školi su: stručni saradnici u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika, stručni saradnici za pravne i ekonomske poslove i ostalo osoblje.

(2) Stručni saradnici u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika u srednjoj školi su: pedagog, pedagog-psiholog, psiholog, socijalni radnik, bibliotekar, zdravstveni radnik.

(3) Stručni saradnici za pravne, ekonomske i IT poslove u srednjoj školi su: sekretar-blagajnik, knjigovođa i rukovalac nastavnom tehnikom-programer.

(4) U ostalo osoblje spadaju uposlenici tehničko-higijenske službe i uposlenici na koje škola ima pravo po pedagoškim standardima i normativima, ovisno o specifičnostima uvjeta rada. Ovo osoblje je administrativno - tehnička podrška funkcioniranju srednje škole u cjelini.

(5) Broj ostalih uposlenika propisan je Pedagoškim standardima i normativima za srednje obrazovanje.

Član 124

(Ljekarski pregled)

(1) Svaki uposlenik škole, uključujući i uposlenike na određeno vrijeme, prije početka školske godine obavezan je obaviti sistematski ljekarski pregled u zdravstvenoj ustanovi, čije troškove snosi poslodavac i uvjerenje o ljekarskom pregledu dostaviti u školu kod koje se nalazi njegov personalni dosje.

(2) U školi se ne može dozvoliti bilo kakav angažman u nastavnom, odnosno radnom procesu licu za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da nije sposoban za rad, da je alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i lice koje boluje od zarazne ili ima vidno narušeno mentalno zdravlje.

(3) Uposlenik škole iz stava (2) ovog člana za kojeg se utvrde okolnosti iz ovog člana, odmah će po utvrđivanju datih činjenica biti udaljen iz procesa rada i upućen na liječenje.

(4) U slučaju osnovane sumnje da je uposleniku psihofizičko zdravlje narušeno u tolikoj mjeri da isto bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost direktor će, nakon prethodno pribavljenog mišljenja sindikata, školskom odboru uputiti obrazloženi prijedlog za donošenje odluke o upućivanju uposlenika na ocjenu radne sposobnosti.

(5) Ako školski odbor utvrdi da je prijedlog direktora opravdan, donijet će odluku o upućivanju uposlenika na ocjenu radne sposobnosti.

(6) Uposleniku koji odbije izvršiti odluku iz stava (5) ovog člana, otkazat će se ugovor o radu zbog nedoličnog ponašanja i kršenja obaveza iz radnog odnosa.

(7) Ako se utvrdi da uposlenik nije u mogućnosti uredno izvršavati obaveze u odgojno-obrazovnom radu zbog trajno narušenog psihofizičkog zdravlja, ponudit će mu se odgovarajući poslovi prema preostaloj radnoj sposobnosti, a u skladu sa standardima i normativima.

(8) Ako škola nema odgovarajuće poslove iz stava (7) ovog člana, uposleniku će se otkazati ugovor o radu.

(9) Ako uposlenik odbije prihvatiti ponudu iz stava (7) ovog člana, otkazat će mu se ugovor o radu.

Član 125

(Sedmične obaveze uposlenika)

(1) Četrdesetosatna radna sedmica uposlenika utvrđuje se godišnjim programom u skladu sa standardima i normativima i kolektivnim

ugovorima.

(2) Uposleniku se, u skladu sa kolektivnim ugovorima, na početku školske godine izdaje rješenje o 40-satnoj radnoj sedmici.

(3) Nastavnik općeobrazovne i stručno-teorijske nastave u srednjoj školi, u okviru četrdesetsatne radne sedmice može imati najviše 25 časova neposrednog odgojno-obrazovnog rada u srednjoj školi, a nastavnik praktične nastave u okviru četrdesetosatne radne sedmice može imati najviše 28 časova neposredno odgojno-obrazovnog rada.

(4) Neposredni odgojno-obrazovni rad podrazumijeva časove redovne, dopunske, dodatne, fakultativne, pripremne i instruktivne nastave, razredništvo-čas odjeljenske zajednice, vođenje sekcije ili drugih oblika vannastavnih aktivnosti, učeničkih organizacija, društvena, kulturna i sportska aktivnost. Norma časova redovne nastave po predmetima utvrđena je pedagoškim standardima i normativima.

(5) Izuzetno od stava (3) ovog člana, direktor može iz opravdanih razloga utvrditi da nastavnik ima do 30 časova neposrednog odgojno-obrazovnog rada, u periodu ne dužem od jednog polugodišta u toku jedne školske godine.

(6) Izuzetno direktor škole, po nalogu ministra, može iz opravdanih razloga, za potrebe uvođenja novih inovativnih praksi, dodijeliti uposleniku i druge poslove u okviru 40-satne sedmice, ali ne duže od jedne školske godine.

(7) Raspored radnog vremena utvrđuje direktor u skladu sa zakonom, standardima i normativima i opštim aktima škole, a izuzetno može postupiti u skladu sa stavom (6) ovog člana, a po nalogu ministra.

Član 126

(Zasnivanje radnog odnosa, zbrinjavanje uposlenika i prestanak radnog odnosa)

(1) Uposlenici škole definiraju radni angažman ugovorom o radu.

(2) Upražnjeno radno mjesto u školama kao javnim ustanovama prvo se popunjava preraspodjelom uposlenika s jedinstvene rang-liste uposlenika za čijim radom je potpuno ili djelimično prestala potreba

u odnosu na ugovor o radu na neodređeno vrijeme, koji su zaključili sa poslodavcem na osnovu javnog konkursa, koja se vodi u Ministarstvu.

(3) Ukoliko u školi kao javnoj ustanovi postoji upražnjeno radno mjesto, škola je dužna prvo preuzeti lice sa jedinstvene rang-liste uposlenika za čijim je radom potpuno ili djelomično prestala potreba iz stava (2) ovog člana, koje ispunjava sve opće i posebne uvjete za to radno mjesto.

(4) Pravo na evidentiranje na jedinstvenu rang-listu uposlenika za čijim je radom potpuno ili djelimično prestala potreba iz stava (2) ovog člana imaju uposlenici, koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, kao i uposlenici koji su imenovani na neku od javnih funkcija, u organima i ustanovama Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, organima i ustanovama kantona, grada i općine i uposleniku izabranom na profesionalnu funkciju u sindikatu, čija prava i obaveze iz radnog odnosa na njegov zahtjev miruju te ukoliko se prethodno radno mjesto popuni, a najduže četiri godine od dana izbora, odnosno imenovanja.

(5) Ministar, uz saglasnost sindikata, donosi pravilnik o zbrinjavanju uposlenika za čijim je radom djelimično ili potpuno prestala potreba.

(6) Ukoliko se popunjavanje upražnjenog radnog mjesta u skladu sa stavom (2) ovog člana ne može realizirati, upražnjeno mjesto oglašava se putem javnog konkursa nakon prethodno pribavljene saglasnosti Ministarstva za raspisivanje javnog konkursa.

(7) Uposlenik koji je upisan u jedinstvene rang-liste iz stava (4) ovog člana briše se iz evidencije ako zasnuje radni odnos ili odbije zasnovati radni odnos u skladu s odredbom stava (3) ovog člana najkasnije istekom otkaznog roka.

(8) Javni konkurs iz stava (6) ovog člana provodi se u skladu sa pravilnikom za prijem uposlenika koji, uz konsultacije sa sindikatom, donosi ministar.

(9) Izuzetno, radni odnos može se zasnovati ugovorom o radu na određeno bez javnog konkursa i to u slučaju zamjene uposlenika

uslijed korištenja bolovanja i drugih uvjeta propisanih ovim Zakonom.

(10) Ako uposlenik zaključi (obnovi) ugovor o radu na određeno vrijeme sa istim poslodavcem, odnosno zaključi uzastopne ugovore o radu na određeno vrijeme na period duži od tri godine bez prekida, takav ugovor smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.

(11) Ako uposlenik zaključi (obnovi) ugovor o radu zaključen radi zamjene odsutnog zaposlenika do povratka zaposlenika sa funkcije, do povratka zaposlenika sa plaćenog/neplaćenog odsustva, takav ugovor o radu ne može postati ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Član 127

(Interni premještaj i interni konkurs)

(1) Uposlenici sa stalnim radnim odnosom u osnovnoj i srednjoj školi mogu biti raspoređeni internim premještajem bez raspisivanja konkursa.

(2) Interni premještaj iz stava (1) ovog člana vrši se ako u školi postoji upražnjeno radno mjesto sa nepunim ili punim radnim vremenom kao posljedica reorganizacije, povećanog obima posla ili odlaska uposlenika u penziju, a u školi postoji zaposlenik na neodređeno radno vrijeme sa potrebnim kvalifikacijama za to radno mjesto.

(3) Nastavnici, stručni saradnici i drugi uposlenici zapošljavaju se preuzimanjem zaposlenika iz drugih škola sa spiska zaposlenika za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba za osnovne i srednje škole koji se vodi u Ministarstvu.

(4) Ukoliko u javnoj srednjoj školi postoji upražnjeno radno mjesto, škola je dužna prvo preuzeti lice sa spiska zaposlenika za čijim je radom djelomično ili potpuno prestala potreba iz stava (3) ovog člana, koje ispunjava sve opće i posebne uvjete za to radno mjesto.

(5) Ukoliko se popunjavanje upražnjenog radnog mjesta u skladu sa stavom (4) ovog člana ne može realizirati, upražnjeno mjesto se oglašava putem internog oglasa za prijem u radni odnos, uz saglasnost Ministarstva, koji se oglašava na stranici Ministarstva.

(6) Pravo prijave na oglas iz stava (5) ovog člana imaju svi uposlenici osnovne i srednje škole koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme sa područja Unsko-sanskog kantona koji ispunjavaju uvjete za obavljanje poslova oglašenog radnog mjesta.

(7) Interni oglas ostaje otvoren najmanje sedam dana od dana objavljivanja.

(8) Interni oglas se provodi na način i po postupku koji je utvrđen ovim propisom i podzakonskim aktima za provođenje internog konkursa kojeg donosi ministar.

(9) Ukoliko se upražnjeno radno mjesto u školi ne popuni internim oglasom, radno mjesto se popunjava putem javnog konkursa.

(10) Privatna škola za čijim je radom Skupština iskazala javni interes vrši zapošljavanje u skladu s odredbama stava (4), (5) i (9) ovog člana.

(11) Uposlenici koji su u radnom odnosu na neodređeno vrijeme u odgojno-obrazovnim ustanovama na području Kantona mogu izvršiti zamjenu radnih mjesta zbog udaljenosti mjesta rada od mjesta stanovanja putem sporazuma o zamjeni zaposlenika uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

(12) Angažman asistenata u nastavi vrši se bez konkursa uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra, a najduže za jednu školsku godinu u skladu sa podzakonskim aktima koji utvrđuju uvjete za inkluzivne prakse u skladu sa potrebama učenika.

(13) Ministarstvo će pravilnikom bliže propisati proceduru i uvjete iz stava (12) ovog člana.

Član 128

(Privremeno angažiranje uposlenika)

Nastavnik i saradnik u nastavi koji ispunjavaju uvjete utvrđene ovim propisom mogu biti angažirani na određeno vrijeme do okončanja konkursne procedure, a najduže u trajanju od šest mjeseci bez konkursa:

a) radi osiguranja stručne zastupljenosti nastave i obavljanja drugih neophodnih poslova do okončanja konkursne procedure,

b) radi zamjene odsutnog zaposlenika škole (bolovanje, neplaćeno odsustvo i sl.) do okončanja konkursne procedure,

c) nastavnik i saradnik u nastavi koji nemaju propisane kvalifikacije, ali imaju odgovarajući stepen stručne spreme mogu biti zaposleni u školi na određeno vrijeme pod uvjetom da nisu mogli biti angažirani nastavnici i stručni saradnici na način kako je to propisano ovim propisom, uz obaveznu verifikaciju nastave.

Član 129

(Pripravnici i stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa)

(1) Nastavnik, saradnik i stručni saradnik koji nije položio stručni ispit ima status pripravnika.

(2) Stručnom ispitu ne može pristupiti lice koje nije završilo nastavnički fakultet ako prethodno nema položenu pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta.

(3) Program osposobljavanja za samostalni odgojno-obrazovni rad, stažiranje, profil i stručna sprema mentora, sastav komisije, način i troškovi polaganja ispita za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno za polaganje stručnog ispita, obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenje evidencije, reguliraju se pravilnikom o polaganju stručnog ispita, kojeg donosi ministar.

(4) Licu bez radnog iskustva, u skladu sa Zakonom o radu ("Službene novine FBiH", broj: 26/2016, 89/2018, 23/2020 - odluka US, 49/2021 - dr. zakon, 103/2021 - dr. zakon, 44/2022 i 39/2024) i kriterijima iz Zakona o volontiranju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 110/12) i kolektivnim ugovorom i pravilnikom iz stava (3) ovog člana i uz saglasnost Ministarstva, škola može omogućiti stručno osposobljavanje za samostalni odgojno-obrazovni rad, bez zasnivanja radnog odnosa, tj. volontiranje.

Član 130

(Probni rad)

(1) Probni rad može ugovoriti škola sa uposlenikom koji se prima za radni odnos.

(2) Probni rad određuje se ugovorom o radu i može trajati najduže šest mjeseci.

(3) Uposlenik koji je za vrijeme probnog rada pokazao da svojim kompetencijama može uspješno raditi na postizanju propisanih principa, ciljeva i standarda postignuća, nastavlja sa radom u istom radno-pravnom svojstvu, a ako se na osnovu ocjene direktora, utvrdi da to nije pokazao, prestaje mu radni odnos.

(4) Radni odnos prestaje danom otkaznog roka, bez prava na otpremninu.

(5) Otkazni rok je 15 radnih dana.

Član 131

(Lica koja nemaju završen nastavnički fakultet)

(1) U nedostatku nastavnika sa odgovarajućim kvalifikacijama, u školi se mogu angažirati i lica sa radnim iskustvom ili bez radnog iskustva u nastavi, a koja nemaju završen nastavnički fakultet.

(2) Lica iz stava (1) ovog člana koja imaju položenu pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta obavezna su položiti ispit za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno stručni ispit.

(3) Lica iz stava (1) ovog člana u čijem studiju nije bila zastupljena pedagoško-psihološka i didaktičko-metodička grupa predmeta obavezna su položiti navedenu grupu predmeta i stručni ispit za samostalni odgojno-obrazovni rad.

(4) Licima iz st. (2) i (3) ovog člana škola je dužna odmah po zaključivanju ugovora o radu izdati rješenje o pripravničkom stažu, odnosno rješenje o stažiranju, sa rokom polaganja ispita za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno, stručnog ispita i imenovati mentora, a licima iz stava (3) i rješenje o obavezi polaganja pedagoško-psihološke i didaktičko-metodičke grupe predmeta.

(5) Rok za polaganje ispita grupe predmeta iz stava (3) ovog člana je 12 mjeseci od dana stupanja na rad ovih lica.

(6) Lice iz stava (3) ovog člana odmah nakon što položi pedagoško-psihološku i didaktičko-metodičku grupu predmeta uz uslov da je obavilo pripravnički staž u propisanom trajanju, stiče pravo polaganja ispita za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno stručnog ispita.

(7) Rok za polaganje ispita za samostalni odgojno-obrazovni rad, odnosno stručnog ispita za lice iz stava (3) ovog člana je šest mjeseci od dana položenog posljednjeg ispita pedagoško-psihološke i metodičko-didaktičke grupe predmeta, odnosno šest mjeseci od posljednjeg dana obavljenog pripravničkog staža, u protivnom mu prestaje radni odnos u toj školi.

Član 132

(Angažman predavača za deficitarna nastavna područja i verifikacija nastave)

(1) Izuzetno u nedostatku nastavnika sa odgovarajućim kvalifikacijama, škola može angažirati na određeno vrijeme nastavnike koji nemaju propisane kvalifikacije, propisan profil i stručnu spremu u skladu sa ovim propisom i propisima kojima je uređena ova oblast uz saglasnost Ministarstva i to:

a) predavača sa srodnom stručnom spremom,

b) nastavnika koji je u postupku sticanja odgovarajuće kvalifikacije,

c) stručnjaka iz prakse (industrije, zanata, tehnologije i slično), ako posjeduje najmanje VSS i najmanje 3 godine radnog iskustva u struci.

(2) U nedostatku nastavnika sa odgovarajućim kvalifikacijama, na određeno vrijeme mogu biti zaposleni i studenti završne godine studija kojim stiču propisanu kvalifikaciju, profil i stručnu spremu u skladu sa ovim propisom i popisima kojima je uređena ova oblast.

(3) Nastavu koju izvode nastavnici iz stava (1) i studenti iz stava (2) ovog člana na kraju prvog polugodišta i nastavne godine verificira nastavnik koji ispunjava uslove u skladu sa ovim propisom i propisima kojima je uređena ova oblast.

(4) Za nastavnike iz stava (1) i (2) ovog člana ustanova potpisuje ugovor o radu, najduže do 180 dana, isključivo pod uslovom da se nakon provedene konkursne procedure nije mogao zaključiti ugovor o radu sa kandidatima koji ispunjavaju uvjete radnog mjesta u pogledu profila i odgovarajuće kvalifikacije.

(5) Ugovor o radu sa nastavnicima iz stava (1) i (2) ovog člana može se produžiti nakon isteka od 180 dana do kraja školske godine uz saglasnost Ministarstva, ukoliko se nakon ponovljenih konkursnih procedura nije mogao zaključiti ugovor o radu sa kandidatima koji ispunjavaju uvjete radnog mjesta u pogledu profila i odgovarajuće kvalifikacije.

(6) Angažman lica iz stava (1) i (2) ovog člana uređuje se u skladu sa posebnim programom i listom deficitarnih predavačkih profila ažuriranih na godišnjem nivou od strane Ministarstva, a na osnovu podataka o kadrovskim potrebama škole.

(7) Posebnim programom i listom deficitarnih kadrova ministar će propisati koja su zanimanja deficitarna te koja lica sa srodnim profilom i stručnom spremom mogu izvoditi nastavu za određene predmete ukoliko konkursom ili na drugi način nije zaposleno lice sa propisanim profilom i stručnom spremom.

(8) Program iz stava (7) ministar će donijeti za svaku školsku godinu najkasnije do 31. oktobra tekuće godine.

(9) Ugovor o radu s deficitarnim predavačem mora sadržavati:

a) opis zadataka i odgovornosti,

b) uslove pod kojima angažman može prestati,

c) obavezu stručnog usavršavanja tokom trajanja angažmana osim za lica iz stava (1) tačke.

(10) Škola je dužna osigurati da angažovani predavači, bez obzira na status, učestvuju u:

a) redovnim stručnim aktivima i timovima za nastavu,

b) programima stručnog usavršavanja koje organizuje škola ili Pedagoški zavod.

Član 133

(Stručno usavršavanje uposlenika)

(1) Nastavnik je samostalan u izvođenju nastave, izboru oblika i metoda rada, u okvirima utvrđenim nastavnim planom i programom/kurikulumom i drugim pozitivnim pravnim propisima.

(2) Nastavnik ima obavezu pripremiti se za organizaciju i obavljanje neposrednog odgojno-obrazovnog rada, za čas, odnosno nastavnu jedinicu, kao i druge oblike odgojno-obrazovnog rada.

(3) Uposlenici škole imaju obavezu da se kontinuirano stručno usavršavaju kroz programe koje je, na prijedlog Pedagoškog zavoda, odobrilo Ministarstvo.

(4) Nastavnik u toku svoje profesionalne karijere može napredovati i steći stručno zvanje u skladu s odredbama pravilnika kojeg donosi ministar.

(5) Direktor ili pomoćnik direktora jednom u toku školske godine dužni su realizirati ogledno-ugledni čas, a nastavnik je obavezan svake druge školske godine realizirati ogledno-ugledni čas.

Član 134

(Ocjenjivanje uposlenika)

(1) Rad uposlenika se sistematično i kontinuirano prati i ocjenjuje.

(2) Ministar, uz konsultacije sa sindikatom, donosi pravilnik o ocjenjivanju, napredovanju i sticanju stručnih zvanja uposlenika.

Član 135

(Odgovornost nosilaca rukovodnih pozicija u tijelima škole i nastavnog, stručnog i drugog osoblja)

(1) Nosioci rukovodnih pozicija u tijelima srednje škole, nastavno, stručno i drugo osoblje imaju naglašenu društvenu odgovornost.

(2) Općim aktom srednje škole preciznije se regulira postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti lica iz stava (1) ovog člana, teže i lakše povrede obaveza, organi vođenja postupka, odgovornosti istih, kao i izricanje mjera.

(3) Postupak disciplinske odgovornosti protiv lica iz stava (1) ovog člana pokreće se za teže i lakše povrede obaveza utvrđene općim aktom srednje škole.

(4) Postupak disciplinske odgovornosti ne može se pokrenuti nakon:

a) isteka šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioca,

b) isteka godine dana od dana kad je povreda učinjena.

(5) U slučaju kada je protiv lica iz stava (1) ovog člana potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, a posebno za krivična djela protiv braka, porodice i mladeži te sve vidove teških krivičnih djela, kao i djela za koje se može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više, škola je obavezna donijeti odluku o suspenziji tih lica do okončanja krivičnog postupka.

(6) Za vrijeme preventivne suspenzije, licima iz stava (5) pripada naknada plaće u iznosu od 80% plaće isplaćene u mjesecu koji je prethodio preventivnoj suspenziji.

(7) Licima iz stava (5) ovog člana kojima je izrečena osuđujuća pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela iz stava (5) ovog člana škola je obavezna donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa i u pismenoj formi obavijestiti Ministarstvo.

(8) Škola je obavezna donijeti rješenje o prestanku radnog odnosa članu rukovodnog, nastavnog, stručnog i drugog osoblja koji je predao dokumente ili izjave tokom postupka prijave na konkurs, a za koje se kasnije utvrdi da nisu vjerodostojni.

Član 136

(Godišnji odmor uposlenika)

(1) Uposlenici koriste godišnji odmor u toku ljetnog raspusta učenika.

(2) Dužina trajanja godišnjih odmora utvrđuje se općim aktom srednje škole shodno Zakonu o radu ("Službene novine FBiH", broj:

26/2016, 89/2018, 23/2020 - odluka US, 49/2021 - dr. zakon, 103/2021 - dr. zakon, 44/2022 i 39/2024) i Kolektivnom ugovoru za djelatnost srednjeg obrazovanja.

(3) Uposlenici koji ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnog raspusta, mogu koristiti godišnji odmor:

a) nastavno osoblje i stručni saradnici u vrijeme zimskog i proljetnog raspusta,

b) ostali uposlenici najkasnije do 30. juna naredne godine.

(4) Izuzetno, nastavno osoblje koje ne iskoristi godišnji odmor u toku ljetnog, proljetnog i zimskog raspusta, može koristiti do tri dana godišnjeg odmora u toku nastavne godine uz saglasnost direktora.

(5) Direktor škole može, zbog organizacijskih potreba procesa rada, odrediti termin korištenja godišnjeg odmora pomoćnog i administrativno-tehničkog osoblja, vodeći računa o nesmetanom odvijanju rada škole.

(6) Uposlenicama, koje koriste porodiljsko odsustvo ukoliko se obrate sa zahtjevom, omogućit će se korištenje godišnjeg odmora odmah po završetku porodiljskog odsustva, bez obzira na radno mjesto na kojem su raspoređene.

Član 137

(Zaštita prava uposlenika)

(1) Zaštita prava uposlenika u srednjoj školi ostvaruje se u skladu sa zakonom, pravilima i drugim aktima srednje škole.

(2) U pogledu prava i obaveza iz radnog odnosa uposlenika u srednjoj školi primjenjuju se odredbe Zakona o radu ("Službene novine FBiH", broj: 26/2016, 89/2018, 23/2020 - odluka US, 49/2021 - dr. zakon, 103/2021 - dr. zakon, 44/2022 i 39/2024) i Kolektivnog ugovora, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

(3) Uposlenicima koji su imenovani dužnosnici te rukovodioci, uključujući imenovane direktore srednjih škola, direktore javnih ustanova i direktore javnih preduzeća, miruje pravo iz radnog odnosa

za vrijeme trajanja mandata te im se omogućava povratak na radno mjesto u srednjoj školi po isteku perioda obavljanja funkcije ili po prestanku obavljanja funkcije.

(4) Uposlenicima koji izdržavaju kaznu zatvora do tri mjeseca, za vrijeme trajanja izdržavanja kazne zatvora, prava iz radnog odnosa miruju.

(5) O mirovanju prava uposlenika iz stava (3) i (4) ovog člana donosi se rješenje u roku od 15 dana od nastupanja okolnosti koje predstavljaju razlog za mirovanje prava.

Član 138

(Odgovornost uposlenika)

(1) Uposlenik može odgovarati za:

a) lakšu povredu radne obaveze, utvrđenu pravilima škole,

b) težu povredu radne obaveze propisanu ovim zakonom,

c) materijalnu štetu koju nanese školi, namjerno ili krajnjom nepažnjom.

(2) Postupak disciplinskog postupka utvrdit će se pravilnikom škole.

Član 139

(Teže povrede radne obaveze)

Teže povrede radne obaveze su:

a) izvršenje krivičnog djela na radu ili u vezi sa radom,

b) neprovođenje mjera sigurnosti djece, učenika i zaposlenih,

c) podstrekivanje na upotrebu alkoholnih pića kod učenika ili njeno omogućavanje, davanje ili neprijavljivanje nabavke i upotrebe,

d) podstrekivanje na upotrebu narkotičkog sredstva ili psihoaktivne supstance kod učenika ili njeno omogućavanje, davanje ili neprijavljivanje nabavke i upotrebe,

e) nošenje oružja u ustanovi ili krugu ustanove,

f) neovlaštena promjena podataka u evidenciji, odnosno javnoj ispravi, brisanjem, dodavanjem, precrtavanjem ili izostavljanjem podataka,

g) uništenje, oštećenje, skrivanje ili iznošenje evidencije, odnosno obrasca javne isprave ili javne isprave,

h) nepotpuno, neblagovremeno i nesavjesno vođenje evidencije,

i) naplaćivanje pripreme učenika škole u kojoj je nastavnik u radnom odnosu, a radi ocjenjivanja, odnosno polaganja ispita,

j) dolazak na rad u pripitom ili pijanom stanju, upotreba alkohola ili drugih opojnih sredstava koja smanjuju radnu sposobnost,

k) odbijanje davanja na uvid rezultata pismene provjere znanja učenicima, roditeljima, odnosno starateljima,

l) odbijanje prijema i davanja na uvid evidencije licu koje vrši nadzor nad radom ustanove, roditelju, odnosno staratelju,

m) nezakonit rad ili propuštanje radnji čime se sprečava ili onemogućava ostvarivanje prava učenika ili drugog zaposlenog,

n) neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno izvršavanje poslova ili naloga direktora u toku rada, odnosno za vrijeme nezakonite obustave rada ili štrajka,

o) zloupotreba prava iz radnog odnosa,

p) nezakonito raspolaganje sredstvima, školskim prostorom, opremom i imovinom ustanove,

r) neopravdano odsustvo sa rada najmanje dva uzastopna radna dana i

s) druge povrede radne obaveze u skladu sa posebnim zakonom.

POGLAVLJE XIV. ORGANI UPRAVLJANJA, RUKOVOĐENJA I STRUČNI ORGANI

Član 140

(Definicija)

(1) Organ upravljanja u srednjoj školi je školski odbor.

(2) Organ rukovođenja u srednjoj školi je direktor ili pomoćnik direktora u odsustvu direktora.

Član 141

(Nadležnost školskog odbora)

(1) Školski odbor odgovoran je za utvrđivanje i provođenje politike škole, generalno rukovođenje radom škole i efikasno korištenje kadrovskih i materijalnih resursa.

(2) Nadležnosti školskog odbora su:

a) donošenje pravila srednje škole,

b) donošenje godišnjeg programa rada škole za tekuću godinu i izvještaja o realizaciji godišnjeg programa rada za prethodnu godinu,

c) donošenje razvojnog plana,

d) donošenje finansijskog plana i usvajanje godišnjeg obračuna,

e) donošenje općeg akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i drugih općih akata u skladu sa relevantnim propisima,

f) donošenje programa rada i izvještaja o radu koji podnosi osnivaču,

g) imenovanje i razrješenje direktora,

h) imenovanje komisije za izbor nastavnika, stručnih saradnika, saradnika i drugih zaposlenika,

i) imenovanje komisije za utvrđivanje tehnološkog viška,

j) imenovanje komisije za provođenje javnih nabavki,

k) korištenje sredstava preko iznosa određenog relevantnim propisima,

l) rješavanje po žalbama i prigovorima zaposlenika na rješenje o ocjeni rada i drugim pravima, obavezama i odgovornostima iz radnog odnosa,

m) rješavanje po žalbi učenika, odnosno roditelja ili staratelja učenika,

n) rješavanje po žalbama i prigovorima koji se odnose na rad direktora škole,

o) usmjeravanje, kontroliranja i procjenjivanje rada direktora i pomoćnika direktora,

p) razmatra prijedloge odluka, preporuke i prijedloge koji se upute školskom odboru i poduzimanje odgovarajućih mjera,

r) rješavanje svih pitanja odnosa s osnivačem,

s) drugi poslovi u skladu sa relevantnim propisima i pravilima škole.

(3) U nadležnost predsjednika školskog odbora spada potpisivanje ugovora o radu s direktorom škole.

Član 142

(Sastav i imenovanje školskog odbora)

(1) Školski odbor javne srednje škole broji pet članova i to: jedan predstavnik osnivača kojeg predlaže Vlada, jedan predstavnik lokalne zajednice kojeg predlaže načelnik / gradonačelnik, jedan predstavnik roditelja i dva predstavnika zaposlenika škole.

(2) Broj članova školskog odbora privatne srednje škole utvrđuje se aktom o osnivanju srednje škole, a u njegovom sastavu je obavezan predstavnik kojeg imenuje Vlada.

(3) Predstavnik osnivača i lokalne zajednice iz stava (1) i (2) ovog člana mora imati najmanje visoku stručnu spremu - prvi ciklus studija ili ekvivalent.

(4) Školski odbor po svom sastavu treba odražavati etnički sastav učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice u kojoj škola djeluje u skladu sa Okvirnim zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

(5) Predsjednika i članove školskog odbora javne srednje škole imenuje i razrješava Vlada, a predsjednika i članove školskog odbora

privatne srednje škole imenuje i razrješava osnivač.

(6) Imenovanje članova školskog odbora iz reda zaposlenika škole i roditelja vrši se u skladu sa obavezujućim prijedlozima koje daju navedene predstavničke grupe.

(7) Procedure predlaganja i izbora članova školskog odbora iz reda zaposlenika i roditelja bliže se određuju pravilima škole.

(8) U školskom odboru ne može se dozvoliti angažman licu za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da je: alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i licu koje boluje od duševne bolesti.

(9) U slučaju kada je protiv lica koje je član školskog odbora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više, škola je obavezna obavijestiti o tome osnivača radi donošenja odluke o suspenziji tog lica do okončanja krivičnog postupka.

(10) O licima iz stava (9) ovog člana kojima je izrečena osuđujuća pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela iz stava (9) ovog člana, škola je obavezna obavijestiti osnivača, radi donošenja odluke o njihovom razrješenju.

Član 143

(Rad školskog odbora)

(1) Način rada školskog odbora regulira se pravilnikom o radu školskog odbora.

(2) Obavljanje dužnosti člana školskog odbora je dobrovoljno i besplatno.

(3) Školski odbor bira se na period od četiri godine sa mogućnošću jednog reizbora.

(4) Procedure za imenovanje članova školskog odbora počinju najkasnije pet mjeseci prije isteka mandata školskog odbora.

(5) Konstituirajuću sjednicu školskog odbora saziva direktor ili bilo koji član novoimenovanog školskog odbora škole najkasnije u roku

od sedam dana od dana dostavljanja rješenja Vlade o imenovanju školskog odbora.

(6) Poziv i dnevni red sjednica se oglašava na oglasnoj ploči škole najmanje tri dana prije održavanja iste.

(7) Poziv na sjednice školskog odbora se dostavlja i sindikalnom povjereniku škole.

(8) Ministar donosi pravilnik o radu školskih odbora.

Član 144

(Razrješenje članova školskog odbora)

(1) Status člana školskog odbora prestaje istekom mandata.

(2) Mandat člana školskog odbora iz reda roditelja i zaposlenika prestaje najkasnije u roku od 60 dana od dana prestanka statusa redovnog učenika čiji je on roditelj, odnosno prestanka statusa zaposlenika u datoj školi.

(3) Odmah nakon nastupanja okolnosti iz stava (2) ovog člana škola je obavezna provesti proceduru popune te pozicije i o tome obavijestiti Ministarstvo, a ako je istekao mandat predsjedniku, Vlada će popuniti tu poziciju. Vlada je dužna popuniti poziciju iz reda osnivača.

(4) Vlada će razriješiti članove školskog odbora, odnosno školski odbor i prije isteka mandata u slučajevima:

a) kada se utvrdi da član ne ispunjava obaveze utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i pravilima škole,

b) kada se utvrdi da školski odbor ne obavlja poslove iz svog djelokruga u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i pravilima škole i ne postupi po nalogu nadležnih organa,

c) inicijativu za smjenu članova školskog odbora mogu podnijeti tijela koja su ih predlagala - vijeće roditelja i nastavničko vijeće,

d) u drugim slučajevima predviđenim pravilima škole.

(5) U izuzetnim slučajevima Vlada može imenovati privremeni školski odbor na period od 90 dana.

(6) Na prijedlog Ministarstva, Vlada će donijeti Odluku o kriterijima za imenovanje školskog odbora iz stava (5) ovog člana.

Član 145

(Izbor direktora)

(1) Za direktora srednje škole može biti imenovano lice koje, pored općih uvjeta, u pogledu stručne spreme ima VII stepen stručne spreme, minimum 240 ECTS, odnosno I, II ili III ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa ili ekvivalent, ispunjava uvjete za nastavnika ili stručnog saradnika srednje škole i ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima u nastavi ili na pedagoško-psihološkim poslovima ili drugim poslovima stručnog saradnika, da se ističe svojim radom, sposobnostima organizacije odgojno-obrazovnog rada o čemu posjeduje mjerljive pokazatelje.

(2) Direktora javne srednje škole imenuje i razrješava školski odbor, uz saglasnost ministra i provedene procedure utvrđene pravilnikom kojeg donosi ministar.

(3) Imenovanje direktora se vrši na osnovu javnog konkursa.

(4) Direktora privatne srednje škole imenuje i razrješava školski odbor na osnovu javnog konkursa i uz saglasnost osnivača.

(5) Direktor srednje škole se imenuje na period od četiri godine sa mogućnošću ponovnog izbora, uz ograničenje od najviše dva uzastopna mandata u istoj školi.

(6) Zaposleniku srednje škole koji se imenuje za direktora škole sa područja Kantona, miruju prava i obaveze iz radnog odnosa, koje podrazumijevaju prethodno radno mjesto. Nakon isteka mandata zaposlenik se vraća na radno mjesto na kojem je bio raspoređen prije imenovanja na poziciju direktora.

(7) Postupak mirovanja prava i obaveza se pokreće na lični zahtjev koji se podnosi školskom odboru u roku od sedam dana od dana imenovanja.

(8) Na prava i obaveze zaposlenika iz stava (6) ovog člana primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona i kolektivnog ugovora za djelatnost srednjeg obrazovanja, kojima se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa, a koje nisu utvrđene ovim propisom.

(9) Ukoliko direktor škole nije imenovan, odnosno ukoliko je razriješen prije isteka mandata, školski odbor će odmah iz reda nastavnika ili stručnih saradnika škole, na prijedlog članova školskog odbora iz reda uposlenika, imenovati vršioca dužnosti direktora uz saglasnost ministra, na period koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana imenovanja i raspisati javni konkurs za izbor i imenovanje direktora.

(10) Ukoliko školski odbor ne imenuje vršioca dužnosti direktora iz stava (9) ovog člana u roku od osam dana od dana razrješenja, ministar će imenovati vršioca dužnosti direktora iz reda uposlenika.

(11) Vršilac dužnosti direktora mora ispunjavati sve uvjete propisane u stavu (1) ovog člana i ima sva prava i obaveze direktora škole.

(12) Dužnost direktora i vršioca dužnosti direktora ne može vršiti lice:

a) za koje se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da je alkoholičar, odnosno ovisnik o narkoticima,

b) koje boluje od duševne bolesti,

c) protiv kojeg je potvrđena optužnica ili izrečena osuđujuća pravosnažna presuda ili mjera za jedno ili više krivičnih djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više.

Član 146

(Postupak imenovanja direktora)

(1) Školski odbor donosi odluku o raspisivanju konkursa za izbor direktora najmanje tri mjeseca prije isteka mandata direktora.

(2) Školski odbor raspisuje konkurs za izbor direktora u dnevnim novinama koje izlaze na području Bosne i Hercegovine.

(3) Školski odbor je dužan razmotriti prijave i predložiti ministru jednog od prijavljenih kandidata koji ispunjava uvjete konkursa za imenovanje direktora te zatražiti saglasnost ministra.

(4) Obaveza školskog odbora je da uz zahtjev za davanje saglasnosti, ministru dostavi listu kandidata koji ispunjavaju uvjete konkursa sa kompletnom dokumentacijom, u roku od deset dana od dana donošenja prijedloga.

(5) Nakon dobivanja saglasnosti od ministra za jednog od kandidata koji ispunjava uvjete konkursa, školski odbor donosi odluku o izboru direktora.

(6) Odluka školskog odbora je konačna.

(7) Ukoliko ministar u roku od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva za davanje saglasnosti ne odluči o podnesenom zahtjevu, smatrat će se da je dao saglasnost za predloženog kandidata.

(8) Ako ministar donese akt o odbijanju davanja saglasnosti za bilo kojeg od kandidata sa dostavljene liste, školski odbor donosi odluku o raspisivanju novog konkursa i uz prethodnu saglasnost ministra imenuje vršioca dužnosti direktora.

(9) Ukoliko direktor prije isteka mandata ispuni uvjete za penzionisanje, dužan je najmanje tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa zbog penzionisanja pokrenuti proceduru raspisivanja konkursa za izbor i imenovanje novog direktora.

(10) Mandat direktora počinje od dana stupanja na dužnost.

Član 147

(Odluka školskog odbora javne ustanove)

(1) Školski odbor donosi odluku o imenovanju direktora, ako su na sjednici prisutna najmanje tri člana.

(2) Školski odbor donosi odluku o imenovanju direktora većinom glasova od ukupnog broja članova školskog odbora.

(3) Član školskog odbora koji se prijavio na konkurs za izbor direktora ne može učestvovati u raspravi i glasanju o izboru direktora.

(4) Ako član školskog odbora bude izabran za direktora škole, danom stupanja na dužnost prestaje mu mandat u školskom odboru.

(5) Član školskog odbora koji je u rodbinskoj vezi do drugog koljena sa bilo kojim licem koje ispunjava uvjete konkursa ne učestvuje u odlučivanju o izboru direktora škole.

(6) Školski odbor će pismenim putem obavijestiti sve učesnike konkursa o odluci o imenovanju direktora, u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

(7) Odluku o izboru i imenovanju direktora škole potpisuje predsjednik školskog odbora.

(8) Školski odbor je dužan u roku od osam dana od dana imenovanja direktora odluku o imenovanju dostaviti Ministarstvu.

(9) Učesnik konkursa koji je nezadovoljan odlukom o izboru direktora škole ima pravo pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 148

(Odluka školskog odbora privatne škole)

(1) Direktora privatne srednje škole imenuje školski odbor privatne škole uz saglasnost osnivača.

(2) Lice koje se imenuje za direktora privatne srednje škole mora ispunjavati uvjete iz člana 145. stav (1) ovog propisa.

Član 149

(Poslovi direktora)

(1) Direktor srednje škole je odgovoran za zakonitost rada i stručni rad škole.

(2) Direktor srednje škole, osim poslova i zadataka utvrđenih ovim propisom, obavlja i sljedeće poslove:

a) predlaže razvojni plan i godišnji program obrazovno-odgojnog rada škole nakon čijeg donošenja je odgovoran za njegovo provođenje,

b) predlaže finansijski plan škole,

c) raspoređuje zaposlenike na poslove za koje je zasnovan radni odnos i sa njima zaključuje ugovor o radu, odnosno donosi rješenja o prestanku ugovora o radu ili premještaju na drugo radno mjesto,

d) utvrđuje raspored zaposlenika škole na određene poslove, u skladu sa općim aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u školi,

e) utvrđuje raspored radnog vremena zaposlenika,

f) utvrđuje raspored sati,

g) drži ogledno - ugledni sat jedanput u školskoj godini,

h) podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada školskom odboru, ministru, Pedagoškom zavodu i gradu/općini, na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine,

i) rješava po žalbama i prigovorima na rad zaposlenika,

j) odgovoran je za izvršenje naloga Ministarstva, inspektora nadležnog za obrazovanje i stručnog savjetnika Pedagoškog zavoda u slučaju nedoličnog ponašanja zaposlenika i njegovog negativnog uticaja na učenike i druge zaposlenike,

k) izvršava odluke školskog odbora i nastavničkog vijeća,

l) podnosi finansijski izvještaj školskom odboru i osnivaču,

m) planira, organizira i odgovara za ostvarivanje nastavnog plana i programa/predmetnih kurikuluma,

n) organizira i brine se o osiguranju kvaliteta i unapređivanju odgojno-obrazovnog rada,

o) organizira pedagoško-instruktivni uvid i nadzor i poduzima mjere za unapređivanje i usavršavanje rada zaposlenika,

p) saziva i rukovodi sjednicama nastavničkog vijeća, usmjerava i usklađuje rad stručnih organa u školi,

r) organizira provođenje ispita, upisa i ocjenjivanja učenika u školi u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima,

s) odgovoran je za izdavanje svjedodžbi, diploma i drugih dokumenata, kao i za uredno vođenje i čuvanje razrednih i matičnih knjiga, ljetopisa škole i drugih dokumenata škole,

t) odgovara za uredno elektronsko vođenje baza podataka i evidencija putem sistema E-škole, a koje propiše Ministarstvo,

u) surađuje sa vladinim, nevladinim i drugim organizacijama uz saglasnost Ministarstva,

v) donosi i utvrđuje Odluku o priznatom broju izvršilaca u skladu sa Kriterijima za finansiranje srednjih škola koje donosi Vlada.

Član 150

(Prestanak dužnosti direktora)

(1) Dužnost direktora prestaje:

a) istekom mandata,

b) na lični zahtjev - ostavkom,

c) stjecanjem uvjeta za prestanak radnog odnosa,

d) razrješenjem,

e) ako je ocijenjen ocjenom ne zadovoljava, u skladu sa propisima i podzakonskim aktima koje donosi ministar.

(2) Odluku o prestanku dužnosti direktora donosi školski odbor.

(3) Inicijativu za razrješenje direktora škole mogu pokrenuti:

a) ministar,

b) školski odbor,

c) sindikalna organizacija škole,

d) vijeće roditelja,

e) nastavničko vijeće škole,

f) inspektor nadležan za obrazovanje,

g) Pedagoški zavod.

(4) Inicijativa za razrješenje direktora dostavlja se školskom odboru.

(5) Školski odbor je dužan u roku od 8 dana od dana dostavljanja inicijative imenovati komisiju koja će razmotriti inicijativu za razrješenje direktora i utvrditi navode iz inicijative.

(6) Komisiju iz stava (5) ovog člana čine tri člana: predstavnik osnivača, inspektor nadležan za obrazovanje i član školskog odbora.

(7) Komisija će utvrditi da li su ispunjeni uvjeti predviđeni za razrješenje propisani ovim propisom i mišljenje dostaviti školskom odboru.

(8) Na osnovi mišljenja komisije, školski odbor će donijeti konačnu odluku, uz saglasnost ministra i o njoj obavijestiti pokretača inicijative.

Član 151

(Razrješenje direktora)

(1) Školski odbor je obavezan razriješiti direktora prije isteka mandata ako:

a) se utvrdi da ne izvršava obaveze iz ovog propisa,

b) se odgovarajućom medicinskom procedurom utvrdi da je: alkoholičar, ovisnik o narkoticima, kao i lice koje boluje od duševne bolesti,

c) je izrečena osuđujuća pravosnažna presuda ili mjera zbog počinjenog jednog ili više krivičnih djela za koja se, prema odredbama važećeg Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Federacije Bosne i

Hercegovine, može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više,

d) se utvrdi da je škola, odnosno direktor odgovoran za teži prekršaj iz ovog propisa,

e) se utvrdi da škola ne ostvaruje utvrđeni nastavni plan i program/kurikulum ili ga ostvaruje sa utvrđenim, odnosno neotklonjenim nedostacima i nepravilnostima,

f) direktor ne postupi po nalogu, odnosno mjeri suda, Ministarstva ili inspektora nadležnog za obrazovanje za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, odnosno nedostataka ili ako direktor postupi suprotno aktima suda, Ministarstva ili nadležne inspekcije,

g) nadležni organ utvrdi da nesavjesno i nestručno obavlja poslove direktora,

h) predlaganjem nezakonitih odluka ili radom suprotno pravilniku, onemogućuje rad školskog odbora i zaposlenih,

i) dostavi Ministarstvu netačne podatke o broju odjeljenja, učenika, sati i zaposlenih,

j) fizički kažnjava ili verbalno vrijeđa ličnost učenika, roditelja i zaposlenika,

k) se u toku mandata utvrdi da ne ispunjava uvjete ili se utvrdi da je predao dokumente ili izjave tokom postupka prijave na konkurs, za koje se kasnije utvrdi da nisu vjerodostojni,

l) u drugim slučajevima u skladu sa zakonom.

(2) Ako školski odbor ne postupi u skladu sa stavom (1) ovog člana, ministar će na osnovu inicijative i utvrđivanja uvjeta iz stava (1) ovog člana naložiti školskom odboru da provede postupak razrješenja direktora u roku od 8 dana.

(3) Ako školski odbor ne postupi u skladu sa stavom (2) ovog člana, ministar će razriješiti direktora i imenovati vršioca dužnosti

direktora, najduže na period od šest mjeseci.

(4) Vlada će, na prijedlog ministra, razriješiti školski odbor koji nije postupio u skladu sa stavom (2) ovog člana te u skladu sa zakonom imenovati članove privremenog školskog odbora.

Član 152

(Raspoređivanje direktora kojem je istekao mandat)

(1) Direktor škole kojem je prestala dužnost zbog isteka mandata raspoređuje se na radno mjesto sa kojeg je postavljen na dužnost direktora u istoj ili drugoj školi.

(2) Ako nema slobodnog radnog mjesta, jer je u vrijeme vršenja mandata direktora na njegovo prethodno radno mjesto primljen drugi zaposlenik ili je radno mjesto ukinuto, lice iz stava (1) ovog člana raspoređuje se na mjesto koje odgovara njegovom nivou obrazovanja i stručnom zvanju u određenoj oblasti u istoj ili drugoj školi.

Član 153

(Zamjena direktora za vrijeme odsustva)

(1) Ako je direktor opravdano odsutan uz pretpostavku da će odsustvo duže trajati, direktor ovlašćuje lice iz reda zaposlenih, u skladu sa uvjetima predviđenom članom 145. stav (1) ovog propisa, koje će ga mijenjati do njegovog povratka na dužnost, a najduže do šest mjeseci, ukoliko škola nema imenovanog pomoćnika direktora.

(2) Školski odbor ovlašćuje zamjenika direktora da obavlja poslove direktora, ukoliko je direktor opravdano odsutan duži period.

(3) Ukoliko škola ima pomoćnika direktora, za vrijeme odsustva direktora zamjenjuje ga njegov pomoćnik.

Član 154

(Suspenzija direktora)

(1) U slučaju kada je protiv direktora potvrđena optužnica za krivična djela za koja se odredbama važećeg Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine može izreći kazna zatvora u trajanju od tri mjeseca i više, škola je

obavezna donijeti odluku o suspenziji do okončanja krivičnog postupka.

(2) U slučaju kršenja zakona, profesionalne nekompetentnosti ili nemarnosti, školski odbor je obavezan po hitnom postupku suspendirati direktora škole, do konačnog rješenja u skladu sa zakonom. Suspendirani direktor ostvaruje prava u skladu sa Kolektivnim ugovorom za djelatnost srednjeg obrazovanja.

Član 155

(Pomoćnik direktora)

(1) Javna ustanova može imati pomoćnika direktora i to:

a) škola koja ima preko 300 učenika - 100% norme izvršilaca,

b) škola koja ima od 200 do 300 učenika - 50% norme izvršilaca,

c) škola koja ima od 150 do 200 učenika - 20% norme izvršilaca.

(2) Pomoćnik direktora ustanove pomaže direktoru u organizovanju odgojno- obrazovnog rada.

(3) Poslovi i zadaci pomoćnika direktora bliže se utvrđuju pravilima škole.

Član 156

(Uslovi za izbor pomoćnika direktora)

(1) Pomoćnika direktora ustanove bira i razrješava direktor iz reda zaposlenih u srednjoj školi.

(2) Za pomoćnika direktora ustanove može biti izabrano lice iz reda uposlenika koji ima minimalno 5 godina radnog iskustva u svojoj struci sa visokom stručnom spremom.

(3) Pomoćnik direktora bira se na mandat od 4 godine.

(4) Pomoćniku direktora javne ustanove miruje radni odnos za vrijeme mandata na mjestu sa koga je izabran.

Član 157

(Program obuke i certifikacije direktora)

(1) Program obuke i certifikacije direktora donosi Ministarstvo uz prethodno mišljenje Pedagoškog zavoda.

(2) Za provođenje programa iz stava (1) ovog člana Ministarstvo može ovlastiti Pedagoški zavod i/ili drugo pravno lice.

(3) Program obuke i certifikacije iz stava (1) ovog člana lice koje je imenovano na poziciju direktora dužno je uspješno završiti u prvoj godini mandata.

Član 158

(Sekretar škole)

Srednja škola ima sekretara škole, koji obavlja upravne, administrativne, normativno-pravne i druge pravne i organizacijske poslove, a čiji su profil i stručna sprema propisani pedagoškim standardima i normativima.

POGLAVLJE XV. STRUČNI ORGANI ŠKOLE

Član 159

(Sastav stručnih organa)

U srednjoj školi formiraju se stručni organi:

a) nastavničko vijeće, koje čine svi nastavnici i stručni saradnici koji učestvuju u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika,

b) odjeljensko vijeće, kojeg čine svi nastavnici koji izvode nastavu u datom odjeljenju,

c) stručni aktiv nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Član 160

(Nadležnost nastavničkog vijeća)

(1) Nastavničko vijeće obavlja sljedeće poslove:

a) na prijedlog direktora utvrđuje konačan prijedlog godišnjeg programa rada škole,

b) prati realiziranje nastavnog plana i programa i poduzima mjere za njegovo izvršenje,

c) na prijedlog direktora utvrđuje podjelu predmeta na nastavnike, razredništvo i voditelje sekcija,

d) na prijedlog odjeljenskog vijeća utvrđuje potrebu uvođenja posebnih oblika nastave (dopunska, instruktivna, konsultativna, dodatna i sl.),

e) analizira izvještaje odjeljenskih vijeća o uspjehu učenika i radu odjeljenskih vijeća i donosi odgovarajuće odluke i mjere,

f) odlučuje o žalbama i prigovorima na zaključne ocjene iz člana 108. ovog propisa,

g) na prijedlog direktora utvrđuje sastav komisija za polaganje ispita i raspored polaganja ispita koji se u skladu sa ovim propisom obavljaju u školi,

h) utvrđuje obavezu polaganja razrednih ispita koji se u skladu sa ovim propisom obavljaju u školi,

i) razmatra izvještaje o polaganju ispita i s tim u vezi donosi odgovarajuće odluke,

j) donosi odluke o organizaciji obrazovno-odgojnog rada u školi i poduzima mjere za unapređivanje tog rada,

k) utvrđuje prijedlog i razmatra izvještaje o realizaciji programa stručnog usavršavanja zaposlenika,

l) utvrđuje program rada stručnih organa i komisija,

m) razmatra izvještaje o izvršenom stručnom i inspekcijskom nadzoru,

n) odlučuje o zahtjevima učenika,

o) razmatra prijedlog direktora i odjeljenskog vijeća u vezi sa izricanjem pohvala, pedagoških mjera i donosi odgovarajuće odluke,

p) utvrđuje prijedlog posebnih programa za nadarene učenike,

r) proglašava učenika generacije u skladu s kriterijima koje donosi Ministarstvo,

s) preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature,

t) obavlja i druge poslove predviđene zakonom, pravilima škole i drugim relevantnim propisima.

(2) Sjednicama nastavničkog vijeća predsjedava direktor škole ili zamjenik direktora ukoliko je direktor spriječen da predsjedava.

Član 161

(Nadležnosti odjeljenskog vijeća)

(1) Odjeljensko vijeće obavlja sljedeće poslove:

a) kontinuirano prati rad i napredovanje učenika u odjeljenju,

b) prati realizaciju nastavnog plana i programa/predmetnih kurikuluma,

c) prati razvoj učenika i predlaže izbor programa za nadarene učenike i izbor programa i oblika nastave za učenike koji imaju poteškoće u savladavanju nastavnog gradiva,

d) analizira rad nastavnika i stručnih saradnika i predlaže mjere za unapređivanje njihovog i ukupnog obrazovno-odgojnog rada,

e) ujednačava kriterije i pristup nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu,

f) predlaže, odnosno izriče pedagoške mjere,

g) donosi mišljenje o prigovoru iz člana 108. ovog propisa i dostavlja ga nastavničkom vijeću na odlučivanje,

h) na osnovu zaključnih ocjena utvrđuje opći uspjeh učenika,

i) obavlja i druge poslove utvrđene pravilima škole i drugim relevantnim propisima.

(2) Sjednicama odjeljenskog vijeća predsjedava razrednik.

Član 162

(Stručni aktivi)

(1) U srednjoj školi formiraju se stručni aktivi koje čine nastavnici određenih nastavnih oblasti.

(2) Sjednicama stručnog aktiva predsjedava predsjednik stručnog aktiva.

(3) Na početku školske godine predsjednika stručnog aktiva bira stručni aktiv na period od jedne godine.

(4) Stručni aktiv obavlja sljedeće poslove:

a) prati realizaciju nastavnog plana i programa/kurikuluma i predlaže mjere za njegovo unapređivanje,

b) predlaže inovacije i izmjene nastavnog plana i programa/kurikuluma u skladu s tehnološkim i naučnim razvojem i dostignućima u toj oblasti,

c) ujednačava kriterije i pristup u radu nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu,

d) daje prijedlog direktoru u vezi s podjelom predmeta na nastavnike,

e) učestvuje u izradi i izboru programa stručnog usavršavanja nastavnika,

f) učestvuje u radu općinskog i kantonalnog stručnog aktiva srednjih škola iz iste nastavne oblasti,

g) preporučuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature za potrebe škole,

h) obavlja i druge poslove utvrđene pravilima škole i drugim relevantnim propisima.

(5) Pored stručnih aktiva iz stava (1) ovog člana u školi po istim principima se formira i u okviru propisanih poslova radi pedagoško-psihološko-socijalna služba.

Član 163

(Poslovnik o radu)

Bliže odredbe o radu stručnih organa srednje škole utvrđuju se poslovnikom o radu stručnih organa koji donosi nastavničko vijeće.

POGLAVLJE XVI. ORGANIZIRANJE UČENIKA l RODITELJA

Član 164

(Vijeće učenika)

(1) Vijeće učenika škole bira se svake godine i čine ga predstavnici odjeljenskih zajednica.

(2) Učenici u školi mogu formirati i udruženje učenika pojedinih razreda.

(3) Vijeće učenika bira predsjednika, zamjenika predsjednika i sekretara većinom glasova članova vijeća.

(4) Vijeće učenika učestvuje u kreiranju i predlaganju rješenja za pitanja koja su u vezi sa:

a) odvijanjem nastavnog procesa,

b) organiziranjem vannastavnih aktivnosti,

c) organiziranjem izleta i ekskurzija,

d) učešćem učenika u saradnji škole sa društvenom zajednicom,

e) organiziranjem pomoći za učenike sa teškoćama u razvoju,

f) prevencijom maloljetničke delinkvencije i

g) drugim aktivnostima utvrđenim pravilima škole.

(1) Predsjednik vijeća učenika ili član kojeg on odredi može prisustvovati sjednicama stručnih organa i organa upravljanja na kojima se raspravlja o pitanjima značajnim za učenike, bez prava na odlučivanje.

(2) Način rada vijeća učenika regulira se poslovnikom koji donosi vijeće učenika uz saglasnost direktora, koji je obavezan učenicima pružiti stručnu pomoć pri formiranju vijeća učenika.

(3) Broj članova, način i procedura osnivanja i rada vijeća učenika utvrđuje se pravilima škole.

Član 165

(Prava i obaveze roditelja/staratelja/usvojitelja)

(1) Roditelji/staratelji/usvojitelji djece, kao najodgovorniji za njihov pravilan odgoj i razvoj imaju pravo i obavezu da se staraju o njihovom odgoju i obrazovanju.

(2) Prava i obaveze koje proističu iz te uloge roditelja/staratelja/usvojitelja ostvaruju se u skladu sa zakonom i ostalim propisima.

(3) Roditelji/staratelji/usvojitelji imaju pravo ovlastiti, izjavom ovjerenom kod nadležnog općinskog organa, drugo lice da umjesto njega prisustvuje roditeljskim sastancima odnosno informacijama.

Član 166

(Vijeće roditelja škole)

(1) Vijeće roditelja srednje škole bira se svake školske godine, a čini ga po jedan roditelj ili njegov zamjenik iz svakog odjeljenja škole.

(2) Vijeće roditelja škole bira predsjednika i zamjenika predsjednika većinom glasova, a prvu sjednicu vijeća saziva direktor škole najkasnije do 30. septembra tekuće školske godine.

(3) Vijeće roditelja učestvuje u kreiranju i predlaganju rješenja za pitanja koja su u vezi sa:

a) unapređivanjem uvjeta rada škole i odgojno-obrazovnog procesa,

b) povezivanjem škole s ostalim institucijama u nastavnim i vannastavnim aktivnostima,

c) biranjem predstavnika roditelja u školski odbor od prijavljenih kandidata,

d) učešćem u pripremi i realizaciji odgovarajućih projekata koji podržavaju i promoviraju obrazovni i odgojni rad u školi, posebno s ciljem praćenja i preveniranja maloljetničke delinkvencije,

e) razvijanjem komunikacije i odnosa između učenika, nastavnika i roditelja,

f) drugim poslovima utvrđenim pravilima škole i drugim relevantnim aktima.

(4) Način rada vijeća roditelja regulira se poslovnikom koji donosi vijeće roditelja uz saglasnost direktora.

(5) Predsjednik vijeća roditelja ili član kojeg on odredi može prisustvovati sjednicama stručnih organa na kojima se raspravlja o pitanjima značajnim za učenika i roditelje, bez prava na odlučivanje.

Član 167

(Vijeće roditelja srednjih škola Kantona)

(1) S ciljem unapređivanja ukupnog odgojno-obrazovnog rada u srednjim školama formira se Vijeće roditelja srednjih škola Kantona.

(2) Vijeće roditelja iz stava (1) ovog člana čini po jedan predstavnik roditelja iz svake srednje škole Kantona, kojeg predlaže vijeće roditelja škole.

(3) Vijeće roditelja učestvuje u kreiranju i predlaganju rješenja za pitanja koja su u vezi sa:

a) unapređivanjem uvjeta rada škola,

b) povezivanjem škola s ostalim institucijama u nastavnim i vannastavnim aktivnostima,

c) učešćem u pripremi i realizaciji odgovarajućih projekata koji podržavaju i promoviraju obrazovni rad u školama, posebno programa koji se odnose na suzbijanje maloljetničke delinkvencije,

d) razvijanjem komunikacije i odnosa između učenika, nastavnika i roditelja i

e) drugim poslovima utvrđenim relevantnim aktima.

(4) Način rada Vijeća roditelja srednjih škola Kantona regulira se poslovnikom koji donosi vijeće roditelja uz saglasnost ministra.

POGLAVLJE XVII. SINDIKAT ŠKOLE, SAVJETODAVNO VIJEĆE SREDNJE ŠKOLE

Član 168

(Organiziranje sindikata u srednjoj školi)

(1) U srednjoj školi se može organizirati sindikat.

(2) Srednja škola je dužna omogućiti rad i djelovanje sindikata u skladu sa propisima kojima se reguliraju radni odnosi.

(3) Odnosi između sindikata škole i poslodavca, reguliraju se zakonom, Kolektivnim ugovorom, pravilima škole i drugim propisima relevantnim za ovu oblast.

(4) Jedna od obaveza sindikalnog povjerenika je da prisustvuje sjednicama školskog odbora.

Član 169

(Savjetodavno vijeće srednje škole)

(1) U srednjoj školi formira se savjetodavno vijeće škole, koje broji najmanje pet članova.

(2) Savjetodavno vijeće čine po najmanje jedan predstavnika: škole, lokalne zajednice, tržišta rada koje je u vezi sa obrazovanjem određenih profila zanimanja, kao i drugih relevantnih subjekata.

(3) Savjetodavno vijeće pomaže školi u planiranju sadržaja njenih programa rada, savjetuje školu o svim pitanjima koja se tiču obuke i pomaže jačanju veza između škole i tržišta rada.

(4) Savjetodavno vijeće donosi plan karijerne orijentacije za period od četiri godine, koji obavezno sadrži plan stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika u oblasti karijerne orijentacije i plan uvođenja sadržaja karijerne orijentacije u nastavne planove i programe.

(5) Precizan sastav savjetodavnog vijeća za svaku školu i procedure imenovanja njegovih članova reguliraju se pravilima škole.

(6) Obavljanje dužnosti članova savjetodavnog vijeća je dobrovoljno i bez naknade.

POGLAVLJE XVIII. DOM UČENIKA

Član 170

(Djelatnost i organizacija doma učenika)

(1) Dom učenika je ustanova u kojoj se osigurava obrazovanje i odgoj, smještaj i ishrana, kulturna djelatnost, fizička rekreacija i zadovoljavanje drugih potreba učenika srednjih škola.

(2) Dom učenika se može organizirati kao posebna ustanova ili kao jedinica u sastavu srednje škole.

(3) Na dom učenika analogno se primjenjuju sve odredbe ovog propisa kojima se reguliraju: status srednje škole što podrazumijeva osnivanje, rad i prestanak rada, godišnji program rada i izvještaj, nadzor nad radom, prijem učenika, prava i obaveze učenika, nastavnika i stručnih saradnika, organi upravljanja, rukovođenja i kontrole poslovanja, opći akti, vođenje dokumentacije i evidencije i drugo.

Član 171

(Pedagoški standardi i normativi za dom učenika)

(1) Za osnivanje domova učenika osnivač je dužan da, pored općih uvjeta utvrđenih ovim zakonom, osigura sredstva i uvjete u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima za dom učenika.

(2) Pedagoške standarde i normative iz stava (1) ovog člana donosi Vlada.

Član 172

(Rad doma učenika)

(1) Poslovi, ciljevi, zadaci, sadržaj, vrsta i obim obrazovno-odgojnih aktivnosti u domu učenika utvrđuju se programom obrazovno-odgojnog rada.

(2) Jedinstveni program obrazovno-odgojnog rada za sve domove učenika donosi ministar.

(3) Bliži propis o radu doma učenika, odnosno uvjete za prijem učenika, finansiranje smještaja i prehrane u učeničkim domovima donosi ministar.

Član 173

(Pravila doma)

(1) Dom učenika ima pravila doma učenika, koja donosi školski/upravni odbor.

(2) Pravila doma učenika iz stava (1) ovog člana, pored odredaba utvrđenih ovim zakonom, sadrže i odredbe koje se odnose na:

a) stručno usavršavanje odgajatelja i stručnih saradnika,

b) saradnju doma učenika sa srednjim školama i drugim odgovarajućim ustanovama,

c) način upisa i prijema u dom učenika,

d) zdravstvenu zaštitu učenika u domu i

e) druga pitanja kojima se posebno regulira rad u domu.

Član 174

(Stručni organi doma učenika)

(1) Stručni organ doma učenika je pedagoško vijeće koje čine svi odgajatelji i stručni saradnici doma učenika.

(2) Dom učenika može imati i druge stručne organe koje formira u ovisnosti od svojih potreba, u skladu s pravilima doma.

(3) Bliže odredbe o sadržaju i načinu rada stručnih organa doma učenika utvrđuju se pravilima doma učenika.

Član 175

(Odgajatelj i direktor)

(1) Odgajatelj u domu učenika može biti lice koje ispunjava uvjete za nastavnika, pedagoga ili psihologa u srednjoj školi, sa završenim VII stepenom stručne spreme, 240 ECTS bodova, odnosno najmanje I ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa.

(2) Za direktora doma učenika može biti imenovano lice koje pored općih uvjeta ispunjava uvjete za odgajatelja u domu učenika i ima završen najmanje VII stepen stručne spreme, 240 ECTS bodova, odnosno najmanje I ili II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa te koje se ističe organizacionim sposobnostima i moralnim

kvalitetima i ima najmanje 8 godina radnog iskustva, od čega najmanje 5 godina u odgojno-obrazovnom radu.

POGLAVLJE XIX. FINANSIRANJE SREDNJEG OBRAZOVANJA

Član 176

(Obaveza osiguravanja sredstava)

(1) Osnivač srednje škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje škole, njen rad u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima za srednje obrazovanje.

(2) Osnivač je obavezan finansirati, odnosno sufinansirati sljedeće:

a) plaće i naknade svih uposlenika,

b) stručno usavršavanje i obuku uposlenika,

c) obrazovanje djece sa teškoćama u razvoju,

d) rad sa nadarenim učenicima i školska takmičenja učenika,

e) rad eksperimentalne srednje škole,

f) troškove nastave i druge materijalne troškove,

g) tekuće i investiciono održavanje objekata i opreme.

Član 177

(Finansiranje rada škola)

(1) Rad škola finansira se na sljedeći način:

a) škola čiji je osnivač Skupština Kantona finansira se iz budžeta Kantona i drugih izvora u skladu sa zakonom,

b) škola čiji je osnivač općinsko vijeće, finansira se iz budžeta općine i drugih izvora u skladu sa zakonom,

c) škola čiji su osnivači Skupština Kantona i općinsko vijeće, finansira se iz budžeta Kantona i budžeta općine i drugih izvora u skladu sa zakonom,

d) škola čiji je osnivač domaće i/ili strano fizičko lice ili pravno lice, finasira se iz sredstava osnivača,

e) škola čiji je osnivač domaće ili strano fizičko lice ili pravno lice, a za čijim radom je Skupština Kantona iskazala javni interes, može se finansirati iz sredstava osnivača i sredstava budžeta Kantona,

f) vjerska škola čiji je osnivač vjerska zajednica, a za čijim je radom Skupština Unsko-sanskog kantona iskazala javni inters, finansira se iz sredstava osnivača i sredstava budžeta Kantona.

(2) Finansiranje škola iz tačke c), e) i f) se vrši na osnovu ugovora o međusobnim pravima i obavezama i odgovornostima osnivača.

(3) Vlastiti prihodi škole koji su kao takvi definirani posebnim propisima, raspodjeljuju se na način i u rokovima utvrđenim posebnim propisima, pravilima i usvojenim finansijskim planom škole.

Član 178

(Sticanje prihoda)

(1) Pored sredstava koja osigurava osnivač iz člana 176. ovog propisa srednja škola može obavljati komercijalnu djelatnost i sticati prihod pod uvjetom da ne ugrozi osnovnu registriranu djelatnost:

a) prodajom proizvoda, pružanjem intelektualnih, zanatskih i drugih usluga, održavanjem kurseva i slično,

b) organiziranjem ispita za sticanje srednjeg obrazovanja u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 15/21),

c) organiziranje razrednih i predmetnih ispita za redovne učenike,

d) iz zakupnina,

e) iz legata, poklona i zavještanja,

f) donacijom pravnih i fizičkih lica,

g) drugih izvora u skladu sa zakonom i registriranom djelatnošću srednje škole.

(2) Kriteriji za sticanje sredstava na način iz stava (1) ovog člana, kao i njihova raspodjela reguliraju se pravilnikom o raspodjeli vlastitih prihoda.

Član 179

(Kriteriji za finansiranje)

Rad srednjih škola kao javnih ustanova finansira se iz Budžeta Kantona na osnovu Odluke sa kriterijima finansiranja koje na prijedlog Ministarstva donosi Vlada.

POGLAVLJE XX. POTREBE I INTERESI KANTONA, DJELOKRUG JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I GRADA U OBLASTI ODGOJA I OBRAZOVANJA

Član 180

(Potrebe i interesi Kantona)

(1) U smislu ovog propisa, potrebe i interesi Kantona u ostvarivanju obrazovanja i odgoja učenika u srednjim školama na teritoriji Kantona su:

a) organiziranje općeg i stručnog obrazovanja na osnovu dostignuća savremene nauke, tehnologije i društvenog razvoja za sticanje znanja i vještina za rad i nastavak obrazovanja,

b) unapređivanje djelatnosti srednjeg obrazovanja i osiguranje uvjeta rada škole u skladu sa propisima i kretanjima na tržištu rada,

c) osiguravanje dostupnosti srednjeg obrazovanja prema sposobnostima i mogućnostima učenika, a posebno nadarenih učenika koji postižu natprosječne rezultate,

d) organiziranje takmičenja učenika,

e) stipendiranje redovnih učenika,

f) stručno usavršavanje nastavnika,

g) dopunsko obrazovanje i prekvalificiranje odraslih,

h) izdavanje školskih udžbenika i priručnika,

i) učestvovanje učenika u realiziranje Dana Kantona i drugih društveno korisnih manifestacija i projekata,

j) praćenje i unapređivanje aktivnosti udruženja, ustanova i organizacija od interesa za srednje obrazovanje.

(2) Sredstva za ostvarivanje interesa i realizaciju aktivnosti iz stava (1) ovog člana osiguravaju se iz Budžeta Kantona i učešćem drugih pravnih i fizičkih lica u njihovom finansiranju.

Član 181

(Imovina)

(1) Srednja škola stiče imovinu, upravlja njome i koristi je u skladu sa zakonom.

(2) Nepokretnosti i druga imovina srednje škole osigurana od osnivača za osnivanje i rad srednje škole imovina je osnivača, ako aktom o osnivanju ustanove nije drugačije određeno.

(3) Imovina stečena obavljanjem registrirane djelatnosti srednje škole, kao i imovina stečena na osnovu zavještanja i poklona ili na drugi zakonit način, svojina je srednje škole koja je tu imovinu stekla.

(4) Imovina iz stava (3) ovog člana može se sticati samo u cilju obavljanja, razvijanja i unapređenja osnovne djelatnosti i ne može biti korištena u cilju promjene statusa srednje škole ili uzurpacije prava osnivača od strane drugih subjekata ili same srednje škole.

(5) Imovina iz stava (2) i (3) ovog člana ne može se otuđiti ili na neki drugi način opteretiti bez prethodne saglasnosti osnivača, a može se koristiti samo u cilju obavljanja registrirane djelatnosti u skladu sa ovim propisom.

(6) Imovina srednje škole kao javne ustanove se amortizira u skladu sa zakonom.

Član 182

(Samoupravni djelokrug općina/gradova)

(1) Općina u okviru samoupravnog djelokruga na svom području:

a) bira predstavnika u školski odbor,

b) pokreće inicijativu za osnivanje i ukidanje škole,

c) izrađuje zbirne izvještaje o upisu učenika, radu i uvjetima rada škole,

d) učestvuje u zadovoljenju materijalnih i prostornih potreba škole,

e) ostvaruje saradnju sa direktorima i roditeljima učenika škole,

f) u koordinaciji sa Ministarstvom i srednjim školama uspostavlja saradnju škola sa školama u drugim gradovima i inozemstvu,

g) osigurava i pomaže realiziranje javnih, kulturnih i sportskih manifestacija u školama na području općine,

h) učestvuje u uspostavljanju i realiziranju saradnje škole sa nevladinim i drugim organizacijama.

POGLAVLJE XXI. NADZOR NAD ZAKONITOŠĆU RADA, STRUČNI NADZOR I INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 183

(Nadzor)

(1) Nadzor u smislu ovog propisa podrazumijeva: nadzor nad zakonitošću rada srednjih škola, inspekcijski nadzor i stručni nadzor.

(2) Stručni nadzor nad radom javnih ustanova i ustanova iz oblasti srednjeg obrazovanja vrši Pedagoški zavod.

(3) U vršenju nadzora iz stava (1) ovog člana Ministarstvo:

a) pokreće postupak za ocjenu zakonitosti rada i općih akata srednjih škola,

b) donosi odluku o zabrani rada srednje škole ako ne ispunjava uvjete za rad utvrđene zakonom, pedagoškim standardima i normativima i drugim provedbenim aktima ili ne ostvaruje zakonom utvrđene ciljeve i zadatke,

c) nalaže izvršenje zakonom, odlukom Skupštine i Vlade utvrđenih obaveza,

d) pokreće inicijativu za izmjenu Zakona, podzakonskih, provedbenih i drugih akata,

e) poduzima druge mjere za koje je ovlašteno zakonom.

(4) Ministarstvo je obavezano donijeti akt o poništenju, odnosno obustaviti od izvršenja odluku tijela srednje škole u roku od 60 dana od dana saznanja za tu odluku, ako je protivna zakonu, podzakonskim i provedbenim aktima.

(5) Nakon donošenja odgovarajućeg akta iz stava (4) ovog člana dalji postupak se provodi u skladu sa zakonom.

(6) Nadzor nad provođenjem ovog propisa i drugih propisa relevantnih za oblast srednjeg obrazovanja vrše odgovarajuće službe u skladu sa vlastitim propisima.

Član 184

(Inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog propisa, podzakonskih i općih akata iz oblasti srednjeg obrazovanja i s tim u vezi poduzimanje odgovarajućih mjera vrši inspektor nadležan za obrazovanje u skladu sa Zakonom o inspekcijama Unsko-sanskog kantona ("Službene novine Unsko-sanskog kantona", broj: 3/21).

(2) Inspekcijski nadzor iz stava (1) ovog člana posebno se odnosi na:

a) postupanje srednje škole u pogledu primjene ovog propisa, drugih propisa i akata koje donosi ministara te općih akata,

b) primjenu standarda koje određuje Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje,

c) kontrolu stručne zastupljenosti nastave odgovarajućim profilom i stručnom spremom nastavnog kadra, utvrđenih ovim zakonom i nastavnim planom i programom te ostalim aktima koje donosi Ministarstvo,

d) upotrebu odobrenih nastavnih planova i programa, kurikuluma, udžbenika i drugih nastavnih sredstava,

e) upis učenika u školu,

f) vođenje relevantne dokumentacije i evidencije,

g) kontrolu javnih isprava, općih i pojedinačnih akata škole i drugih akata koja se odnose na rad organa koje kontrolira,

h) kontrolu upisa u registar koji vodi Ministarstvo i upisa u sudski registar,

i) pravo i obavezu inspektora nadležnog za obrazovanje na izricanje mjera i utvrđivanje rokova za njihovo izvršenje u skladu sa zakonom,

j) podnošenje prijave nadležnom organu za učinjeno krivično djelo, odnosno zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka,

k) utvrđivanje potrebe za zaposlenikom, objavu oglasa, odnosno natječaja, izbor kandidata, zasnivanje radnoga odnosa, raspored na poslove za koje je zasnovan radni odnos te zaduživanje radnim obavezama u skladu s ugovorom o radu,

l) utvrđivanje prestanka potrebe za radom zaposlenika, osiguravanje njegovih prava, otkazivanje ugovora o radu i prestanak radnog odnosa,

m) ostvarivanje prava, obaveze i odgovornosti iz radnoga odnosa u skladu sa zakonom, drugim propisom i općim aktom nadzirane ustanove,

n) da li je imenovanje direktora provedeno na propisan način i u propisanome postupku te ispunjava li direktor svoje dužnosti i obaveze,

o) da li je sastav, način imenovanja, odnosno izbora i trajanje mandata članova školskog odbora ili drugoga tijela koje upravlja nadziranom ustanovom u skladu sa

zakonom i drugim propisom, aktom o osnivanju i pravilima,

p) da li je osnivanje i sastav stručnih i drugih tijela nadzirane ustanove u skladu sa zakonom i drugim propisom, aktom o osnivanju, pravilima i općim aktom,

r) postupanje suprotno odredbama pravilnika o prijemu u radni odnos,

s) postupanje suprotno odredbama svih pravilnika donesenih od strane Vlade i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona,

t) postupanje suprotno odredbama Pravilnika o definiranju kriterija za proglašavanje uposlenika za čijim je radom djelimično ili potpuno prestala potreba te uvjeti preuzimanja uposlenika iz jedne škole u drugu.

Član 185

(Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć)

(1) Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć obuhvata aktivnosti u vezi sa organizacijom i izvođenjem nastave, nadzor nad radom nastavnika, stručnih i drugih saradnika i direktora u školi radi unapređivanja obrazovno-odgojnog rada.

(2) Stručni nadzor obavljaju stručni savjetnici za stručno-pedagoški nadzor Pedagoškog zavoda sa najmanje 10 godina radnog iskustva u nastavi.

(3) Stručni nadzor, vrednovanje i stručna pomoć iz stava (1) ovog člana posebno se odnosi na:

a) instruktivni i savjetodavni rad sa nastavnicima, stručnim i drugim saradnicima i direktorom u vezi sa obavljanjem dužnosti i pomaganje u provedbi obrazovno-odgojnih aktivnosti (održavanje ogledno-uglednih sati, seminara i sl.),

b) pružanje stručne pomoći u planiranju i organizaciji obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a

posebno nadarenih učenika,

c) praćenje primjene nastavnog plana i programa i kurikuluma, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika i metoda obrazovnog rada i s tim u vezi njihovo usavršavanje, u skladu sa tehnološkim razvojem i potrebama tržišta rada,

d) prisustvovanje izvođenju nastave, ispita i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada,

e) vrednovanje kvaliteta rada srednje škole, odnosno doma učenika,

f) učestvovanje u pripremi, izvođenju i ocjenjivanju novih oblika i metoda rada,

g) provjeru učeničkih postignuća u skladu sa standardima znanja koje propisuje Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje,

h) praćenje stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika (prisustvovanje ogledno-uglednim satima, seminarima i sl.),

i) praćenje i ocjenjivanje rada nastavnika, stručnih saradnika u odgojno-obrazovnom procesu i psihosocijalnom razvoju učenika i direktora srednje škole,

j) rad stručnih organa škole,

k) izricanje odgojno-disciplinskih mjera prema učenicima,

l) primjenu zakonskih i drugih odredaba koje se odnose na statusna pitanja učenika,

m) praćenje i vođenje pedagoške dokumentacije i evidencije,

n) predlaganje Ministarstvu i nadležnim organima preduzimanje neophodnih mjera za otklanjanje

nepravilnosti, nedostataka te za unapređivanje odgojno-obrazovnog i stručnog rada.

Član 186

(Izvještaji o nadzoru)

(1) Akti koje u obavljanju inspekcijskog nadzora donosi inspektor nadležan za obrazovanje dostavljaju se licima i organima definiranim u pozitivnim zakonskim propisima.

(2) Izvještaj o izvršenom stručnom nadzoru iz člana 185. ovog propisa dostavlja se direktoru srednje škole i ministru.

(3) Bliži propis o stručnom nadzoru, vrednovanju i stručnoj pomoći donosi ministar na prijedlog Pedagoškog zavoda USK-a.

Član 187

(Obaveza škole pri vršenju nadzora)

Srednja škola je obavezna da u svim segmentima omogući nesmetano obavljanje nadzora od strane Ministarstva te inspekcijskog i stručno-pedagoškog nadzora.

Član 188

(Način ostvarivanja sigurnosnih mjera i zaštita školskog prostora)

(1) Ministarstvo će uspostaviti i u školama provoditi sigurnosne mjere fizičkog osiguranja, provođenjem edukacija, preventivnim programima, kako bi se postigla sveobuhvatna sigurnost učenika, zaposlenika i drugih lica u školskom okruženju.

(2) Škola je dužna provoditi sigurnosne mjere u skladu sa zakonom kojim se reguliše zaštita ličnih podataka.

(3) Sigurnosne mjere će uključivati videonadzor, fizičko osiguranje školskog objekta, sistem kontrole pristupa, sve s ciljem zaštite sigurnosti učenika, zaposlenika u školi i zaštite imovine škola.

(4) U cilju zaštite života, zdravlja i sigurnosti učenika, nastavnika i školskog osoblja te očuvanja imovine, Ministarstvo je ovlašteno da organizuje u školama fizičko-tehničku zaštitu objekta.

(5) Zaštita školskog prostora može uključivati:

a) angažman fizičkog obezbjeđenja putem licenciranih zaštitarskih agencija,

b) postavljanje videonadzora i sistema kontrole pristupa,

c) uvođenje sistema alarma i druge sigurnosne mjere u skladu sa zakonom.

(6) Zaštitarska agencija mora posjedovati licencu izdatu od nadležnog ministarstva unutrašnjih poslova i biti upisana u registar agencija koje ispunjavaju posebne uslove za vršenje ove djelatnosti.

(7) Svaki zaštitar angažovan u školskom okruženju mora imati:

a) uvjerenje o nekažnjavanju,

b) edukaciju iz oblasti nenasilne komunikacije i deeskalacije sukoba.

(8) Ugovor o pružanju usluga zaštite mora sadržavati jasne stavke o odgovornostima, ovlaštenjima, nadzoru, rokovima i načinu izvještavanja.

(9) Kantonalna uprava za inspekcijske poslove vrši redovan nadzor nad primjenom mjera zaštite u školama.

(10) Škole su dužne jednom godišnje podnijeti izvještaj o sigurnosnoj situaciji, incidentima i djelotvornosti poduzetih mjera nadležnom Ministarstvu.

(11) Narušavanje prava učenika, prekoračenje ovlaštenja ili neprofesionalno ponašanje zaštitara predstavlja osnov za raskid ugovora i pokretanje disciplinskog postupka.

POGLAVLJE XXII. KAZNENE ODREDBE

Član 189

(Kazne za teže prekršaje srednje škole)

(1) Novčanom kaznom od 3.000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola, odnosno dom učenika ako:

a) ne primjenjuje zakon kojim se ograničava, odnosno zabranjuje upotreba duhanskih proizvoda (član 9. ovog

propisa),

b) otpočne s radom prije nego što je to propisano (član 31., 32 i 33. ovog propisa),

c) izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovanju protivno važećim propisima ili na drugi način zloupotrijebi pečat srednje škole (član 95. ovog propisa),

d) izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio ili odobrio nadležni organ (član 45., 46. i 47. ovog propisa),

e) organizira rad po odgovarajućem programu srednje škole izvan svog sjedišta i počne s radom prije nego što ispuni uvjete za rad (član 38. i 39. ovog propisa),

f) prekine nastavu bez odobrenja ministra (član 60. ovog propisa),

g) ako se u srednjoj školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva bez odobrenja nadležnog organa (član 48. ovog propisa),

h) obavi prijemne dopunske, popravne, razredne, vanredne, maturske, majstorske i završne ispite suprotno donesenim propisima (član 78., 79., 80., 81., 82., 83., 84., 85., 86. i 87 ovog propisa),

i) ne dostavi izvještaj o upisu redovnih i učenika ministru i prosvjetnoj inspekciji (član 81. ovog propisa),

j) pri sticanju i korištenju prihoda ne postupa u skladu sa propisima (član 178. ovog propisa),

k) ne utvrdi potrebe za zaposlenikom, ne objavi oglas, odnosno natječaj, izabere kandidata bez zakonom propisane procedure i s njim zasnuje radni odnos (član 126. ovog propisa),

l) ako se utvrdi da se ne ostvaruju prava, obaveze i odgovornosti iz radnoga odnosa u skladu sa zakonom, drugim propisom i općim aktom nadzirane ustanove, a

naročito pravo na rad na poslovima za koje je sklopljen ugovor o radu, u skladu sa potpisanim ugovorom; pravo na godišnji odmor, otkazni rok i otpremninu; obaveza i odgovornost izvršavanja poslova za koje je sklopljen ugovor o radu te druge obaveze i odgovornosti u vezi s tim poslovima (član 117., 118., 123., 125., 126., 127., 128., 129., 130., 131. i 132. ovog propisa),

m) se utvrdi da ugovori ne sadrže sve bitne stavove, te postupa li nadzirana ustanova i uposlenik pri utvrđivanju prava i obaveza uposlenika u skladu sa ugovorom (član 65., 70. i 73. ovog propisa),

n) se utvrdi da se ne vodi propisana pedagoška evidencija i dokumentacija te evidencija i dokumentacija na području radnih odnosa u skladu sa zakonom i drugim propisom (član 65., 70. i 73. ovog propisa),

o) se utvrdi da sastav, način imenovanja, odnosno izbora i trajanje mandata članova školskog odbora ili drugoga kolegijalnog tijela koje upravlja nadziranom ustanovom (u daljnjem tekstu: školski odbor) nije u skladu sa zakonom i drugim propisom, aktom o osnivanju i pravilima (član 142. ovog propisa),

r) se utvrdi da je imenovanje direktora nije provedeno na propisan način i u propisanome postupku (član 145., 146. i 147. ovog propisa),

s) se utvrdi da direktor ne ispunjava svoje dužnosti i obaveze (član 149. ovog propisa),

t) se utvrdi da rad direktora i drugih tijela nadzirane ustanove nije u skladu s propisima i s godišnjim planom i programom rada te da se odluke i drugi pojedinačni akti ne donose u skladu sa zakonom i drugim propisom, pravilima i drugim općim aktom (član 135., 149., 160., 161. i 162. ovog propisa),

u) se utvrdi da osnivanje i sastav stručnih i drugih tijela nadzirane ustanove nije u skladu sa zakonom i drugim

propisom, aktom o osnivanju, pravilima i općim aktom (član 161., 163. i 164. ovog propisa),

v) se utvrdi da se ne vodi uredsko poslovanje na propisan način (član 158. ovog propisa),

z) krši Pedagoške standarde i normative za srednje obrazovanje iz člana 30. ovog propisa,

aa) krši Pravilnik o definiranju kriterija za proglašavanje uposlenika za čijim je radom djelimično ili potpuno prestala potreba te uvjetima preuzimanja uposlenika iz jedne škole u drugu iz člana 126. ovog propisa,

bb) postupa suprotno odredbama svih pravilnika donesenih od strane Vlade i Ministarstva obrazovanja.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u srednjoj školi, odnosno domu učenika, novčanom kaznom od 1.000 do 2.000 KM. Odgovorno lice će se kazniti novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana ako:

a) ne rasporedi zaposlenika na poslove za koje je zasnovan radni odnos te ga ne zaduži radnim obavezama u skladu s ugovorom o radu (član 152. ovog propisa),

b) zaključi ugovor o radu sa nastavnikom suprotno propisanoj proceduri (član 152. ovog propisa),

c) krši Pedagoške standarde i normative za srednje obrazovanje iz člana 30. ovog propisa,

d) krši Pravilnik o definiranju kriterija za proglašavanje uposlenika za čijim je radom djelimično ili potpuno prestala potreba te uvjetima preuzimanja uposlenika iz jedne škole u drugu iz člana 126. ovog propisa.

Član 190

(Kazne za lakše prekršaje srednje škole)

(1) Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 KM kaznit će se za prekršaj srednja škola, odnosno dom učenika ako:

a) učenici u toku dana imaju veći broj sati od broja sati utvrđenih ovim zakonom (član 63. ovog propisa),

b) ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu i razvojni plan (član 50. ovog propisa),

c) ne podnese izvještaj o uspjehu učenika u učenju i vladanju na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine (član 51. ovog propisa),

d) organizira nove oblike rada suprotno propisu (član 53. ovog propisa),

e) ne vrši ocjenjivanje učenika u skladu sa propisom kojeg donosi ministar (član 106. ovog propisa),

f) uputi učenika da ponovi razred, a da o prigovoru na zaključnu ocjenu nije odlučilo nastavničko vijeće (član 108. i 111. ovog propisa),

g) ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju (član 65., 66., 67., 68., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74. i 75. ovog propisa),

h) ne organizira ljekarski pregled uposlenika srednje škole (član 124. ovog propisa),

i) ne izvrši ocjenjivanje rada nastavnika i stručnih saradnika u skladu sa Pravilnikom (član 134. ovog propisa),

j) onemogući nesmetano i potpuno obavljanje nadzora (član 187. ovog propisa),

k) omogući političko djelovanje u srednjoj školi (član 6. ovog propisa),

l) ne podnese izvještaj o provedenim mjerama predloženim od JU Pedagoški zavod USK-a.

(2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se odgovorno lice u srednjoj školi, odnosno domu učenika, novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM.

Član 191

(Kazna za roditelje)

Novčanom kaznom od 500,00 KM kaznit će se roditelj:

a) koji svom djetetu bez osnovanog razloga ne osigura upis i redovno pohađanje nastave u srednjoj školi u skladu sa članom 81.,

b) ukoliko ne postupi u skladu sa članom 93. stav (5) ovog propisa.

Član 192

(Kazna za nastavnike)

Novčanom kaznom od 500,00 do 1000,00 KM kaznit će se nastavnik koji izvodi instruktivnu nastavu učenicima kojima predaje nastavni predmet za koji izvodi instruktivnu nastavu.

POGLAVLJE XXIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 193

(Obaveze Vlade u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

(1) Vlada će na prijedlog Ministarstva, u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog propisa donijeti:

a) Pedagoške standarde i normative iz člana 30. stav (3) ovog propisa,

b) Kriterijume za imenovanje školskog odbora iz člana 144. stav (6) ovog propisa,

c) Kriterijume za finansiranje srednjih škola iz člana 179. ovog propisa.

(2) Vlada će na prijedlog Ministarstva, u roku od 12 mjeseci donijeti i ostale akte i to:

a) Odluku o formiranju tripartitnog vijeća iz člana 17. stav (2) ovog propisa,

b) Pedagoške standarde i normative za dom učenika iz člana 171. stav (2) ovog propisa.

(3) U cilju racionalizacije troškova javnih nabavki, Vlada će na prijedlog Ministarstva posebnom odlukom regulisati pitanje centralizacije javnih nabavki, obima i vrste postupaka i nadležnost

organa za provođenje istih, a za potrebe srednjih škola koje imaju status javnih ustanova na području Kantona.

Član 194

(Obaveze ministra u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

(1) Ministar će u roku od 12 mjeseci donijeti sve podzakonske akte iz svoje nadležnosti i to:

a) Protokol postupanja u srednjim školama u odgovoru na nasilje i zlostavljanje, sadržaj i načine provođenja preventivnih i interventnih aktivnosti, uvjete i načine za procjenu rizika, načine zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja iz člana 8. stav (10) ovog propisa,

b) Program sigurnosnih mjera, putem škola provoditi sigurnosne mjere fizičkog osiguranja, provođenjem edukacija, provođenjem preventivnih programa zaštite od nasilja, osiguranje psihološke podrške, kako bi se postigla sveobuhvatna sigurnost učenika, zaposlenika i drugih lica u školskom okruženju iz člana 12. stav (1) ovog propisa,

c) Pravilnik o formiranju, nadležnostima i načinu rada tripartitnog vijeća iz člana 17. stav (3) ovog propisa,

d) Etički kodeks usklađen sa Kućnim redom za srednje škole iz člana 19. stav (5) ovog propisa,

e) Propis kojim se preciznije uređuje postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta, postupak upisa, sadržaj i način vođenja Registra srednjih škola iz člana 32. stav (3) ovog propisa,

f) Okvirne kriterije za evaluaciju digitalnih i drugih obrazovnih sadržaja za realizaciji redovne nastave i nastave u online okruženju iz člana 48. stav (3) ovog propisa,

g) Pravilnik o realizaciji škole u prirodi, izleta, studijskih posjeta, ekskurzija, kampovanja / logorovanja, društveno

korisnog učenja i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, iz člana 54. stav (4) ovog propisa,

h) Katalog vannastavnih i posebnih programa i uputstvo o realizaciji istih iz člana 54. stav (5) ovog propisa,

i) Pravilnik o izvođenju praktične nastave/rad i laboratorijskog rada/vježbi iz člana 55. stav (4) ovog propisa,

j) Pravilnik o izvođenju ferijalne prakse iz člana 56. stav (3) ovog propisa,

k) Pravilnik o realizaciji online nastave iz člana 62. stav (8) ovog propisa,

l) Pravilnik o vođenju dokumentacije i evidencije u srednjim školama iz člana 65. stav (1) ovog propisa,

m) Pravilnik o primjeni informacionog sistema E-škola te vrsti, nazivu, sadržaju obrazaca i način vođenja dokumentacije i evidencije u materijalnom i/ili elektronskom obliku iz člana 72. stav (3) i člana 73. stav (3) ovog propisa,

n) Pravilnik o samovrednovanju, eksternom vrednovanju i Standardu kvaliteta rada srednje škole iz člana 76. stav (1) i člana 77. stav (1) ovog propisa,

o) Pravilnik o eksternoj procjeni znanja iz člana 78. stav (1) ovog propisa,

r) Pravilnik o polaganju mature/završnog ispita iz člana 78. stav (2) ovog propisa,

s) Pravilnik i program o polaganju eksterne mature iz člana 78. stav (4) ovog propisa,

t) Pravilnik o upisu učenika u srednju školu iz člana 80. stav (7) ovog propisa,

u) Smjernice za izradu programa za nadarene i talentirane učenike i učenike povratnike iz inostranstva iz člana 86. stav (5) ovog propisa,

v) Pravilnik o polaganju razrednih i predmetnih ispita iz člana 87. stav (6) ovog propisa,

z) Pravilnik o javnim ispravama, sadržaj i oblik svjedodžbe i diplome iz člana 95. stav (4) ovog propisa,

aa) Pravilnik o prevenciji različitih oblika nasilja/neprihvatljivih oblika ponašanja iz člana 97. stav (1) ovog propisa,

bb) Pravilnik o vođenju evidencije o neprihvatljivim oblicima ponašanja i/ili drugim faktorima koji mogu ugroziti najbolji interes učenika i zaštitu učenika iz člana 97. stav (4) tačka h) ovog zakona,

cc) Pravilnik o inkluzivnom obrazovanju iz člana 104. stav (1) ovog propisa,

dd) Pravilnik o praćenju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika iz člana 106. stav (3) ovog propisa,

ee) Pravilnik o izboru učenika generacije iz člana 113. stav (3) ovog propisa,

ff) Pravilnik o utvrđivanju profila i stručnu spremu nastavnika u odgojno-obrazovnim procesu u srednjim školama iz člana 117. stav (1) ovog propisa,

gg) Pravilnik o stručnom usavršavanju i listu stručnog usavršavanja iz člana 118. stav (4) ovog propisa,

hh) Pravilnik o dodjeli i ukidanju licence, njen izgled i sadržaj iz člana 120. stav (2) ovog propisa,

ii) Pravilnik o zbrinjavanju uposlenika za čijim je radom djelimično ili potpuno prestala potreba iz člana 126. stav (5) ovog propisa,

jj) Pravilnik za prijem uposlenika iz člana 126. stav (8) ovog propisa,

kk) Pravilnik o angažmanu asistenata u nastavi iz člana 127. stav (13) ovog propisa,

ll) Pravilnik o internom oglasu iz člana 127. stav (8) ovog propisa,

mm) Pravilnik o polaganju stručnog ispita za samostalni odgojno-obrazovni rad iz člana 129. stav (3) ovog propisa,

nn) Pravilnik o ocjenjivanju, napredovanju i sticanju stručnih zvanja uposlenika iz člana 134. stav (2) ovog propisa,

oo) Pravilnik o radu školskih odbora iz člana 143. stav (8) ovog propisa,

pp) Pravilnik o imenovanju i razrješenju direktora srednje škole iz člana 145. stav (2) ovog propisa,

qq) Program obuke i certifikacije direktora iz člana 157. stav (1) ovog propisa,

rr) Pravilnik o radu doma učenika, odnosno uvjete za prijem učenika, finansiranje smještaja i prehrane u učeničkim domovima iz člana 172. stav (2) ovog propisa,

ss) Pravilnik o stručnom nadzoru, vrednovanju i stručnoj pomoći iz člana 186. stav (3) ovog propisa.

(2) Prilikom donošenja svih akata koji tretiraju problematiku iz nadležnosti sindikata ministar će provoditi usaglašavanje sa njihovim ovlaštenim predstavnicima.

(3) Do donošenja propisa iz stava (1) ovog člana, za sve započete procedure koje nisu okončane, primjenjivat će se propisi koji su bili na snazi u trenutku donošenja ovog propisa, ukoliko nisu u suprotnosti s njegovim odredbama.

(4) Pedagoški zavod dužan je u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ovog propisa uskladiti podzakonske akte iz svoje nadležnosti.

Član 195

(Obaveza škola u donošenju i usklađivanju ostalih propisa i akata)

Srednje škole su dužne uskladiti pravila i druge akte sa odredbama ovog propisa u roku od 12 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu ovog propisa.

Član 196

(Primjena općih propisa)

Na pitanja koja nisu uređena ovim ili drugim posebnim zakonom primjenjuju se opći propisi o radu i kolektivni ugovori za srednje obrazovanje, kao i odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98, 48/99 i 61/22), kao općeg propisa.

Član 197

(Stavljanje van snage drugog zakona)

(1) Danom stupanja na snagu ovog propisa stavlja se van snage Zakon o srednjem obrazovanju ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 17/2012, 12/2019 i 15/2020).

(2) Do donošenja pedagoških standarda iz ovog propisa primjenjivat će se postojeći Pedagoški standardi za srednje obrazovanje ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 2/23, 23/23 i 28/24).

(3) Svi započeti postupci okončaće se u skladu sa propisom po kojem su i započeti.

Član 198

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. 1. 2026. godine i objavit će se u "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".